



591744291



101 KØBENHAVNS
KOMMUNES
BIBLIOTEKER

J. Jensen,
Det
blaagaard-jonstrupske
Seminarium.



RHB

Mag. 37.18 Jonstrup, J.

~~MS. 37.18~~

00.37.18



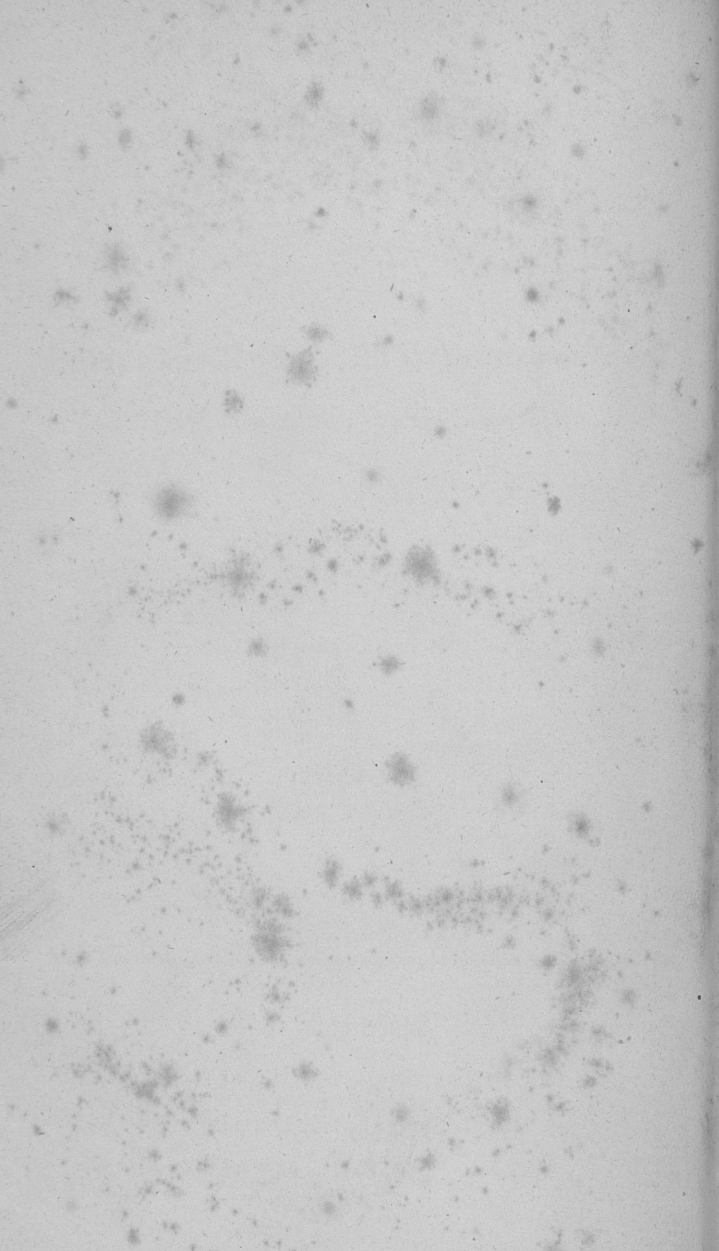
Mag
37.18 Jønstup

JK 20

Bridges

$\frac{17}{12}$ 1880

(S.K. + X.G.)



Historiske Efterretninger

om

det blaagaard-jonstrupske Seminarium

fra dets Stiftelse indtil denne Tid.

Meddeelte,

i Anledning af dets Jubelfest

den 15de Marts 1841,

af

J. Jensen,
Seminariiforstander.

Kjøbenhavn.

Faaes hos Universitetsboghandler C. A. Reitzel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1841.

Bibliothèque d'Orléans

09.3718

B112

8

Der blaue-steinige Gneiss

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

4588

Forerindring.

Dette lille Skrifts nærmeste Bestemmelse var at tjene som Forløber for Seminariets Jubelfest; men dernæst vilde det meddele en paalidelig og nogenlunde sammenhængende Beretning om en Stiftelse, hvorom saare Lidet, der havde noget Værd i historisk Henseende, hidtil er kommet for Lyset. Hvad jeg har meddeelt, er for det Meste hentet fra autentiske Brevskaber, som Seminariet gjemmer, og kun i nogle Dele har jeg kunnet fuldstændiggjøre Meddelelsen ved Hjælp af mundtlige Kilder og egen Erfaring. Beretningen vilde sikkert kunne været mere omfattende, naar ei Forstyrrelsen i Aaret 1807 var indtruffen. Da bleve nemlig Seminariets Papirer henflyttede til Rancelliets Arkiv; men hvad der kom tilbage og hvad der blev adspaltet eller ødelagt (sandsynligviis ikke Lidet), har jeg, al anvendt Umage uagtet, ei kunnet faae Oplysning om. I Fortegnelsen over Stiftelsens Dimittenter har jeg af Mangel paa Data ei seet mig istand til overalt at angive, hvor de vare fødte og hvor ansatte; og hvad navnlig Ansættelsen angaaer, da have mine Optegnelser derom kun været sparsomme, hvorfor jeg

har maattet gaac Efterspørgselens besværlige Bei. Dette i Forbindelse med de hyppige Forflyttelser kan lettelig have foranlediget enkelte Urigtigheder, som jeg beder undskyldte; jeg vil haabe, at de ikke ere mange. De i Fortegnelsen brugte Abbreviaturer ville, tænker jeg, forklare sig selv.

Maatte nu disse Blade bidrage til at udvide og berigtige Kundskaben om en vigtig offentlig Anstalt samt til at vække Agtelse og Deeltagelse for dens Formaal og Stræben: da vilde mit ringe Arbeide hverken være uden Nytte eller uden Løn.

Til Slutning vil jeg anbefale denne Stiftelse til Folkeoplysningens oprigtige Venner, og nedbede Himlens Belsignelse over den for de kommende Aar; at den, ved at udfolde et stedse kraftigere Liv, maa virke stedse heldigere til at fremme Folkets Lyksalighed.

Sonstrup den 4de Marts 1841.

J. Jensen.

I. Forberedelse til et Seminariums Oprettelse.

Tydsffland havde allerede i 40 Aar havt Anstalter til at danne Lærere for Almueskolerne, da det første danske Seminarium blev oprettet; thi om end ikke Seminariet i Stettin er stiftet 1735, hvilket man har paastaet: saa bestod der siden 1748 i Berlin en Privatanstalt til Skolelæreres Dannelse, grundlagt af Hecker og understøttet med 600 Daler preussisk Kourant af Frederik den Store*). Det hannoverske Seminarium blev grundet 1751 ved en Kjøbmand Böttchers Godgjørenhed**). 1781 fik Kristian den Sybendes tydske Undersaatter en saadan Stiftelse i Kiel; men endnu henrandt et Aarti, inden det blaagaardske, d. e. det første danske Seminarium blev oprettet. Hvad enten man nu har villet samle Erfaringer ved det tielske, før man gif videre, eller man ikke har hatt Pengemidler til et dansk Seminariums Oprettelse;

*) Reinholds Nachricht von der mecklenburgisch-streligischen Bildungsanstalt für Küster und Landschullehrer, Rostok und Leipzig 1802.

***) Geschichte des kbnigl. Schullehrer-Seminarii und dessen Freischule zu Hannover von Saalfeld.

faa er det udenfor al Tvivl, at Trangen til Almuelærere ikke følte mindre paa denne end paa hiin Side Eideren. Frederik den Fjerde havde gjort en god Begyndelse med at anlægge Skoler, Kristian den Sjette havde tildeels fulgt sin Faders Spor, og heller ikke de nærmest følgende Regenter havde været ubirksomme i denne Henseende; men det brøstede saavel paa en almindelig Organisation af Almueskolevæsenet som paa duelige Lærere. Degnene havde mange Steder gode Indtægter; men hvor lidt den Aftenunderviisning, som de nu og da gave, havde at betyde, er endnu hos ældre Folk i levende Erindring. De egentlige Skolelærere vare enten blottede for Dannelse overhovedet, eller dog blottede for den Dannelse, som udfordres til med Held at undervise Almuesbørn. Jeg har for mig Breve fra forskjellige Skolekommissioner, i Kjøbstæder og Landsbyer, til de første Lærere paa Blaagaard, hvilke noksom vise, hvor almindelig man følte Trangen til Skolelærere i Seminariets Begyndelsestid. Det Samme skjønnes ogsaa af den Omstændighed, at man paa nogle Steder, s. Gr. Lindenborg i Jylland, holdt tielske Seminarister til ikke blot at have Tilsyn med Skolerne, men ogsaa at undervise deres Lærere.

Her er ikke Stedet til at omhandle de vigtige Forbedringer i Landalmuens Tilstand, som toge deres Begyndelse i det næstsidste Marti af forrige Aarhundrede; men vel maatte den hjertede Fyrste og de ædle Mænd, der ved Stavnbaandets Løsning og andet Mere vilde opbjaelpe Bondestanden, indsee, at ingen grundig Forbedring var at haabe, naar ei denne Stand fik en vis Grad af Oplysning i Sie. Ved Skrivelse af 22 Mai 1789 beordrede derfor Kristian den Syvende Geheimeraad og

Greve Schimmelmann, Geheimeraad og Deputeret i Renteskammeret Kristian Ditlev Reventlow, Geheimeraad og Direktør i det danske Kancelli Kristian Brandt, Biskop Valle, Konfessionarius Bastholm, Statsraad og Kommitteret i Soldkammeret Trant og Magister Sevel til at sammentræde i en Kommission angaaende det almindelige Skolevæsens Forbedring. Til Sekretær i Kommissionen udnævntes Kancellisekretær Lange. Skrivelsen lyder saaledes: „Efter som os allerunderdanigst er blevet foredraget, at Skolevæsenet i vort Rige Danmark, især forsaavidt Landsbysskolerne og de danske Skoler i Kjøbstæderne angaaer, høilig skal trænge til Forbedring, saa er hermed vor allernaadigste Villie og Befaling, at I samtlige rette Eders Leilighed efter at sammentræde i en Kommission, for at udarbejde og forelægge os en Plan om det almindelige Skolevæsens Forbedring, forsaavidt Landsbyernes og Kjøbstædernes danske Skoler her i Riget angaaer, samt en Foranstaltning, der kan bidrage til at danne brugbare og duelige Skoleholdere.. Heraf fremlyser saavel Skolevæsenets store Trang til Forbedring, som Kongens Mening og Villie, at see Manglerne afhjulpne ved en Foranstaltning til at danne Lærere.

Kommissionen traadte sammen og begyndte med Iver sit Arbejde; og da den erkjendte og udtalte som sin Overbeviisning, at det første Skridt til Skolevæsenets Forbedring burde være Dannelse af Skolelærere, saa henvendte den først sin Opmærksomhed paa Udarbejdelse af en Plan til et Seminariums Oprettelse. Men da de foreløbige Foranstaltninger til Planens Udførelse laae udenfor det meddeelte Kommissorium, saa anmodede den Kancelliet om

at udvirke: 1) at den kongelige Befaling maatte udstrækkes derhen, at Kommissionen blev bemyndiget til paa Blaa-
gaard at træffe de nødvendige Indretninger til et Semi-
narium; 2) at den, saasnart dette var skeet, maatte sørge
for, at nogle Læringer strax bleve antagne; 3) at som
der formeentlig vilde udfordres 3 Lærere, 2 af disse strax
maatte antages for at gaae Kommissionen tilhaande ved
den første Indretning, hver med en aarlig Løn af 600
Rdlr. foruden fri Bolig, navnlig Clausen, en kiøst Se-
minarist og dengang Skoleinspektør ved Lindenborg i Jyl-
land*), og Student Riber, Lærer ved Efterslægtskolen.
Den første Lærer, der burde være en Mand af Lærdom
og Indsigter, kunde, meente man, siden bestikkes. Ende-
lig 4) at Kommissionen maatte antage de ringere Be-
tjente ved Blaagaard, f. Ex. en Portner, med passende
Løn. Kommissionens Skrivelse til Kancelliet dette an-
gaaende viser, at Planen var for det Meste udarbejdet,
skjønt endnu ikke bragt til den Fuldkommenhed, som Sa-
gens Vigtighed udfordrede; men allerede et Par Maane-
der før Skrivelsen, der daterer sig fra 17de Juni 1790,
var udstædt, havde Kommissionen tilskrevet saavel dette
Kollegium som Finantskollegiet, Rentekammeret og Fon-
den ad usus publicos om de saavel til Seminariets
første Indretning som til dets aarlige Vedligeholdelse for-
nødne Pengemidler; til hiin formodede den, at 12 til
15000 Rdlr., til denne 5 til 6000 Rdlr. vilde medgaae.
Der var ogsaa givet den Haab om Anviisning paa ad-
skillige Fonds til Udgifternes Bestridelse uden Byrde for

*) Han holdt ogsaa Forelæsninger for Skolelærerne sam-
mesteds.

den almindelige Statskasse; ligesom ogsaa Finantskollegiet, efter Anmodning, under 19de Mai 1790 havde givet Løfte om Overdragelse af den største Deel af Blaagaards Bygninger (paa Nørrebro) tilligemed den tilhørende Have, enten til Eiendom eller til Afbenyttelse, eftersom det kunde stemme bedst overeens med den Plan for Seminariet, der maatte blive approberet. Kongen bifaldt i Resolution af 25de Juni 1790 de foreslagne Punkter; og herved blev da det første danske Seminariums Oprettelse paabuden.

Det omtalte Udkast til en Plan for Seminariet, hvis Beskaffenhed vil fremlyse af det Følgende, blev meddeelt Adskillige til Prøvelse, for endeel ogsaa Niber. Medens denne i det Hele bifaldt den, foreslog han dog derved nogle Forandringer. Kommissionen meente, at en duelig Gartner burde antages til at undervise i Ager- og Have- dyrkning samt Biavl; Niber derimod foreslog, at en Mand burde ansættes, der om Vinteren kunde meddele fuldstændig og grundig Kundskab i det hele Landvæsen, og om Sommeren, understøttet af en Gartner og en Hølskarl, bringe det Lærte i Udøvelse. Han troede i Dreier, der ogsaa var Lærer ved Efterslægtskolen, at have fundet Manden. Kommissionen, der vel har meent, at andre Interesser laae den nærmere, og hverken havde Penge eller Høling til dette Brug, blev ved sin Bestemmelse. At Underviisningen burde have den Offentlighed, at Enhver, der havde Lyst, kunde bivaane den, efter Kommissionens Ønske, meente Niber vilde medføre adskillig Slags Ulempe; hvorfor han, og det ei med svage Grunde, raadede derfra. En fuldstændig Offentlighed havde, saavidt vides, Underviisningen ei heller; men vistnok erholdt Mange Tilladelse til nu og da at overvære den. Niber stemte

ogsaa, og det med seirende Grunde, mod halvaarige og for heelaarige Læregange. Ligesaa erklærede han sig mod daglige Morgen- og Aftenbønner, idet han antog, at disse let kunde avle enten Bigotteri og blind Tillid (?), eller og Lunkenhed for (disse og andre) Andagtsøvelser; bedst var det derfor, at lade det beroe paa Lærernes Skjøn- somhed, eller i alt Fald at fastsætte blot een Tid daglig, nemlig Morgenstunden, til saadanne Øvelser.

II. Det blaagaard-jonstrupske Semina- riums Indtægter og Udgifter.

Pengene til Seminariets Indretning og Vedligeholdelse bleve øste af forskjellige Kilder. Af Kancelliet tilstodes 10,000 Rdlr., nemlig 7400 Rdlr. i Kontanter og to kongelige Obligationer paa 2600 Rdlr., samt 1000 Rdlr. aarlig. Finantskollegiet overtog Bygningernes Vedligeholdelse. Rentekammeret udvirkede ved Skrivelse af 13de Oktober 1790, at de overskydende Indtægter af 6 Kirker i Aalborg Stift, nemlig Jannerup, Hvorup, Sundby, Østerhassing, Vesterhassing og Flade, omtrent 229 Rdlr., maatte komme Seminariet tilgode. Paa Kancelliets Forestilling tilstod Kongen under 10de Juni 1791, at Renterne af en Kapital, stor 6879 Rdlr. 72 Skl., som ved Kollekt var indsamlet til salsborgske Emigranter, men siden overdraget til General-Kirkeinspektionskollegiet, maatte fra 1ste Januar 1792 af tilfalde Seminariet, og i sin Tid tilsikres det ved en kongelig Obligation. Ogsaa bleve Indtægterne af Religionslærebogen, der blev

bortforpagtet til Direktør Schulz*), tilstaaede Seminariet. Endelig fik det 1799 et Tilskud af 200 Rdlr. af den videnskabelige Fond til forøget Lønning for en Lærer. Forsaavidt som alt dette ikke for slog, maatte Fonden ad usus publicos gjøre Udveie til det Nøstende; og ifølge kongelig Resolution af 21de Marts 1800 skulde denne Fond fra samme Mars Begyndelse modtage alle Seminariets Indtægter imod at bestride samtlige dets Udgifter. I Maret 1815 d. 15de Juni opgav Kancelliet Seminariets Indtægter at være følgende: Renterne af 14,279 Rdlr. kongelige Obligationer, der dog kun beløb sig til 285 Rdl. 55 Skl. S. B., men ifølge Forordn. af 5te Januar 1813 maatte stige; Indtægterne af Lærebogen 540 Rdlr.; de overskydende Indkomster af hine 6 Kirker: 229 Rdlr., der formeentes at ville være; 200 Rdlr. af den videnskabelige Fond, og af Kancelliets Fond 1000 Rdlr. Kollegiet formeente imidlertid, at disse 2 sidste Poster burde bortfalde, helst da „Kancelliets Fond“ havde havt sine Indtægter af de saakaldte Auktionspenge fra Norge, der vare ophørte. Seminariets faste Indtægter kom saaledes til at udgjøre 1054 Rdlr. 55 Skl. S. B. Da nu Seminariets Behov var langt større, saa henviste Kancelliet, efter Kommissionens Forgang, til Overskuddet af de 10 saakaldte Stiftskirkers Indkomster. Disse: St. Jørgensbjerg, Frue i Nøeskilde, Gadstrup, Thorslundemagle, Ishøi, Beenløse, Pedersborg, Lille Lyngby, Helsingø og Græsted, med Tiende af 2300 Tdr. Hartkorn, bleve 1690 forenede under Stiftsøvrighedens Overbesty-

*) I Maret 1802 blev den ham overdraget til Salg paa 10 Mar, imod at han aarlig betalte derfor 300 Rdlr.

relse for at komme fattige Landsbykirker til Hjælp til disses Bedligholdelse ved rentefrie Laan, som skulde tilbagebetales, naar Tienderne fik Tilvært; men den samme Fornødenhed, som 1690 havde foranlediget hiin Foranstaltning, var formeentlig ikke nu tilstede. Kollegiet indstillede da: at dette Seminariums faste Indtægter maatte fra 1ste Januar 1816 tilflyde Seminariifonden tilligemed Overskuddet fra hine Stiftskirker; at Seminariets Gjæld til Fonden ad u. p. maatte estergives, og at denne Fond, foruden 4000 Rdlr. (ved Pengevæsenets Forandring reduceret til 1400 Rdlr. S. B.), der under 19de April 1811 vare bevilligede til Indkjøb af Jord til Seminariet, kun endnu i 3 Aar skulde aarlig kontribuere 1000 Rdlr. S. B. til denne Stiftelse, indtil Stiftskirkernes Status blev ordnet; at Seminariibygningen (Jonstrup) maatte skjenkes Seminariet og saaledes blive at ansee som en offentlig Stiftelse; endelig at dette Seminarium maatte fra Begyndelsen af Maret 1816 faae sine Udgifter bestridte af Seminariifonden, ligesom Tilfældet tidligere havde været med de øvrige Seminarier. Alt dette blev bifaldet af Kongen.

Seminariifonden, hvortil Geistligheden ogsaa i endeel Aar maatte skatte og skyldes*), har nu følgende Indtægter: 1) Forhøielse paa 25 p. C. af Gebyrer for Bevillinger

*) 1805 (?) resolverede Kongen efter Kancelliets Forslag, 1) at dette Kollegium ved hver indtræffende Vakance i Sognefald maatte gjøre Forestilling om en passende Afgift af Embedet til Seminariifonden; 2) og at Biskopperne altsaa i deres Indberetning om Vakancer skulde give Underretning om Embedernes Indkomster, samt Forslag angaaende Afgifter til Seminariifonden.

m. v., som udfærdiges igjennem det danske Kancelli, ifølge kongelig Resolution af 3die Januar 1821 og 8de Okto- 1824, Bestallinger samt Bevillinger til at sidde i uskiftet Bo undtagne; 2) 1½ Skillings Afgift af hver Tønde Hartkorns Kongetiende; 3) Forpagtningsafgiften af Balles Lærebog; 4) overskydende Indtægter af de 6 Stiftskirker i Nalborg Stift; 5) 10 Rdlr. Sølv aarlig af hver Seminarist og 20 Rdlr. Sølv af hver til Seminaristexamen sig indstillende Privatist, paabudne d. 8de Oktober 1824 (hvilke 10 og 20 Rdlr. dog nu ei længer, som Følge af Stændernes Forhandlinger angaaende Forbedring i Skolelærernes Kaar, erlægges for Sømmen [og Stedsønner] af Skolelærere, naar disse enten ganske eller tildeels selv betale for dem)*). Overskuddet af de 10 Stiftskirker i Sjælland samt de dem tilhørende Kapitaler maatte Fonden igjen afgive 1824, for at de kunde anvendes til at afbetale den Gjæld, som af Sjællands Stiftsøvrighed var gjort til Istandsættelse af St. Bendts Kirke i Ringsted, der havde lidt Skade ved Ildbrand, og i Fremtiden til at komme andre fattige Kirker i Stiftet, især Landsbykirker, til Hjælp. Derimod fik Fonden for hvert af de 3 Mar 1822, 23 og 24 en overordentlig Understøttelse fra Finantjerne af 4500 Rdlr. Sølv; saa bevilgedes den og et Tilskud af 2000 Rdlr. Sølv aarlig for de 5 Mar 1825—29, idet der derhos fastsattes, at den ingen videre Understøttelse af Kongens Kasse nogensinde havde at vente, hvorimod den af de den anviste Indkomster skulde vedligeholde Seminarierne og opfylde de Fon-

*) Denne Post kan for dette Seminarium anslaaes til omtrent 550 Rdlr. aarlig.

den iøvrigt paahvilende Forpligtelser, samt tillige afdrage jaameget som muligt paa sin Gjæld. (At dette er skeet og at Fonden overhovedet betydelig har forbedret sig i de sidste 12 til 14 Aar, troer man med Visshed at kunne antage).

Udgifterne til Seminariet have til forskjellige Tider været endeel forskjellige; hvilket kan have havt sin Grund i flere Omstændigheder, f. Ex. Odelæggelserne, der traf det 1807, Lærernes forskellige Antal og Gagering m. v. Af Mangel paa tilstrækkelige Data seer jeg mig ikke istand til at angive, hvormeget denne Stftelse har kostet Staten, siden den blev grundlagt; en Slutning bygget paa enkelte ufuldstændige Angivelser bliver altid uvis. Ved at eftersee Inspektør Clausens Regnskab, som jeg har for mig for Aarene 1796 og 97, finder jeg, at Seminariet dengang har kostet henved 5000 Rdlr. D. G. aarlig. Kommissionen opgav i Aaret 1815 Seminariets aarlige Behov til 6172 Rdlr. S. B.; hvilken Sum Kanscelliet dog meente efterhaanden kunde formindskes til 5510 Rdlr. og maaskee derunder; og Stiftelsens Fornødenheder for nærværende Tid overstige ikke 5000 Rdlr. Skulde Seminariet altsaa have kostet Staten en 300,000 Rdlr. eller noget derover, da er dette vistnok en betydelig Sum; men hvilken for sig bestaaende Lærestalt af lige Omfang og Betydning har den i et halvt Sekulum havt billigere? Hvad Nederlag det har gjort derfor i disse mange Aar, vil det Følgende i nogen Maade oplyse.

III. Seminariets Stftelse og første Indretning.

Ved kongelig Resolution af 25de Juni 1790 er

holdt Kommissionen for det almindelige Skolevæsens Forbedring Fuldmagt til at indrette Blaagaard til et Seminarium, og ved Hjælp af de Midler, der fra forskjellige Sider tilfløde den, bleve de fornødne Foranstaltninger saaledes truffene, at den under 5te Januar 1791 erklærede, at Elever nu kunde antages paa Blaagaard til Oplærelse, og ansøgte om, at dette maatte skee. Den ønskede, at Begyndelsen maatte gjøres med 20 til 30 duelige unge Mennesker af Borger- og Bondestanden, helst i en Alder af 18 Aar. De burde forblive paa Stiftelse i 2 til 3 Aar, og foruden Underviisning have fri Bopæl, Lys og Brænde, Senge og Sengeklæder, men betale 50 til 60 Rdlr. aarlig for Kost og Bask, hvilken Priis dog siden kunde formindskes ved et forøget Antal. Allerede d. 7de Januar blev dette allernaadigst bevilget, med den Indskrænkning, at Prisen burde ansættes lavt, og det Manglende tilskydes af Kommissionens Fond, for at Ingen skulde af en hoi Betaling blive affrættet fra at benytte Anstalten. Ifølge heraf indbød nu Kommissionen i Betjendtgjørelse af 21de Januar unge Mennesker til at mælde sig paa de angivne Vilkaar (kun at Betalingen fastsattes til 40 Rbd. aarlig). Den nærmeste Hensigt var at faae Noogle dannede, der kunde sættes i Virksomhed, naar Planen til Skolevæsenets Forbedring blev færdig og skulde iværksættes. Vidnesbyrd fra vedkommende Overighed og Præst om Alder, Kundskaber og Sæder skulde medbringes; men i November samme Aar blev det fastsat, at kun 2 Gange om Aaret: 14de Mai og 14de November antoges nye Elever, der 6 Uger i Forveien maatte have sendt Ansøgning med behørigte Attester til Kommissionen.

Den 22de Januar ansøgte og erholdt Kommissionen

Tilladelse til at overdrage Professor Sevel den umiddelbare Bestyrelse af Stiftelsen paa selve Stedet, dog uden at de andre af dens Medlemmer udeluktes fra Medbestyrelse og Tilsyn. Til Lærere udnævntes Clausen og Ni-ber, som begyndte Underviisningen paa Blaagaard d. 14de Marts 1791 med 14 Seminarister. Dog vorte Antallet inden Marts Udgang til 22, og Kommissionen fandt sig under 30te Juni 1792 besøiet til at tilmælde Lærerne, at saalænge der kun vare 2 faste Lærere, maatte Elevernes Antal ei overstige 40. I Seminariets første Aar antoges ligeledes en Syngemester, Professor Zink, for at undervise i Vokal- og Instrumentalmusik; ogsaa sluttedes et Par Aar derefter Afkord med en Gartner, at han, imod en aarlig Godtgjørelse af 100 Rdlr., skulde gjøre Seminaristerne bekjendte med Havedyrkning.

Den første Bestemmelse (af 10de Marts 1791) angaaende Læregjensstandene og deres Fordeling fastsætter Følgende: Religions- og Bibelkundskab 6 Timer ugentlig, Katekisation ligesaa, Historie og Geografi 2 Timer, dansk Sprog, Naturvidenskaberne, Skrivning og Tydsk ligeledes hvert Fag 2 Timer; til Regning og Geometri bestemtes 6 og til Musikunderviisningen 8 Timer. Hvad Læreren havde foredraget af Religions- og Bibelhistorie skulde en Seminarist den følgende Dag gjentage, hvorpaa de Øvrige tilspurgtes om samme Indhold og de Lærdomme, som deraf kunde uddrages. Religionsfandhederne skulde foredrages efter Lærebogen og et derover gjort Udkast til deres videre Udvikling, hvilket først af begge Lærerne var gennemgaaet og samtykket, men ikke maatte overlades Seminaristerne til Afskrift. Det Nødvendigste af Historie

og Geografi, især Fædrelandets, skulde meddeles i Forbindelse med Læsning af Avisaerne (1). Der katekiseredes over samtlige foredragne Lærdomme med Seminaristerne, hvilke tillige indbyrdes øvede sig i Katekisation. Læseøvelser forbandtes med Anviisning til rigtig Deklamation og Forflaring over det Læste. Underviisningen i Geometri og Tydsk, ligesom ogsaa i Landhuusholdningens Theori og Lovkundskab maatte udsættes indtil videre. Den øvrige Tid kunde Seminaristerne bruge til Forfriskning, indbyrdes Øvelser, Forberedelse til deres Lektioner og sammes Gjentagelse. Imellem hver Læretime skulde et Kvarteers Hvile finde Sted, og Underviisningen hver Morgen indledes med Bøn og Sang, hvorved en Lærer burde være tilstede.

At Smaaforandringer og nærmere Bestemmelser maatte komme til, var i sin Orden; og at de kom til, skjønnes allerede af en Beretning om Seminariet, som saa Aar derefter var indrykket i „Borgervennen“, og hvoraf jeg blot vil antegne Følgende: Læreren foredrager Religions- og Bibelhistoriens Begivenheder i Sammenhæng, og stræber at opvække Opmærksomhed paa Fremgangen af Menneskeslægten's Opdragelse, den tiltagende Oplysning, og især paa Tiltagelsen af Kundskaben om de væsentlige Religions sandheder. Det Vigtigste af Foredraget optegne Seminaristerne, og derpaa bliver det katekisk gjentaget. Naar et Tidsløb saaledes er foredraget, fortæller Læreren de dertil hørende enkelte Begivenheder, og søger da især at forklare det moralske Gode og Onde deri, og Forsynets Veie til Menneskets Bedste. Enhver Fortælling tilligemed de Lærdomme, som deraf uddrages, bliver skriftlig affattet af 2 Seminarister og oplæst i den

næste Time, hvorefter de andre Seminarister fortælle det Samme efter givne Spørgsmaal tilligemed de deraf følgende Lærdomme. Det Vigtigste af Religionsforedraget optegnes. Een af Lærerne katekiserer over Religionslærdommene, og den følgende Dag bliver Katekisationen gjentaget af nogle af Seminaristerne, ved hvilken Leilighed Læreren gjør dem opmærksomme paa de vigtigste Regler for en undervisende og undersøgende Katekisation, og paaagter disse Reglers rigtige Jagttagelse, f. Ex. angaaende Tydelighed, Bestemtbed, Orden, Forklaring, Sammenhæng m. m. Det Nødvendigste af Naturlæren bliver foredraget, hvorved Seminaristernes Opmærksomhed og Estertanke bliver skjærpet og enhver Leilighed til at hindre skadelige Fordomme og Dvertro bliver benyttet. Efter Anviisning af Bastholms Filosofi for Uærde afhandles endeel af Sjælelæren, den naturlige Theologi og filosofiske Sædelære. Regneunderviisningen gives saavel theoretisk som praktisk, idet man stræber at forbinde det Behagelige med det Nyttige, at paavise de letteste Oplosningsmaader og bevise deres Rigtighed. Ogsaa gives der Anviisning til Bogstavregningen, for at vænne Seminaristerne til at gjøre bestemte Slutninger.

De Forandringer, som 1797 og atter 1799 bleve foretagne med Lektionsplanen, vare ligesaa lidt som den Ombytning af Læretimer, der allerede 1792 formedelst en Skoles Forbindelse med Seminariet, af saadan Betydenhed, at de fortjente her videre at omhandles. Kun bør det bemærkes, at paa Planen for 1797 findes Anthropologi anført; men endnu ingen Methodik, hvisaarsag Eleverne maatte samles og tale med hverandre om Skoleunderviisningen. Samme Aar finder jeg bemærket af Clausen,

at da man ei havde fundet Tid til at foredrage Historie; saa vare Abiserne ei heller blevne læste i Læretimerne. Heller ikke i Landhuusholdning eller i positiv Lovkundskab var der endnu givne særskilt Underviisning. Men det varede ikke mange Aar inden Professor Viborg og Lektor Hornemann tilbød sig at holde botaniske Forelæsninger for Seminaristerne, ligesom de tillode disse at tage Deel med i deres botaniske Ekursioner. Ligesaa gav Professor Begtrup fra 1805 af nogle Timer ugentlig Underviisning i Agerdyrking og gjorde Seminariets Elever bekendte med de nyere Agerdyrkningsredskaber og deres Brug ved det classenske Agerdyrkningsinstitut ved Østerport. En 12 til 14 Aar efter Seminariets Oprettelse tog ogsaa Gymnastikunderviisningen sin Begyndelse under Professor Nachtigalls Veiledning og Opsyn; Lærere fra det gymnastiske Institut, som gik herved tilhaande, bleve honorerede med 100 Rdlr. aarlig. I det tydske Sprog begyndte Seminaristerne, inddeelte i 4 Klasser, selv at øve sig indbyrdes i Aftentimerne; siden fandt saadanne Øvelser Sted under tvende Læreres Tilsyn skifteviis. Ogsaa indførtes den Skik, at der holdtes Aftenbøn, af een blandt Seminaristerne, ledsaget med Sang; men hverken herved eller ved Bordlæsningen brugtes nogen Formular. Allerede i Seminariets første Aar fandt man det nødvendigt at antage Seminarister som Medhjælpere i enkelte Discipliner; navnlig blev det bestemt, at 2 i Regning og Skrivning ferme Elever maatte sættes til at undervise i disse Fag og erholde som Godtgjørelse for den derved ydede Hjælp hvad en Regne- og Skrivlærer kunde koste: 20 Rdlr. hver aarlig; nogle Aar senere begyndte man ogsaa at bruge en Medhjælper

ved Musikunderviisningen paa samme Vilkaar: en Indretning, som, kun med nogen Forandring, har vedligeholdt sig lige indtil denne Tid.

1792 blev en liden Skole forbunden med Seminariet. Den aabnedes d. 14de Mai med 12 Børn i een Klasse; men siden 29de Juni 1795 undervistes det forøgede Børneantal i 2 forskjellige Klasser, der dog ikke vare saa noie adskilte, at jo nogle Børn i enkelte Fag bivaanede Underviisningen i begge Klasser. Der valgtes først 4 af de færmeste Seminarister til at undervise i Skolen, under Lærernes Opsyn; men efter 1½ Mars Forløb maatte en Seminarist, mod en passende Godtgjørelse, ansættes som Underlærer for mere at befordre Underviisningens Genhed. De Seminarister, der udmærkede sig i Skolen, maatte faae en liden Doucor til Opmuntring *). Der undervistes 4 Timer om Dagen (kun Onsdag og Lørdag Eftermiddag var der ingen Skole): fra 10—12 og fra 2—4, 6 Timer ugentlig i Religion, 2 Timer i Bibelhistorie, Skrivning og Regning, 4 Timer i Syllabering og almeennyttige Kundskaber, og 4 andre i Læsning. Religionsunderviisningen blev meddeelt kateketisk, og man lagde i det Hele an paa at danne Forstanden og meddele Kundskaberne paa en praktisk Maade. Sangunderviisningen begyndte senere, efterat Seminaristerne havde faaet Anviisning dertil. Under 10de Marts 1791 erholdt de 2 Lærere hver en ligelydende Instrux af følgende Indhold: „N. N. bør følge den meddeelte Lektionsplan i Underviisningen, benyttende de bedste Skrifter desangaaende

*) Vistnok et Misgreb! jeg finder heller ingen Sum opført som anvendt til dette Diemed.

f. Ex Hefewitz, Guillaume o. N.; lede Eleverne til at forstaae og selv udvikle det Lærte. I Uundgaaeligt Forsalds Tilfælde kan han overlade sin Medlærer sine Timer, men ei en Fremmed. Kan ingen af Lærerne være tilstede, da kunne Eleverne anvende Timerne til Gjentagelse af hvad der er nødvendigt, under en Seminarists Opsyn. Han bør skifteviis med sin Medlærer have noie Tilsyn med Elevernes Flid og øvrige Forhold ogsaa udenfor Læretimerne; deres moralske Dannelse maa være ham en Sag af Bigtighed. Den Seminarist, der vælges til at have Opsyn med de Øvrige, maa levere en skriftlig Fortegnelse over enhver Elevs Opførsel, hvilken tilligemed dennes Fremgang maanedlig af Læreren indføres i en dertil indrettet Protokol. Den Dag, han verelviis med sin Kollega har Opsyn med Seminaristerne, bør han ogsaa være nærværende ved deres Middagsmaaltid, for at paasee, at der hersker Orden og Bespiisningen er forsvarlig; han høre da mulige Klager dette angaaende! Han staaer Kommissionen til Ansvar for sine Pligters Opfyldelse, og har at henvende sig til den med sine Ønsker angaaende Seminariet. Ferie holdes 8 Dage fra Juul til Nytaar og 4 Uger i August. Da kunne Seminaristerne besøge deres Forældre og Naarørende, dog ikke uden Lærernes Vidende og Billie. Daglig maa han være paa Seminariet, og kun med Bestyrelsens Samtykke foretage nogen Reise.“

I Reglementet for Seminaristerne af 31te Oktober 1792 indskræpes disse Afgtelse for deres Lærere og Opmærksomhed for de Formaninger, hvortil Opsynsmændene kunde føle sig besøiede, indbyrdes Venlighed og Fordragelighed, Årtighed mod Fremmede, Aeenlighed og Orden, samt Opmærksomhed for Underviisningen og omhyggelig

Forberedelse; Erbødighed og Andagt under Bonnen og Bordlæsningen; Jagttagelse af Belansthændighed i det Hele, Afhold, om muligt, fra al Tobaksrygning, eller dog en nøie bestemt Indskrænkning i Brugen af Tobak. Det blev endvidere Eleverne foreskrevet, ei uden Forlov at udeblive fra Læretimerne eller at være borte om Natten undtagen i Ferien; at staae op om Morgenens Kl. 6 og gaae tilsæns om Aftenen Kl. 11, at spise til de bestemte Tider: Kl. 7 Morgen og Aften og Kl. 12 om Middagen; sielden at tage mod Besøg, og da helst paa Spisestuen, kun med Lærernes Tilladelse paa Lærestuerne, slittig besøge Kirken og hver Gang levere Lærerne et kort Udtog af Prædiken. Tillader Beiret dem ei at gaae til Staden, da holde de Andagt hjemme. Ingen hæve sig over den Anden! Enhver gjøre hvad han kan for at forebygge Uorden! Noogle af de ældre og sædeligste Elever blive valgte til under Navn af Opsynsmænd at understøtte Lærernes Bestræbelser for at haandhæve god Skik og Orden; dem blev det paalagt at foregaae deres Medseminarister med et godt Exempel paa Flid og gode Sæder; at have Tilsyn med, at disse sysselsatte sig nyttigt, ei begif Uordener. Den 9de November 1791 var det desuden bestemt, at den Seminarist, som efter $\frac{1}{2}$ Mars Forløb befandtes ei at være duelig til i sin Tid at forestaae et Skolelærerembede, maatte raades til at forlade Seminariet. Forsaa Nogen sig ved Slagsmaal, Sviir eller paa anden Maade, da skulde han paaminde af een Lærer; forsaa han sig anden Gang, burde han advares af begge Lærerne; forsaa han sig tredie Gang, da skulde han advares offentlig i de øvrige Seminaristers Overværelse, med Trusel om Bort-

viisning, hvis han ei forbedrede sig; frugtede dette endnu ikke, da skulde Sagen mældes til Kommissionen.

En Dekonom antoges til at besørge Seminaristernes Bespisning og Vask. Han skulde om Morgenene give dem Smørrebrod og en Pægel kogt Mælk hver, tilligemed kogt Vand, om Nogen maatte ønske dette; om Aftenen atter Smørrebrod, tildeels belagt med Kjød og Ost; om Middagen 2 Retter sund og god Mad; Frugt efter Omstændighederne, og Grønt skulde som Tilmad gives jævnlig. Paa Høitidsdagene, deriblandt 14de Marts, maatte Bævertingen være noget bedre end sædvanlig. I Henseende til de Syges Bespisning maatte han rette sig efter Lægens Anordning. Godt dagligt Ol maatte ikke savnes paa Spisestuen, hvor bestandig under Spiisningen en af hans Folk, helst en Mandsperson, maatte være tilstede for at besørge det Fornødne. For at ikke hvi Betaling skulde afholde Nogen fra at mælde sig til Antagelse paa Seminariet, blev det bestemt, at hver kun skulde betale 40 Rdlr. aarlig, 10 Rdlr. kvartaliter; hvilken Betaling dog maatte suppleres ved et Tilskud af det Offentlige. Spiseværtten erholdt desuden fri Bolig, Brugen af en Have og en Græsningsplads samt 50 Rdlr. aarlig til Brændsel. Seminariet fik dernæst en Portner, der tillige var Gaardskarl, Opvarter og Bud. Han skulde blandt Andet besørge Bærelserne feiede og reengjorte, lægge i Kaffelovnene, tænde og slukke Lygterne, passe de Syge, bringe Brænde til de forskjellige Bærelser, gaae saadanne Grindes, som vedkom Seminariet, og dependere ene og alene af Seminariet og navnlig af dets første Lærer. Ligesom Dekonomen kunde opsiges og opsiges paa $\frac{1}{2}$ Mar, saa var $\frac{1}{4}$ Mar fastsat i begge Henseender for Portneren. Han fik i

Forberedelse; Erbødighed og Andagt under Bonnen og Bordlæsningen; Jagttagelse af Belansthændighed i det Hele, Afhold, om muligt, fra al Tobaksrygning, eller dog en nøie bestemt Indskrænkning i Brugen af Tobak. Det blev endvidere Eleverne foreskrevet, ei uden Forlov at udeblive fra Lærertimerne eller at være borte om Natten undtagen i Ferien; at staae op om Morgenen Kl. 6 og gaae tilsæns om Aftenen Kl. 11, at spise til de bestemte Tider: Kl. 7 Morgen og Aften og Kl. 12 om Middagen; sielden at tage mod Besøg, og da helst paa Spisestuen, kun med Lærernes Tilladelse paa Lærerstuerne, flittig besøge Kirken og hver Gang levere Lærerne et kort Udtog af Prædiken. Tillaader Veiret dem ei at gaae til Staden, da holde de Andagt hjemme. Ingen hæve sig over den Anden! Enhver gjøre hvad han kan for at forebygge Uorden! Nogle af de ældre og sædeligste Elever blive valgte til under Navn af Opsynsmænd at understøtte Lærernes Bestræbelser for at haandhæve god Skik og Orden; dem blev det paalagt at foregaae deres Medseminarister med et godt Exempel paa Flid og gode Sæder; at have Tilsyn med, at disse sysselsatte sig nyttigt, ei begif Uordener. Den 9de November 1791 var det desuden bestemt, at den Seminariist, som efter $\frac{1}{2}$ Aars Forløb befandtes ei at være duelig til i sin Tid at forestaae et Skolelærereembede, maatte raades til at forlade Seminariet. Forsaa Nogen sig ved Slagsmaal, Sviir eller paa anden Maade, da skulde han paamindes af een Lærer; forsaa han sig anden Gang, burde han advares af begge Lærerne; forsaa han sig tredie Gang, da skulde han advares offentlig i de øvrige Seminariisters Overværelse, med Trusel om Bort-

viisning, hvis han ei forbedrede sig; frugtede dette endnu ikke, da skulde Sagen mældes til Kommissionen.

En Dekonom antoges til at besørge Seminaristernes Bespisning og Bask. Han skulde om Morgenene give dem Smørrebrod og en Pægel kogt Mælk hver, tilligemed kogt Vand, om Nogen maatte ønske dette; om Aftenen atter Smørrebrod, tildeels belagt med Kjød og Ost; om Middagen 2 Retter sund og god Mad; Frugt efter Omstændighederne, og Grønt skulde som Tilmad gives jævnlig. Paa Hvittdsdagene, deriblandt 14de Marts, maatte Bævertningen være noget bedre end sædvanlig. I Henseende til de Syges Bespisning maatte han rette sig efter Lægens Anordning. Godt dagligt Ol maatte ikke savnes paa Spisestuen, hvor bestandig under Spiisningen en af hans Folk, helst en Mandsperson, maatte være tilstede for at besørge det Fornødne. For at ikke hvi Betaling skulde afholde Nogen fra at mælde sig til Antagelse paa Seminariet, blev det bestemt, at hver kun skulde betale 40 Rdlr. aarlig, 10 Rdlr. kvartaliter; hvilken Betaling dog maatte suppleres ved et Tilskud af det Offentlige. Spisevæerten erholdt desuden fri Bolig, Brugen af en Have og en Græsningsplads samt 50 Rdlr. aarlig til Brændsel. Seminariet fik dernæst en Portner, der tillige var Gaardskarl, Opvarter og Bud. Han skulde blandt Andet besørge Bærelserne feiede og reengjorte, lægge i Kaffelovnene, tænde og slukke Lygterne, passe de Syge, bringe Brænde til de forskjellige Bærelser, gaae saadanne Grindes, som vedkom Seminariet, og dependere ene og alene af Seminariet og navnlig af dets første Lærer. Ligesom Dekonom kunde opsiges og opsiges paa $\frac{1}{2}$ Mar, saa var $\frac{1}{4}$ Mar fastsat i begge Henseender for Portneren. Han fik i

aarlig Løn 100 Rdlr., 10 Rdlr. til Brændsel og 10 Rdlr. for at føde en Gaardhund.

Naar man vil sælde en Dom over den beskrevne Anstalt til Skolelæreres Dannelse, da bør man ikke glemme, at den var den første i sit Slags her tillands, og at den gav sig kun ud for et Forsøg til at faae en stor Trang afhjulpen; ogsaa den Omstændighed bør bringes med i Overslag, at man kun havde faa og tildeels usikre Midler at raade over, samt at den herskende Tidsaaand meer eller mindre behersker alle Forhold; og naar man sporer adskillige Mangler, da bliver man tillige vaer en Bestræbelse for at erstatte dem og hjælpe efter, saa godt man formaaede. At der ikke var Tale om Bibelens Forklaring og Brug hverken ved Seminariet selv eller i dets Skole, det var ilde; men den, som kjender hine Decenniers Mand og Stræben, undrer sig ikke derover. Skulde den positive Kristendom ikke være skeet sin fulde Aet, da lader dette sig forklare af samme Grund. Man skulde troe, at en større Øvelses Skole end den, Seminariet fra først af fik, vilde paa Nørrebro uden Banskelse ladet sig indrette. At egne methodologiske Foredrag ikke behøves ved Seminarier, idet Methodikkens vigtigste Sætninger under tilsvarende praktiske Øvelser beqvemt kunne meddeles, ere der endnu dem, som mene; man skulde dog troe, at theoretisk methodologisk Anviisning kan have sin store Nytte. Heller ikke synes man at have vurderet det historiske Element i Seminariinnderviisningen efter Fortjeneste; thi en kateketisk Behandling, er den end nok saa korrekt, af vandede „moraliske Fortællinger“ kan naturligtviis ei erstatte Opdrageren en religiøs Beskuelse af Menneskelivet i dets Fylde og Virkelighed.

Det fortjente ei heller Bifald, at man efter blotte Vidnesbyrd og uden foregaaende Prøve optog Elever; men det kunde vel ikke godt være anderledes, saalænge Seminariet optog Lærlinger fra alle Landets Provindsler, og forsaavidt som det sig mældende Antal kun var ringe og ei tillod at vrage.

Vi ville dernæst kaste et Blik paa

IV. Seminariets Virksomhed og Bestyrelse.

Vi saae, at det begyndte sin Virksomhed med 14 Elever; men Antallet vorte snart, og var for det Meste imellem 30 og 40, undertiden derover. Det var mindst fra 1798 til 1801, begge inklusive, i nogen Tid kun imellem 25 og 30; derpaa steg det Mar for Mar og naaede sit høieste Punkt 1807, nemlig 49. Siden, i de første Mar efter Krigen, tog det af, og var endog under 40, hvilket Antal dog siden omtrent var det sædvanlige. Men ved Resolution af 23de Juni 1815 bestemtes det til 50, om saa mange til Optagelse beqvemme Subjekter mældte sig, at Tallet kunde fyldest. Dette er dog kun sjelden skeet: 1818 var det mindst, nemlig 31; størst 1822 og 1839, nemlig 51; for nærværende Tid er det 50. Middeltallet har i de sidste 23 Mar været 41. Den første offentlige Examen ved Seminariet fandt Sted i Maret 1794 fra 24—26de Marts, hvorved 12 dimitteredes, og 3 i Slutningen af September samme Mar. Men allerede Maret i Forveien havde 5 forladt Stiftelsen uden at oppebie Examen, dog med privat Vidnesbyrd fra Lærerne. Det mindste Antal dimitterede Seminariet 1801,

fun 4, og det største 1824, nemlig 23. De første 24 Gange, fra 1794 til 1817, dimitteredes i Alt 262, hvilket med et Middeltal udgjør for hvert Aar henved 11; de følgende 23 Aar fra 1818 til 1840 i Alt 344, altsaa for hvert Aar omtrent 15. Totalsummen af Seminariets Dmitterede er da 606, hvilket, divideret med 47, giver som Middeltal omtrent 13. Foruden de 262, der indtil Aaret 1817 afgik ved Dimission, havde 62 Andre været antagne, men forladt Seminariet uden Examen, Dogle, meest i Stiftelsens første Aar, med Attest fra Lærerne for Duellighed og Opsørsel, Andre formedelst Sygdom, atter Andre formedelst Usædelighed, Dovenskab, Uorden eller af Mangel paa Evner. Af de Dmitterede vare 21 fra Kjøbenhavn, 102 fra det øvrige Sjælland, 26 fra Fyen og Lolland, 73 fra Jylland, 22 fra Slesvig og 18 fra Norge. Karaktererne for Opsørsel bleve saaledes tildeelte: „Exemplarisk“ (hvilken Karakter var i Brug til 1803) erholdt 11, nemlig: 1 fra Kjøbenhavn, 4 fra Sjælland, 4 fra Jylland, 2 Slesvigere; „Meget rosværdig“ tildeeltes 135, nemlig: 12 fra Kjøbenhavn, 54 fra Sjælland, 5 Fyenboer, 49 Tyder, 6 Slesvigere, 9 Nordmænd; „Noesværdig“ fik 77, nemlig 6 Kjøbenhavnere, 30 Sjællændere, 12 Fyenboer, 12 Tyder, 9 Slesvigere og 8 Nordmænd; „Sædelig“ tilfjendtes 39: 2 Kjøbenhavnere, 14 Sjællændere, 9 Fyenboer, 8 Tyder, 5 Slesvigere og 1 Nordmand. Karaktererne for Kundskaber og Færdigheder tildeeltes i følgende Forhold: „Udmærket duelig“ fik 17, nemlig: 3 Kjøbenhavnere, 3 Sjællændere, 8 Tyder og 3 Slesvigere; „Meget duelig“ fik 101, nemlig: 11 Kjøbenhavnere, 35 Sjællændere, 10 Fyenboer, 29 Tyder, 11

Slesvigere og 5 Nordmænd; „Duelig“ tilkjendtes 97: 6 Kjøbenhavnere, 39 Sjællændere, 11 Fyenboer, 26 Jyder, 6 Slesvigere og 9 Nordmænd; „Beqvem“ fik 47: 1 Kjøbenhavner, 25 Sjællændere, 5 Fyenboer, 10 Jyder, 2 Slesvigere, og 4 Nordmænd. I Sjællands Stift bleve ansatte: 178, i Fyen 21, i Jylland 32, i Norge 17, paa Lolland 11, paa Als 2, paa Langeland 1. Betegner man nu Karaktererne med Tallene 4, 3, 2, 1, da ville følgende blandede Tal udtrykke:

Forholdet a) i Henseende til Dypførsel:

Jyderne 2, 67.

Kjøbenhavnerne 2, 57.

Sjællænderne 2, 50.

Nordmændene 2, 40.

Slesvigerne 2, 23.

Fyenboerne 1, 92.

b) I Henseende til Duelighed:

Kjøbenhavnerne 2, 76.

Slesvigerne 2, 68.

Jyderne 2, 48.

Fyenboerne 2, 19.

Sjællænderne 2, 16.

Nordmændene 2, 6.

I den anden Halvdeel af Seminariets Levetid fik det, som naturligt er, ingen Elever fra Norge; og da Landets andre Stifter efterhaanden vare blevne forsynede med Seminarier i tilstrækkeligt Antal, ogsaa kun faa fra de øvrige Provindser. Derimod bemærker jeg for Sjældenhedens Skyld, at her i de senere Aar have været: en Færøer, en Islænder og en Vestindianer, og for nærværende Tid ere her 2 Ostindianere, ligesom ogsaa Opta-

gelsen af en Grønkønder har været paatænkt. Af de 344, der siden 1817 ere herfra dimitterede, have for Døpførsel: 301 erholdt Karakteren „Meget godt“, 35 „Godt“ og 8 „Temmelig godt“; med Hensyn til Duellighed er Karakteren „Udmærket duelig“ tildeelt 13, „Meget duelig“ 133, „Duelig“ 135 og „Beqvem“ 63. Antallet af dem, der fik Ansættelse udenfor Sjælland, har forholdsviis kun været ringe.

Ifølge den almindelige Tilladelse af 1824 have ogsaa endeel Privatister indstillet sig til Examen her; navnlig finder jeg antegnet 74, som have udholdt den, af hvilke 4 have faaet „Meget duelig“, 28 „Duelig“ og 42 „Beqvem“.

Saaledes er der næsten ingen dansk Provinds, til hvilken der ikke ere komne Lærere fra dette Seminarium, og de fleste Skolelærere i Sjælland ere udgangne fra denne Planteskole. Nu er det vel sandt, at den aandelige Kraft og dens Ytringer ikke lade sig udmaale og bestemme ved Tal; men fra Summen af forberedte og virkende Kræfter lader der sig altid slutte Noget. At en betydelig Masse af nyttige Kundskaber, hvis Virkninger ere synlige, ere herfra udbredte over Landet, kan ligesaa lidt negtes, som at et kraftigere Livs Udvikling er derved bleven forberedt og fremmet. Ei vil jeg paatage mig at forsvare enhver Foranstaltning, som har fundet Sted ved Seminariet, ethvert Valg af Lærere, eller paaftaae, at dets Virksomhed har altid og i alle Stykker været kraftig og heldig; men paa den anden Side have de Angreb, som man til forskjellige Tider har rettet imod det, for en saare stor Deel været uden gyldig Grund: snart have Angriberne ikke kjendt Stiftelsen ret, snart have de, ledede

af Fordomme derimod, dadlet det, der hænger nødvendig sammem med et saadant Instituts Væsen. Det vilde heller ikke være vanskeligt at fremsføre Vidnesbyrd i en modsat Retning, naar det var en Apologi for Seminariet jeg havde at skrive. Kommissionen, hvis Medlemmer kjendte noie til Seminariet, omtaler i en Skrivelse af 28de November 1793, hvori den uopfordret anbefaler de tvende Lærere til en Gratifikation af 100 Rdlr. for hver, med Darme disse Mænds store og uafbrudte Flid, Iver og Virksomhed, hvoraf den hver Dag saa de heldigste Virkninger. I en Indberetning fra Clausen, for Aaret 1798, til Kommissionen, under hvis Dine han og hans Medarbejdere røgtede deres Gjerning, indrømmer han vel, at saa høist forskjellige Personer, med høist forskjellig Opdragelse, fra de forskjellige Provindser, Landsbyer og Kjøbstæder, Sønner af Raadmænd og Præster, Skoleholdere og Huusmænd, ikke let søiede sig efter de samme Regler for Sædelighed og Opførsel; men han roser derhos i Almindelighed Seminaristernes Flid og Orden, Fredsommelighed og Opmærksomhed, Tjenstfærdighed i at hjælpe de Svagere og pleie de Syge, redde i Ildbrandstilfælde; med Hensyn til hvilket Sidste han beraaber sig paa offentlige Vidnesbyrd. Han ansøger Professor Viborgs gunstige Dom om deres Lærvillighed; ligesom og den afdøde Nibers Erklæring ved en høitidelig Leilighed: at der blandt Seminaristerne herskede en høi Grad af Jovialitet forenet med den strengeste Omsorg for Belansthændighed og Orden. Clausen tilstaaer vel, at Seminariet havde mange Modstandere; men det havde, meente han, denne Stiftelse tilfælles med det kielste og andre tydske Seminarier; i hvilken Anledning han anfører

følgende Ord af Professor Müller i Kiel: „Det er en Kjendsgjerning, at mange Geistlige ytre en vis Uvillie imod Alt, hvad der kommer fra eller staaer i Forbindelse med Seminariet (det kielske). De udbrede falske Nygter derom, f. Ex. at der foredrages vrangse Lærdomme, hersker slet Levnet. Og det er skeet uden at de kjendte det Ringeste til Seminariet eller gjorde sig Umage for at lære dem at kjende.“ Han beraaber sig derhos paa hvist gunstige Erklæringer af Mænd som: Præsterne Høeg, Fallejen, Fangel, Myrup (i Glostrup) o. Fl. Balle siger etsteds i sit „Pligtanker“: „Jeg vinder altid nogen Fordeel, saaoft min knappe Tid tillader mig at bivaane Underviisningen paa Seminariet; den bedste Kateket skal ei alene kunne høre Lærerne med Fornøielse, men høre dem med virkelig Nytte, og han gaaer ikke derfra uden at have opsamlet een eller anden frugtbar Bemærkning.“ Lignende gunstige Vidnesbyrd fra Seminariets forskjellige Tider vilde let kunne anføres. Heller ikke bør det lades ubemærket, at ikke alene enkelte herfra udgangne Seminarister ere siden blevne Lærere ved (dette og) andre Seminarier, men at ogsaa denne Stiftelse tildeels har tjent til Forbillede for andre lignende her i Landet.

Kommissionen tog sig ogsaa med Iver af Seminariet. Dens Medlemmer, ikke mindst Neventlow og Frant, anstrængte sig for at tilveiebringe de fornødne Pengemidler; forvissede sig jævnlig ved deres personlige Nærværelse om Underviisningens Gang; bivaanede flittig Examina, og dømte derved med en Selvtændighed, der stundom afviste Lærernes kraftige Indsigelser til Fordeel for denne eller hiin Examinand. Biskoppen var desuden særdeles opmærksom paa at faae de Dimitterede anbragte

i passende Embeder. Da Seminariibæsenet endnu var ubekjendt hertillands, lod Kommissionen Riber i Juli, August og September Maaneder 1790 foretage en Reise til Trolleborg, Kiel, Hannover, Halberstadt, Neckan, Berlin o. fl. St., for at besee Seminarier og andre Læreanstalter, og tilstod ham dertil 200 Rdlr. S. H. C. *) Og saa Sebel havde reist paa Regjeringens Bekostning, for at gjøre sig bekjendt med Seminariers bedste Indretning. Senere understøttedes Strøm paa 2 pædagogiske Reiser. Ansat ved Seminariet 1810 efter Clausens Død reiste han det følgende Aar paa offentlig Bekostning **) igjennem Hertugdømmerne og Nordtyskland, og besøgte en Mængde Seminarier og Skoler. Efter sin Hjemkomst gav han en Indberetning derom, hvoraf Udtog læses i nysnævnte Qvartalskrift Egeria, første Aargangs tredje Hefte. Strøms anden Reise gik til Sveitz. Den berømte Sveiger Pestalozzi havde allerede virket kraftig og heldig til forladte Børns Underviisning og Dannelse i Neuhof og Stanz, havde allerede skrevet sin Folkeroman „Lienhardt og Gertrud,“ sin „Christoph og Else,“ Bogen om, „hvoreledes Gertrud underviser sine Børn,“ og flere andre Folkeskrifter, og arbeidede paa sine Elementarbøger: „Bogen for Mødre“ og „Tilforholdenes Anskuelsselære“; da Kommissionen for de danske Skolers bedre Indretning 1802 fik udvirket Tilladelse til at sende Een til Burgdorf i Kanton Bern, hvor Pestalozzi dengang havde en Skole, for at lære denne mærkværdige Mands mærk-

*) Man eftersee herom Ribers Reisejournal indrykket i første Aargangs første og tredje Hefte af „Egeria“.

**) Han fik dertil 400 Rbd.

værdige Methode at kjende. Ogsaa dette Hverv blev overdraget Strøm; og en Lærer ved Borger-skolen i Slagelse, Seminariist Tortig, der var det tydske Sprog mægtig og ellers besad praktisk Duelighed, skulde ledsage ham for praktisk at uddanne sig til siden at kunne udøve Methoden her hjemme*). Rejsen maatte kun vare i 4 Maaned. De afreiste i Slutningen af Aaret, og kom efter nogle Maaneders Fraværelse tilbage, særdeles vel stemte baade for Pestalozzi og hans Anskuelser; paa forskjellige Steder i Egeria udtaler Strøm sig herom. I Januar 1804 udtoges af Frue Fattigskole 30 Børn til en særskilt Prøveskole. Den stod under Overtilsyn af Balle (der var indtaget imod Methodens), Stiftsprovst Plum (dens ivrige Forsægter) og Professor Münster. Strøm og Tortig deelte i Begyndelsen Underviisningsarbeidet imellem sig; og selv da den Første efter Sommerferien 1804 havde igjen indtaget sin Plads ved Seminariet, vedblev han at have nærmest Tilsyn med Skolen, hvori Tortig fremdeles underviste. Hverken Skolen eller Methodens, der ikke var optraadt her uden visse Fordringer, synes ret at have villet trives; og hiin ophørte ganske 1808. Det kan imidlertid ikke feile, at jo meer bemældte Anskuelser, der anbefalede saa ivrig af

*) Tortig, født i Itzeho 1777, blev dimitteret fra Blaagaards Seminarium 1797 med Karakteren „meget due- lig.“ Han reiste efter sin Dimission til Kiel, Itzeho og Hamborg; var derpaa først Lærer ved Christianis Institut og siden ved Borger-skolen i Slagelse. Efterat den pestall. Prøveskole i Kjøbenhavn var gaact ind, blev han aflagt med Bartpenge; derefter gif han til Rusland som Privatlærer, og døde i sin Fødeby 1839.

Plum og ligeledes havde en Tilhænger i Strøm, har ved denne faaet Indflydelse paa visse Grene af Seminariis-underviisningen, navnlig til at begrunde en noiagtigere Læregang og en strengere Methode i det Hele.

Under 31te Mai 1804 ytrede Kommissionen, at da den sidste Examen ei i alle Dele havde tilfredsstillt den, ønskede man, at Lærerne vilde indgive et Forslag til nogle Forandringer ved Underviisningen; hvorhos den bemærkede, at Underviisningen i Religion efter Lærebog, Katekismus og Bibelhistorie altid maatte betragtes som Hovedsagen; dernæst burde der anvendes muligste Flid paa at læse i Bog, skrive og regne; halvaarige Examina burde, saa meente man, afholdes med samtlige Seminarister; alle de, der havde nogenlunde Anlæg, burde bringes til at spille taalelig paa Orgel og synge rigtig; intet Kursus burde vare længere end et Aar; en passende Klasseinddeling maatte desaaarsag strax indføres. Lærerne forstode Sagen saaledes, at det fornemmelig var Proverne og Lærestoffets Fordeling i Forhold til Elevernes Læretid, i Henseende til hvilket man ønskede nyere Bestemmelser. De indgave da et Forslag, hvori visse Hovedsynspunkter bleve fremhævede. a) Ethvert Kursus skulde tilendebringes i 2 Aar, naar undtoges det, som der undervistes i før og efter Skoletiden, s. Gr. Naturvidenskaberne og Musik. b) Al Underviisning burde være forstandsøvende, men Hukommelsen burde ogsaa øves ved daglige Repetitioner af det Foredragne; en Ledetraad, helst en trykt, burde bruges, og dens forklarede Ord læres udenad. c) Lærerne skulde ved Underviisningen i de Ting, som skulde anvendes i Landsbyskolerne, gaae frem paa samme Maade som de vilde, at Seminaristerne skulde gaae frem

i Skolen, saa at disse fik Kundskaberne og Methodikken paa een Gang; og hvor en saadan Forbindelse ikke kunde finde Sted, maatte det siges, naar og paa hvad Maade det Foredragne skulde anvendes. d) Seminaristerne burde skaffes den størst mulige Leilighed til at øve sig i at undervise; de maatte derfor øve sig i at katekisere med deres Medseminarister over een eller anden Skolebog, dernæst over de vanskeligere dogmatiske og moralske Sætninger; derfra gaae over til at undervise Børn, først ældre, siden yngre. Der foreslaaes i den Anledning at udvide Skolen, (som dog nu talte 60 Elever om Sommeren) ved Oprettelse af en tredie Klasse i Sommermaanederne, samt at foretage nogle Forandringer i Skolens Organisation. e) Seminaristerne burde, før de kom i Skolen, have nogen Kundskab om Børnenaturen og dens rette Behandling: den eneste Mangel, meente man, ved Seminariet i Henseende til de Underviisningsgjenstande, som før vare optagne. f) Ingen kateketiske Regler vare at meddele Seminaristen, før han kom til at undervise; derimod kunde der anvendes et Par Timer ugentlig i de sidste 2 til 3 Maaneder af hans Ophold ved Seminariet til at vejlede ham til at uddrage sig nogle faa Hovedregler af de Erfaringer, han hidtil havde gjort, angaaende den bedste Fremgangsmaade til at opvække tydelige Forestillinger i Børnets Sjæl om de Ting, man vilde lære det, ordne disse Regler saaledes, at de bleve lette at oversee og erindre *). g) For at spare Tid ved Examen, kunde den

*) Altsaa dog Regler! hvorfor da ikke lade Seminaristen tidligere udlæde dem af forelagte Exempler, at han derved kunde veiledes til at forstaae og ordne sine Erfaringer, og overhovedet gjøre sikrere Skridt.

holdes i de sædvanlige Underviisningstimer, enten om Formiddagen fra 8—12, eller om Eftermiddagen fra 2—7; den anden Halvdag kunde der da lige fuldt undervises.

h) Det vilde hverken være muligt eller gavnligt, nsiagtigt at bestemme, hvad der skulde fordres ved hver halvaarig Examen: et nsiagtigt foreskrevet Pensum kunde umulig passe for ethvert Sæt af Seminariister, ifølge deres store Forskjellighed i Henseende til Fordannelse, det burde her være nok med den almindelige Bestemmelse, at Seminariisten i de 2 første Aar havde faaet al den Kundskab, han skulde anvende i Skolen det tredie, samt hvad der foredroges i de Timer, hvori Børneskolen holdtes.

Et Schema blev derefter fremlagt, som antydede Læregangen gennem alle 3 Seminariaar. 1ste Aar: 6 Timer ugentlig til Religionsunderviisning, 3 Timer til Bibelhistorie, 3 Timer til Læseøvelser forbundne med Katekisation (af Læreren) over een eller anden Skolebog; 4 Timer til Skrivning, 4 til Regning, i det Mindste til Regula de Tri i hele Tal, 4 Timer til dansk Sprog, Læsning og orthogr. Øvelser; 4 Timer til Naturhistorie, 2 Timer til Mathematik, i det Mindste til Geometri; 4 Timer til Musik: Begreb om Intervaller, Takt og Intonation, Nodefundskab m. v.; 2 Timer til Geografi og Noget af Fædrelandets Historie. 2det Aar: 6 T. til Religionsunderviisning, hvorved Eleverne skulde skiftes til at repetere ved at katekisere med deres Medseminariister; 3 T. til Bibelhistorie; 3 T. til Læseøvelser ligesom første Aar; 3 T. til Skrivning; 4 T. til Regning: det Øvrige af de i Regnebøger forekommende Regningsarter, hvorved man maatte skiftes til at repetere, og i det Mindste 1 T. til Hovedregning; 4 T. til dansk Sprog:

det Øvrige af Grammatikken forbundet med Stiløvelser; 4 T. til Naturlære; 3 T. til Mathematik: Geometri, Stereometri, dens Anvendelse paa Landmaaling, Astro-nomi; 4 T. til Musik: saa at Eleverne øvedes i at synge enhver Koral efter Noder og de almindeligst forekommende udenad, at spille dem med Diskant og Bas paa Klaveret; erholdt Kundskab om Tonearter og Akkorder, fik Færdighed i at skrive smaa Musikstykker. 2 T. til Historie: Resten af Fædrelandets Historie, og den almindelige Historie omtrent til Kristi Tid. 3die Mar: 6 T. til Sjælelære og de derpaa grundede Regler for Børneopdragelse og Underviisning, hvorved Niets „Anviisning“ kunde gjen-nemgaaes; 3 T. til Bibelhistorie: Øvelse i ved passende Bibelsteder at opsætte korte bibelske Fortællinger som Ex-empler paa moralske Sandheder i et for Børn passende Sprog; 4 T. til Naturlære, 4 T. til Musik: Øvelse i at kunne spille Koraler firstemmigt, Kundskab om Melodi og Harmoni m. v.; 2 T. til Historie: Resten af den al-mindelige Historie, og i de 2 til 3 sidste Maaneder en kort Kateketik efter Boisen; 4 T. til Havedyrkning (alle 3 Mar).

Man foreslog derhos, at ved Examen skulde alle Seminaristernes skriftlige Arbejder fremlægges og bedøm-mes; at der skulde indrettes vedbørlig rubricerede For-retningsprotokoller, der bleve at føre for hver Time, samt en Konduitprotokol, hvori var at anføre Ros, Advarsel, Ude-blivelse fra Underviisningen samt Marsagen dertil m. v. Den aarlige Examen skulde holdes de sidste 14 Dage af April, og den halvaarige de sidste 14 Dage af No-vember.

Kommissionen bifaldt i Skrivelse af 25de Marts

1805 i det Hele det Foreslagne. Dog meente den: at en systematisk Kateketik slet ikke var nødvendig, men at det var mere passende, at de kateketiske Regler foredroges i Forbindelse med de Materier, der skulde behandles kateketisk; at Seminaristerne burde øve sig i at katekisere med Børnene før i det tredie Læreaar; at skriftlige Udarbejdelser af bibelske Fortællinger ei vare til Nytte og burde for det Første falde bort; at Seminaristerne i det første Aar burde øves i Begyndelsesgrundene til Klaveerspil og Sang, andet Aar fortsætte Klaveerspil og Syngeøvelser, saa at de kunde synge Koraler efter Noder, samt øves i Generalbas, tredie Aar spille Præludier, fortsætte Studering af Generalbas, især i praktiske Øvelser.

Endnu eet Forslag angaaende Seminariiuunderviisningen fik Kommissionen med at bestille, inden dens Functioner ophørte. I Juni 1813 blev der tilkjendegivet den Hans Majestæts Tilfredshed med den heldige Udførelse af det den overdragne Hverv; og da Hans Majestæt havde opproberet en Plan for Kjøbstadstolevæsenet i begge Niger; saa opfordredes Kommissionen til at indkomme med Forslag angaaende det jønstrupske Seminariums Udvidelse til at danne Lærere til Kjøbstadskolerne. Sartorph blev det overdraget at udarbejde et saadant Forslag. Det blev indgivet til Kommissionen d. 16de December og gif ud paa: at 8 (ei under 6 eller over 10), der formeentlig vilde være tilstrækkelige til Besættelse af anden Lærers Posterne i de 95 Kjøbstæder i Danmark og Norge *).

*) Første Lærer burde hvert Sted være theologisk Kandidat. Til Hertugdømmerne blev her naturligtvis ei taget Hensyn.

skulde udvælges blandt hvert Mars Dimittender, der havde været her deres 3 Aar og underkafstet sig Examen; de skulde da ei endnu forsynes med Dimissionsattest, men forblive her endnu et fjerde Aar og have fri Underviisning, Kost og Vask. De skulde fortsætte Øvelser i dansk Stil, især med Hensyn til Korrespondence i Handel og andre borgerlige Forretninger, 4 Timer ugentlig; undervises ligesaa mange Timer i Tydsk, saa at de kunde blive istand til ei blot at oversætte fra Tydsk paa Dansk, men endog nogenlunde at tale og skrive Sproget. 4 Timers Underviisning i Historie og Geografi især med Hensyn paa Fædrelandets Statistik og Lovgivning, Kirkehistorie og Handelsgeografi. 2 Timer Øvelse i Skrivning: Fraktur- og Kancelliskrift. 4 Timer skulde anvendes paa Regneunderviisningen: Beræknings, Bærekalkulationer og Bogholderi, Kundskab om de vigtigste Guld- og Sølvmynter og deres Beræknings. 6 Timers Underviisning i Matematik: den rene Stereometri, Plan-Trigonometri, lavere Algebra, Probabilitet og Grundsætningerne af den politiske Arithmetik; den hele anvendte Mathematik, saavidt den kan læres ved lavere Beræknings, især de mekaniske og hydrauliske Videnskaber, Perspektiv, Astronomi (dog ei den egentlige kalkulatoriske) og den borgerlige Bygningskunst. 6 Timer at anvende paa Naturvidenskaberne, især med Hensyn til Naturhistoriens og Naturlærens Anvendelse paa Teknologi og Bærekundskab. 2 Timer til Musikunderviisning: fortsat Øvelse i Orgelspil, især med Hensyn paa Indledning og Slutning ved Gudstjenesten. 2 Timer til Tegning: Ornament, Arkitektur, og den nødvendige Forberedelse til rigtig Kontur med nogen Figurtegning. 2 Timer til fortsat Øvelse i Skoleunderviis-

ning. Gymnastik med de andre Seminarister. 4 faste Lærere og derhos Medhjælpere, ogsaa i Tegning, vilde være nødvendige. Forstanderen skulde da have Lov til at antage paa eget Ans og Tilsvær en Fuldmægtig, med Løn som en saadan Person nød hos en anden kongelig Embedsmand. Omkostningerne, som vilde medgaae til Forandringer ved Bygningen, ansloges til 2000 Rdlr. S. B. De aarlige Tillæg formeentes at ville udgjøre 3700 Rdlr. S. B. Disse Summer burde formeentlig repareres paa Kjøbstædernes Borgere, enten efter disses eller efter Skolernes Antal, eller efter Jordernes Areal.

Forslaget blev stærkt modsagt af Reventlow, som formeente, at man kunde for mindre end 3700 Rdlr. faae Kjøbstadslærere dannede i Kjøbenhavn, og det bedre: de kunde bedre lære Bogholderi, Korrespondence o. s. v. paa Kjøbmandskontorer*), medens de der hjalp med Skrivning og Regning; anstueligere kunde de der lære Teknologi, Naturvidenskaberne, Styrmandskunst o. s. v. Efter hans Modbemærkninger blev Forslaget modificeret og ham atter forelagt; men det tilfredsstillende ham endnu ikke, og han forbeholdt sig at ledsage det med sit afvigende Votum. I noget forandret Skikkelse blev det da med denne Ledsa-
ning indsendt til Kancelliet d. 28de Mai 1814. Formodentlig have de foreslagne Omkostninger i hine penge-
knappe Tider og Norges imidlertid indtrufne Frastillelse virket endnu mere end Grev Reventlows Modvirkning til, at Forslaget „blev henlagt indtil videre“. Dermed ophæ-
vedes Kommissionen for det almindelige Skolevæsens Forbedring; dens Protokoller og Papirer bleve afgivne til Kan-

*) Mon dette være det rette Sted til at danne Lærere?

celliet, som da tog Seminariet under sin Bestyrelse; og under denne Direktion stod det i 26 Aar *).

I Aaret 1816 indgav Amtsprøvt Stokholm til Kancelliet et Forslag, som gik ud paa: at Præsterne skulde have Lov til at undervise og opdrage unge Mennesker af deres Sogne til Skolelærere; enten kunde de saa dimittere disse til Seminaristramen ved et af de bestaaende Seminarier, eller og de samme Personer kunde ved deres Ankomst til Seminariet erholde en saadan Plads, som deres Kundskaber berettigede dem til, og derved forkorte deres Ophold ved Seminariet. Præsterne skulde for deres herved havde Uleilighed nyde en Opmuntring: enten sikkert Haab om Befordring til bedre Kald, eller og den Udmerkelse, hvormed Staten hædrer fortjente Mænd. Deres

*) Meerbemaldte Kommission var i Aaret 1797 bleven forøget med 2 nye Medlemmer: Arcander, Kommitteret i Rentekammeret, og Assessor Schmidt Phiseldes, der indtraadte som Sekretær, og vedblev at fungere som saadan indtil 5te Marts 1802, da han efter sit Dødsfratraadte. (Strax antoges Ingen i hans Sted; siden vare flere efter hinanden Sekretærer: Collin, Thomsen, Gjerløv). Arcander og Phiseldes bleve i Forbindelse med Trant ifølge Kongl. Bevilling af 29de September 1797 udsætte til at føre det specielle Ofsyn over Seminariet; de vilde altsaa indfinde sig for at føre Protokollen og foretage de fornødne Antegnelser. Lærerne havde da i alle specielle Anliggender at henvende sig til dem. 1798 blev Kommissionen tilforordnet Professor Münster, der vilde paatage sig det fornødne Tilsyn med Underviisningsvæsenet ved Seminariet. 1806 tilstodes Münster 400 Rdlr. til at gjøre en Reise til Leipzig, Berlin o. fl. St. i Tyskland, for der at blive bekendt med de bedste Borger- og Realskoler.

Værdighed til Belønning burde bedømmes af de offentlige Seminariers Gramensprotokoller. Nyttens angives at skulle være: Besparelse for Staten, og en større Udbredelse af Kultur ved dem, som bleve oversflødige til Skolernes Besættelse, saavel blandt Landbrugerne som blandt Tyende-klassen paa Landet. Sartorps (og Amtsprøbst Hammonds) derover æskede Erklæring løb i det Hele ud paa at misbillige Forslaget; en Hovedgrund, som gjordes gjældende derimod, var den: at man da ingen paalidelig Garant vilde have for de private Dmitteredes Sædelighed. Skulde det alligevel vinde Bifald, da maatte man, overensstemmende med hvad der finder Sted ved anden privat Dimission, fastsætte til nogen Betyggelse imod en Hær af slette Dimittender: at den Dimissor, der havde dimitteret 3, som bleve rejcerede, skulde miste sin Dimissionsret; iligemaade den, fra hvilken Halvdelen af 10 Kandidater efter hinanden havde faaet sletteste Karakter. Derimod skulde man Intet have at erindre imod den anden Deel af Forslaget: at den, der ved en foreløbig Prøve godtgjorde, at han var moden til strax ved sin Antagelse at rykke op i en høiere Klasse, fik dertil Tilladelse. Strax blev der vel ei taget videre Hensyn til dette Forslag, men vel, hvad Hovedsagen angaaer, nogle Aar senere, som vi ret strax skulle høre.

Aaret i Forveien havde Rancelliet opfordret Sartorph til at erklære sig over, hvorvidt det maatte være rigtigt, at en vis Underviisningsnorm blev foreskrevet for alle Seminarier i Landet. Professoren erklærede sig for en saadan med vægtige Grunde, idet han ytrede: at Underviisningsgjenstandene samt det Minimum af Kundskaber, Seminaristen maatte besidde, for at være moden til Eko-

lelærer, burde bestemmes, ligesom ogsaa hvor mange Timer der burde anvendes til ethvert af disse Fag i Forhold til deres Vigtighed og Vanskelighed, samt hvilke Forskudskaber der nødvendigen maatte fordres, for at blive optagen paa et Seminarium, og endelig at saavel Antagelsen som Dimissionen maatte overalt skee efter samme af Regjeringen fastsatte Regler. Han androg derhos paa, at ved Bestemmelser dette angaaende ogsaa Seminariilærernes Mening maatte blive hørt, eller bedre: at 3 af dem, til hvem man kunde have Tillid, bleve opfordrede til at indkomme med samlet Forslag denne Sag betræffende.

Kollegiet opfordrede nu Proponenten tilligemed Biskop Boisen og Provst Hammond til at tage denne Sag under Overveielse og derefter indgive Forslag desangaaende. Sartorph og Hammond havde mundtlig Konference i denne Henseende, og derefter udarbejdede Sartorph et Udkast, hvortil Hammond hiit og her foiede nogle faa Bemærkninger.*) Dette blev siden approberet og givet i Trykken som „Reglement for samtlige Skolelærer-Seminarier i Danmark“ under 10de Februar 1818. Til Boisens Forslag, der blev fremsendt til hans Medarbejders Besømmelse, blev der ikke taget videre Hensyn.

Man skulde nu troet, at Seminarierne, som man havde vedblevet at forslere, som tildeels havde faaet faste Indkomster, og som ved nysnærnte Reglement vare paa en Maade reorganiserede, havde faaet en for lang Tid sikret Tilværelse, men tværtimod: snart kom den Tid, da det Livsspørgsmaal blev for Alvor opkastet, om de skulde

*) Islandt andre denne, at ingen Dimittend kan faae høiere Hovedkarakter end den, han har for Eksonskrift.

være eller ikke. Stockholm havde i sit nysnævnte Forslag henpeget paa en Tid, da nogle Seminarier formest det privat Dimission kunde nedlægges; saa var derefter læste man i Kollegialtidenden: at det ved Seminarierne tilsigtede Diemed med langt mindre Beføstning og i langt høiere Grad kunde opnaaes, naar Almueskolelæreres Dannelse betroedes til Præsterne (eller andre duelige Mænd), og der kun gaves en Autoritet, hvor de, som attraaede at blive Skolelærere, prøvedes og bevisste deres Duelighed dertil. Flere ytrede sig i samme Retning: i Kjøbenhavn's nyeste Skilderi Nr. 94 og 95 for 1822 læstes: „Nogle Tanker om Almueskolelæreres Dannelse,“ hvori denne Sag blev drøftet; ja Pastor Nonne i Lyngby udgav i Slutningen af det nævnte Aar en Piece, hvori han kom til det Resultat, at Seminarierne godt kunde undværes. I Anledning af et Forslag fra den Kommission, som var nedsat for at udfinde Midler til Geistlighedens Kaars Forbedring, opfordrede Kongen Kanceliet til at undersøge, om ei samtlige Seminarier kunde ophæves, og Skolelærere dannes bekvemmere og billigere paa andre Maader. Djsaa Geistligheden, hvis Kaar man vilde forbedre, havde maattet contribuere til Seminariifonden, og denne var i Underballance. For et Aar bleve Ingen optagne her paa Seminariet, indtil denne Sag blev afgjort.*) Men under 8de Oktober 1824 blev det fastsat, at Trolleborg Seminarium i Fyen og Borris i Ribe Stift skulde snarest muligt nedlægges, Besterborg

*) Man vil vide, at en kraftig privat Erklæring fra den alderstegne Hædersmand C. D. Reventlow ei bidrog mindst til, at Seminarierne bleve opretholdte.

bestaae indtil videre (til Biskop Boisens Død); Jonstrup, Skaarup, Lyngby og Snedsted skulde vedblive; men Resolumentet af 10de Februar 1818 blev i nogle Dele forandret ved Kancelliplakat af 19de Oktober 1824, hvorved bestemmes: at „Kundskab om Verdensbygningen, Geometri, Verdenshistorie, Religionshistorie, Anthropologi og Landhuusholdning ikke mere, som særskilte Underviisningsfag, skulde læres ved Skolelærer-Seminarierne;“ men at der derimod skal aflægges Prøve paa Duelighed i den indbyrdes Underviisnings Methodes Anvendelse, og at ingen Dimittend kan faae høiere Hovedkarakterer end den Karakter, han har erhholdt for Indsigt og Færdighed i denne Methode;*) at enhver ved sin Optagelse paa Seminariet indtræder i den Klasse, hvor til han er moden; at Privatister kunne stedes til Seminaristramen, efter dertil hos det danske Kancelli erhvervet Tilladelse.

I December 1833 æfledede Kancelliet Forstanderen Wegeners Betænkning angaaende nogen Forandring i Karakterernes Bestemmelse ved Seminaristramen, idet Kollegiet formeente, at der fordredes altfor lidt til at erholde ringeste Karakter, at der tillægges enkelte Fag, nemlig Skjønnskrivning, en ubillig Vægt; fremdeles angaaende Hovedkarakterens Indflydelse paa Befordringen, da Kollegiet meente, at en høiere Grad burde give visse Mars Fortrinsret. Disse Punkter, der anbefalede sig selv,

*) 1823 blev der tilstaaet enhver af de 15 Elever i Seminariets øverste Klasse 4 Uddr. Solv til 4 Dages Ophold ved Normalsskolen i Kjøbenhavn for at blive bekendt med bemældte Methode

bleve ogsaa anbefalede herfra, men uden hidtildags at være tagne videre til Følge. Nogle Smaaforandringer, som tilhøre Seminariets nyeste Historie, skulle blive anførte siden.

Idet jeg nu skal gaae over til at berøre

V. Seminariets ndvortes Vilkaar, vil jeg begynde med nogle Dplysninger angaaende dets Lærere.

Clausen og Riber vare Seminariets første Lærere; med den oekonomiske Bestyrelse havde ingen af dem fra først af noget at bestille.*) De underviste tildeels i de samme Gjenstande; dog havde C. især Religionsunderviisningen, ledede fornemmelig de kateketiske Øvelser og havde Tilsyn med Skolen; R. beskæftigede sig meest med Naturvidenskaberne og det danske Sprog; ogsaa skulde han underviist i Historie og Geografi. Clausen, tydsk af Fødsel og oplært ved Seminariet i Kiel, opholdt sig i nogen Tid paa Trolleborg, meest for at lære det danske Sprog, kom siden til Lindenberg, der tilhørte Schimmelmann, og dervfra til Blaagaard. Han var en forstandig

*) Sevel, der havde reist paa Regjeringens Bekostning for at gjøre sig bekendt med Seminariets bedste Indretning, blev Medlem af Kommissionen for Skolevæsenets Forbedring og Seminariets oekonomiske Inspektør; for hver af disse Bestillinger nød han 400 Rbd. Men af flere Omstændigheder, ligesom og af et Brev fra Reventlow skjønner man, at han hverken stiftede sig til at være Seminariets Lærer eller dets oekonomiske Inspektør. 1796 gif han af med henved 800 Rdlr. Pension. Han døde 1818.

Lærer, redelig og nidkjær, særdeles arbejdsem, punktlig og nøiagtig, utrættelig og alvorlig i al sin Færd. Kommissionen overdrog ham fra Begyndelsen af Maret 1796 af den oekonomiske Bestyrelse, bevidnede sin Tilfredshed med ham baade som Lærer og Inspektør og forøgede hans Lønning, oprindelig kun 540 Rdlr., foruden fri Bolig og Brugen af en Have, til 740 Rdlr. Men overdreven Anstrængelse, forbunden med fleeraarig Sygelighed, overvældede Livskraften: han døde den 26de August 1801 *).

Riber varetog ogsaa sin Gjerning med Flid og Talent og til sine Foresattes Tilfredshed. **) Begabet med en levende Følelse og Indbildningskraft og en vis Grad af Digteraand, forstod han at elektrisere sine Tilhørere; ved sit milde, deeltagende og jovialske Væsen i Omgang med Seminaristerne og ved sin Gave til at fortælle paa en pikant og underholdende Maade vidste han at vinde disses Hengivenhed og Kjærlighed. Skulde han ved sine morsomme Fortællinger, hvori han vel ofte indblandede snurrige Personligheder af Præstestanden, have bidraget til at nære Indbildskhed hos Eleverne og Fordomme mod Geistligheden, hvilke atter fremkaldte Fordomme og Uvillie

*) Hans Enke fik en Pension af 100 Rdlr., en Tid lang fri Bolig paa Blaagaard, og overlevede ham i 38 Aar.

**) I en Skrivelse til Kongen om hans Embedes Besættelse efter hans Død taler Kommissionen om hans elsteværdige Karakter, grundige Kundskaber i hans Fag, høie Begreber om hans Kalds Vigtighed, Iver for det ham anbettede Embede, der drev ham til at hige efter bestandig større Fuldkommenhed. Den mener, at det vilde være vanskeligt at finde den, der ganske kunde erstatte ham. Hans Biografi af Sander læses i første Hefte af "Egeria".

mod Seminariet; da har dette sikkert ingenlunde været den ædle Hivers Hensigt. Han var ikke ubekjendt som Digter, tog Deel i Psalmebog-Kommissionens Arbejder, har blandt Andet udgivet en „Læsebog og Exempelsamling for Borger- og Almueskoler“ efter Salzmann, fjerde Gang besørget til Trykken af Ludvig Fasting 1817. Hans Gage og Emolumenter vare oprindelig som Clausens, men 1796 fik han et Tillæg af 100 Rdlr. Efter saa Dages Sygeleie døde han den 26de November 1797, kun 37 Aar gammel; men han lever endnu i sine Elevers kjærlige Erindring.

Zinck, kongelig Syngemester ved Theatret, begyndte Underviisningen ved Seminariet 1791, først uden anden Betaling end 40 Rdlr. til Brændsel, fri Bolig og Brug af en Have; men efter nogle Aars Forløb blev han, efter Ansøgning, aflagt med 200 Rdlr. aarlig. Manden besad nogen Digtergave, dybe musikalske Kundskaber og høi Begeistring for sin Kunst; og det kan derfor næppe feile, at han jo hos mangt et modtageligt Gemyt har vakt levende Kjærlighed til Musikken, uddannet mangt et godt Anlæg og sat mange gode Kræfter i Virksomhed i denne Kunsts Tjeneste. Et andet Spørgsmaal er dette, om han i tilstrækkelig Grad besad den seige Udholdenhed og store Taalmodighed, som hører til, naar man skal lære Uvidende og Ubegavede at kjende Kunstens Bogstaver, at stave og lægge sammen i en nøiagtig afmaalt Gradsfølge; og om ikke hans Begeistring har nu og da ført ham ud over disse Grændser, saa at han stundom har talt og sværmet for dove Øren. Da Seminariet blev forflyttet til Jonstrup, ønskede han endnu at vedblive som dets Musiklærer imod at beholde sine 240 Rdlr. Han

fik ordnet sine andre Embedsforretninger saaledes, at han kunde være her og give Underviisning hele Løverdagen og Mandagen i hver Uge. Men denne Indskrænkning af et vigtigt Lærefag til et Par enkelte Dage medførte nogen Ulempe; og da Zinck hverken kunde udholde de besværlige Vinterreiser eller overtage andre Fag end Musikunderviisning, saa at han ganske kunde opofret sig for Stiftelsen: saa tog han sin Afsked 1811. Men han har efterladt sig et varigt Minde ved Seminariet i sine Koralmelodier, sine Folkesange og en herlig Musik, som han 1816 i Anledning af Seminariets 25 Mars Fest komponerede.

Efter Nibers Død ansøgte Kommissionen om, at Seminariet maatte faae 2 Lærere foruden Clausen, da denne var sygelig og Arbeidet næsten uoverkommeligt for Tvende. Den foreslog til anden Lærers Post Eiler Christoffer Munthe, der havde været Lærer for de kongelige Pager, men var gaaet af med 300 Rdlr. i Bartpenge. Den roste hans videnskabelige Kundskaber i Almindelighed og hans Indsigter og Færdighed i det danske Sprog i Særdeleshed, og foreslog, at han maatte beholde sine 300 Rdlr. og dertil erholde 200 Rdlr. af Seminariet foruden Brændpenge, Bopæl og Have. Dette blev bevilget; men M. synes hverken at have havt Lyst eller Bequemhed til at være Seminariilærer; han blev derfor ogsaa i Efteraaaret 1798 forflyttet til Frue Skole, hvor han blev Lærer, og døde som Rektor i Nyborg. Han har skrevet en Lære- og Læsebog i Fædrelandets Historie, flere Gange udgiven efter hans Død, et Udtog af Verdenshistorien, og en Geografi, der nu ganske er omarbejdet af Belschow, m. m. Til den tredie Lærers Post,

som nu blev oprettet, bragtes Fr. Høeg Guldberg i Forslag. Kommissionen anbefaler ham som en haabefuld ung Mand af lærde Kundskaber og megen Iver for Skolevæsenet. Han kunde passende aflægges med 300 Rdlr. foruden Brændsel og Bolig paa Seminariet. Guldberg blev antagen paa de nævnte Bilkkaar, kun at han istedenfor Bolig paa Stedet, som han frabad sig, fik 100 Rdlr. til Huusleie. Han underviste med Iver i det danske Sprog og ledede tillige Skriveunderviisningen. Men i Maret 1805 søgte han og fik, efter afholdt Examen, sin Afsked. Ogsaa ved sin litterære Virksomhed, som Sprogkyndig og Digter, har Guldberg erhvervet sig et Navn. I Februar 1807 blev det ham tilligemed Sartorph tilbudt at indtræde som Medlem af Kommissionen for de danske Skolers bedre Indretning; men han frabad sig Deeltagelse i dens Arbejder.

Efter Munthes Afgang fra Seminariet blev Sartorph, dengang Lærer ved Latinskolen i Nøeskilde, ansat ved Seminariet, nemlig i Foraaret 1799. *) Hans Fag vare fornemmelig: Naturvidenskaberne, derunder indbefattet Anthropoligi; fremdeles: Mathematik og Regning; undertiden gav han ogsaa Underviisning i Historie og Geografi. Efter Clausens Død fik han endvidere den økonomiske Bestyrelse, og efter Seminariets Forflyttelse herud blev Tilsynet med Bygningernes Vedligeholdelse ligeledes besørget ved ham. Hans Duelighed og Iver som Se-

*) Ved denne Leilighed kom de ovenfor nævnte 200 Rbd. fra den videnskabelige Fond til Seminariet, da det, Munthe havde hant fra Stiftelsen, ei forflog til at lønne en Lærer.

minariets Lærer og Bestyrer blev erkjendt og paaskjønnet af hans Foresatte; **) og hans Virksomhed i denne sidste Egenkab blev fuldelig taget i Beslag i Maret 1807, da Odelæggelsen (hvorom siden) var kommen over Seminariet og Alt var adspjaltet, forvirret eller gaaet tilgrunde; overalt skulde der samles, ordnes, istandsættes eller anskaffes fra Nytt. Og da den gamle Bolig blev Seminariet fratagen, vare der ikke faa Vanskeligheder at overvinde, inden man fandt en ny og fik denne, der havde haft en ganske anden Bestemmelse, indrettet til Seminarbygning. Sartorphy's lange Tjenestetid, 20 Aar, i Forbindelse med Forandringer i Pengevæsenet, foranledigede, at hans Gage oftere blev forhøiet. Han tjente først paa 500 Rdlr.; i 1810 havde han 940 Rdlr., og fik da et Tillæg af 200 Rdlr., Maret derpaa af 600 Rdlr.; tilsidst havde han over 2000 Rbd. ***) 1819 blev S., der i sin Tid havde underkafstet sig den storfilologiske Examen, befordret til Rektoratet i Odense. I de fysiske Videnskaber har han arbeidet endeel, iblandt Andet udgivet en for sin Tid hensigtsmæssig Lærebog i Fysikken.

Claussens Eftermand blev i Maret 1801 den theol. Kandidat Strøm, der var Lærer ved Latinskolen i Slagelse. Han overtog Underviisningen i Katekisation, Religion, Bibel- og Religionshistorie, Læseøvelser forbundne med Katekisation over Skolebøger samt Ledelse af Skole-

*) I Foraaret 1807 fik han Professortitel og nogle Aar derefter Ridderkorset.

**) Alt iøvrigt Gratialer i hine for Pengevæsenet ustadige Tider ei sjelden bleve tilstaaede Seminariets Lærere, er begribeligt.

underviisningen. Efter Guldbergs Afskedigelse deelte han og Sartorphy Underviisningen i Sproget og Skrivning imellem sig, saa at hver havde de samme Ting, men i forskjellige Klasser. Man seer altsaa, at Strøm havde baade mange og vigtige Fag at undervise i. 1809 blev han kaldet til Præst for Kregome og Binderød Menigheder i Sjælland, og der er han siden forbleven. Strøm har udgivet adskillige Smaaskrifter, saasom: Forstandsøvelser, efter pestalozziske Grundsætninger, en bibelsk Historie, Reiseberetninger samt Beretninger om den pestalozziske Methode, indførte i „Egeria“, m. m.

Under Strøms Fraværelse i Sveig og medens han udelukkende var beskæftiget med den pestalozziske Proveskole, udførtes de ham paahvilende Arbejder ved Seminariet af Kandidat i Theol. Besterbo i 20 Maaneder. *)

I Mai 1806 blev det af Kommissionen tilmeldt Seminariets Lærere, at den havde antaget theologisk Kandidat M. H. Petersen til Medhjælper ved Seminariet; han skulde undervise 4 Timer ugentlig i Modersmaalet, og derfor maanedlig nyde 12 Rdlr. 3 Mk. Med Professor Münster havde han at aftale det Fornødne angaaende Metoden; Opsigelse kunde fra enhver af Siderne finde Sted 6 Uger for Fratrædelsen. Han afgik fra Seminariet i April 1808, og er endnu Præst til Herlufsholm og St. Peters i Næstved.

Først i Juni 1809 blev hans Post besat, eller rettere ansattes en tredie Lærer ved Seminariet: J. N. Schow, Lærer ved Middelskolen i Bordingborg. S. havde oprindelig kun 340 Rdlr. i Gage; men da han i samme

*) B. døde som Præst i Gyrstinge i Sjælland 1817.

Mars Efteraar forgjæves søgte Strøms Embede, blev der tilstaaet ham endnu 100 Rdlr. Han underviste i Dansk, Tydsk, Læsning, Historie og Geografi, ledede ogsaa Skriveunderviisningen. Schow var en Mand af Hoved og Kundskaber; han var en ret god Filolog, havde ogsaa en poetisk Nare, og skrev flere Smaadigte ved festlige Leiligheder for Seminariet. 1817 blev han kaldet til Præst for Thorslundemagle og Ishoi Menigheder, i hvilket Embede han døde 1831. Hans Post blev ikke besat, ifølge en for Seminariet approberet Plan af 16de Juni 1815.

Efter Strøm blev T. D. Roeskilde, Kapellan hos Amtsprøst Hammond og Lærer ved Seminariet i Brøndbyvester, anden Lærer ved Jonstrup. Han underviste i Religion og Bibelhistorie, ledede ogsaa de kateketiske Øvelser, og havde fornemmelig Tilsyn med Seminariets Skole. Han var en særdeles flittig og arbejdsom Lærer, populær i sit Foredrag, sindig og tarvelig i sin Færd. Han begyndte med en Gage af 640 Rdlr., men fik allerede 1810 et Tillæg af 100 Rdlr. Ogsaa havde han Brugen af en Have, og fik siden en lille Jordlod forøget til 5 Tdr. Land. (Ved Schows Befordring fik alle Lærerne Gageforhøielse: Sartorsh 400 Rdlr, Roeskilde 200 Rdlr., og de Andre forholdsviis). I Begyndelsen af Maret 1818 blev han kaldet til Sognepræst i Kjøge, i hvilket Embede han døde 1834.

Ved Seminariets Forslyttelse hertil maatte man være betænkt paa at faae Lærere i Gymnastik og Havedyrkning. Gymnastiklærer blev Gehl, Skolelærer i Maa- løv, med 60 Rdlr., siden Schows Afgang med 100 Rdlr. i Lønning. Han døde i Begyndelsen af Maret

1840 som en dygtig og hædret Skolelærer. Til at undervise i Havedyrkning antoges Gebauer, dengang Seminariist, nu Skolelærer i Steenløse; han lønnedes først med 80 Rdlr, men ved Schows Afgang forøgedes hans Gage til 100 Rdlr.

Hoeskildes Post fik C. J. Boye. Han var da først Lærer i Religion og Kateketik samt Bibelskundskaab; siden 1819 underviste han i Dansk, Historie og Geografi, ledede ogsaa Læse- og Skrivebøvelserne. Han er bekjendt baade som dramatisk Digter og som Psalmedigter. 1826 blev han kaldet til Præst i Søllerød, og er nu Sogneprest i Helsingør. Han tjente ved Seminariet paa 640 Rbdlr. Sølv, nød ogsaa Brugen af en Have og ovennævnte Jordlod.

1819 blev J. C. Wegener, Kapellan hos Domprovsten i Hoeskilde og Lærer ved den lærde Skole sammesteds, Seminariets Forstander og første Lærer,*) og overtog da Underviisningen i Religion og Bibelskundskaab, Kateketik og Methodik. Hans Gage var 1740 Rbdlr. Sølv foruden fri Bolig, Brugen af en Have og af en Jordlod paa 10 Tdr. Land. I en Række af Aar udgav han „Huusvennen,“ „kateketisk Magazin;“ ligeledes har han skrevet en Kateketik, en liden Religionslærebog efter Niemeyer, samt Opgaver til danske Stile. I Slutningen af Aaret 1839 søgte han, formedelsf Svagelighed, og fik sin Afsted. Disse Blades Forfatter, der siden Boyes Fratrædelse havde været Stiftelsens anden Lærer, med en Gage først af 400, siden af 500 Rbdlr. Sølv,

*) Siden udnævnt til Konsistorialraad og hædret med Ridderkorset.

blev Wegeners Eftermand. Hiin Lærerplads blev besat med Cand. Theol. Poulsen, der efter 3 Maaneders Forløb blev Præst i Kornerup nær Nøeskilde.

Hvad angaaer Seminariets Elever, da har det bestandig havt en Bespiisningsanstalt for dem. Den oprindelige Betaling 40 Rbdlr., som hver havde at erlægge, fandtes utilstræffelig, hvorfor det Offentlige gav et Tillæg, oprindelig 12 Rbdlr.; men ved Priisforhoielse angaaende Varerne forogedes det 1796 til 16 Rbdlr. 2 Mk.; 1806 blev det aarlige Kontingent forhoiet til 60, siden til 64 Rbdlr., hvilket Enhver selv havde at udrrede.*) Dog har Seminariet ogsaa lige fra først af havt og har endnu Gratispladser. Allerede i dets første Aar blev der af Odense Kommunitet tilstaaet 500 Rbdlr. aarlig for 12 Fyenboer, som skulde holdes til Oplærelse paa Blaagaard; men dette faldt bort en 4 Aars Tid derefter, da det trolleborgske Seminarium blev oprettet. Saa blev der og for 4 til 5 Personer fra de kongelige Godser paa Hirschholm og Frederiksborg Amtet lige fra Aaret 1791 af betalt for hver især 40 Rbdlr.; ligesom

*) Flere Gange have Forandringer heri fundet Sted paa Grund af Varernes forandrede Priis. 1815 blev det bestemt, at fra 1ste Januar 1816 at regne skulde hver Seminarist erlægge 108 Rbdlr. S. B.; 1817 forhoiedes Betalingen for et Aar til 126 Rbdlr. S. B.; 1819 fastfattes den til 120 Rbdlr. Sølvs atter for et Aar; 1821 sank den ned til 108 Rbdlr. S. og 1823 til 84 Rbdlr. Den sidste Bestemmelse dette angaaende er af 24de Oktober 1826, hvorved fastfattes, at Betalingen indtil videre skulde være 96 Rbdlr. Sølvs.

siden for 1 eller 2 fra de kongelige odsherredske Godser. 1796 blev der desuden bevilget slike Gratister 20 Rdlr. aarlig til Klæder. Samme Aar blev det tillige bestemt, at 2 maatte holdes ved Seminariet for Bjergstaden Kongsbergs Regning; og saaledes fandt det Sted lige til Aaret 1814. 6 Fripladser, der ved Resol. af 31te Marts 1802 vare henlagte til det trolleborgske Seminarium, bleve fremdeles ved dettes Medlæggelse 1826 bestemte til Fordeel for Elever paa Jonstrup. Dgsaa for det kongelige baadesgaardske Godsens Regning holdes her en Seminarist, ligesom her ogsaa udbetales 100 Rbdlr. Solv aarlig til Een eller Tvende fra det samme Gods.*) Af egentlige Fripladser ere her saaledes 12: 5 for det frederiksborgske, 3 for det kronborgske Distrikts Jordbogkassens Regning, 3 for det odsherredske og 1 for det baadesgaardske Godsens Jordbogkasse. Disse Kasser udrede 126 Rbdlr. Solv aarlig for hver: 96 Rbdlr. for Kost og Bask, 10 Rbdlr. som Kjendelse til Seminariifonden og 20 Rbdlr. til Hjælp til Klæder. Fripladserne vare oprindelig bestemte for Personer fra de kongelige Godser, og bleve kun undtagelsesviis tildeelte Andre; men ved Resol. af 21de Mai 1834 blev denne Indskrænkning forandret derhen, at Pladserne skulde kunne tildeles værdige Trængende uden Hensyn til hvorfra de vare; dog skulde Sønner af Skolelærere og Bønder have fortrinlig Udgang dertil, og de, der havde nydt dem, være forpligtede til, naar det maatte forlanges, at tage Skole paa de kongelige Godser. Dgsaa Sors Akademi betaler aarlig for Een eller Flere, der, i Reglen i 5 Aar, have tjent som

*) Denne Gratifikation fra Baadesgaard kom til ved Medlæggelse af det vesterborgske Seminarium.

Gartnerdrengene i dets Plantagehave. Endvidere har Grev Moltke til Bregentved i de senere Aar betalt for Nogle, meest Personer fra hans egne Godser. De Syges Forpleining bekoster Seminariifonden. Stiftelsens Læge, Hr. Rancelliraad Mürer i Lyngby, kommer her, saa tit det gjøres fornødent, og nyder derfor aarlig, foruden fri Befordring, 70 Rbdlr.; Medicinen kan, det ene Aar med det andet, regnes omtrent ligesaa høit. Hvad Hjælp de Syge forresten behøve, ydes deels af Eleverne indbyrdes, deels af Seminariets Portner, og kun i farlige og smitsomme Sygdomme af Fremmede.

I Aaret 1795 blev det bestemt, at hvis Noget (indtil det halve Antal) af hvert Aars Dimitterede maatte ønske at opholde sig længere ved Seminariet og nyde Godt af dets Underviisning, da skulde dette ei alene være dem uformeent, men man vilde endog see at gjøre Udveie til Betaling for de Uformuende; en Bestemmelse, der dog ved et foreget Antal Elever maatte ophæve sig selv. Siden er det ved Reglementet af 10de Februar 1818 blevet forordnet, at Ingen kan forblive over 3 Aar ved noget Seminarium uden særskilt Tilladelse af dets Direktion.

En speciel Bestemmelse til Fordeel for dette Seminariums Dimittender, en Forløber for almindelige didaktiske Anordninger, er den kongelige Resolution af 7de August 1795, ifølge hvilken Skolepatroner paa de kongelige Godser paa Frederiksborg, Kronborg, Hirschholms og Kjøbenhavns Amt, samt i Odsherred, saavel som og paa Sorø Akademies Gods og paa de kongelige Godser Baadesgaard i Lolland, Vestensgaard og Hvededal paa Falster ei maatte kalde Noget til Skolelærer, førend de

havde anmeldt det ledige Embede og dets Indkomster paa Seminariet, samt forespurgt, om der maatte være nogen Seminarist, som kunde og vilde modtage det; og at Patronen, saalænge der kunde havees duelige Seminarister, skulde vælge blandt dem.

Andre Begunstigelser til Fordeel for Seminarister, f. Ex. den, at ledige Skolekald skulde indmældes til Forstanderen for ethvert Stifts Seminarium,*) for at han kunde bringe duelige Subjekter i Forslag; at Seminarister ere frie for Værnepligt; at danske Seminarister, ifølge Kancellicirkulære af 30te Marts 1816, skulle have lige Udgang til Befordring i Hertugdømmerne med Seminarister fra Kiel og Tondern, naar de bestaae i den under 24de August 1814 befalede Prøve (at afholde af vedkommende Kirkeprovst) og Seminarister fra Hertugdømmerne tilstædes lige Ret i de danske Provindsfer; disse og andre lignende Begunstigelser, som almindelige for danske Seminarister overhovedet, blive ei videre her at omtale.

Nær var Seminariet kommet i en bestandig Forbindelse med Vaisenhuset. Dettets Bygninger fortæredes af Ildbranden 1795. Den 9de Juli samme Aar indgav Stadssyffikus Mangor til Kancelliet et Forslag om at ophæve Vaisenhuset, fordele dets Kapitaler paa Landets 8 Stifter i Forhold til deres Folkemængde, og da betale hos stikkelige Folk i Kjøbstæder og paa Landet for slige forældreløse Børn, i det nemlig Drengebørnene anbragtes og opdroges overeensstemmende med hvad de røbede Lyst

*) En Bestemmelse, som i det Mindste her tillands saare sjelden bliver fulgt.

og Ansøg til. Han motiverede sit Andragende deels ved at beraabe sig paa Besparelsen, som derved kunde opnaaes, da hvert Barn formeentlig kunde opdrages for 24 Rdlr. aarlig, istedetfor at de nu kostede henved 150 Rdlr.; deels ved at paastaae, at den bestaaende Foranstaltning var skadelig baade i legemlig og sjælelig Henseende. En Halvdeel af dem, der kom paa Sjællands Stift, burde, meente han, opdrages paa Blaagaard, deels som en Skole til Ovelse for Seminariisterne, deels som en Prøve paa offentlig Opdragelse. Dette Forslag blev stærkt modsagt af Vaisenhusets Direktion og ikke videre paaagtet, men det har dog maaskee bidraget til at henlede Opmærksomheden i denne Sag paa Seminariet; thi Vaisenhuusbørnene bleve for det Første henførte til Blaagaard. I Skrivelse af 11te September 1795 beordrede Kongen Biskop Balle, General-Auditor og Deputeret i Admiraltets- og Kommissariatskollegiet Nørregaard, Justitsraad og Kommitteret i Rentekammeret Wormstjold samt Lærer ved Seminariet Clausen til strax at sammentræde i en Kommission, for at undersøge, om Vaisenhuset maatte efter sin Fundats kunne med Hensyn til Stiftelsens Bedste forelægges udenfor Staden og forenes med Seminariet paa Blaagaard. Motiveret Betænkning derover havde Kommissionen at indgive til Kancelliet snarest muligt. Meget blev offentlig skrevet i denne Sag for og imod. Clausen udarbejdede et vidtløftigt Forslag, hvori han stræber at vise, at Vaisenhusets Forelæggelse til et andet Sted, og navnlig udenfor Staden, ei stred mod Stiftens Hensigt; dernæst udvikler han Fordelene, i fysisk, oekonomisk og moralsk Henseende, af denne Stiftelsens

Forening med Seminariet. *) Biskoppen søgte med Iver at gjøre modsatte Grunde gjældende, og kom til det Resultat, at Vaisenhuset burde være paa det oprindelige Sted og beholde sin oprindelige Indretning. Kommissionen for Raadhusets Opbyggelse tilbød at ville kjøbe Grunden, hvor Vaisenhuset havde staaet, medens Vaisenhuuskommissionen ikke kunde afgive nogen endelig Erklæring, da den savnede Oplysning om Bekostningerne baade til Vaisenhuusbygningens Opførelse og til fornøden Indretning for Børnene paa Blaagaard. Endnu 1801 var ingen endelig Erklæring afgiven; men 1799 flyttede Vaisenhuusbørnene igjen fra Blaagaard, uden at deres Ophold der havde haft nogen Indflydelse paa Seminariet, efterdi begge Stiftelser bleve staaende isolerede ved Siden af hinanden.

Af langt ringere Betydning var en anden Indretning paa Blaagaard. I April 1801, efter Slaget paa Møheden, blev Clausen beordret til saavidt muligt at gjøre Plads for 50 indvortes Syge fra Frederiks Hospital, for at dette derved kunde sættes istand til at rumme Flere af dem, der vare quæstede i Slaget. Tillige forbødes Kommunikation imellem Seminaristerne og de Syge for

*) I Tydskland har man i Almindelighed fundet en saadan Forening hensigtsmæssig, og derfor paa mange Steder sat Vaisenhuse i Forbindelse med Seminarierne. Var Clausens Forslag gaaet igjennem, da vilde Seminariet have opnaaet Fordelen af en talrig Ovelses-skole; men formedelst Begivenhederne 1807 med hvad derpaa fulgte for denne Stiftelse vilde Forbindelsen endda næppe bleven af Varighed.

at hindre Besmittelse. Overflødige Senge og Matratser skulde overlades disse Gæster.

De for Fædrelandet ulykkelige Begivenheder, som indtraf 1807, virkede ogsaa forstyrrende paa vort Seminarium. Da Fienderne nærmede sig i August, vare en-
 deel af Seminaristerne reiste bort i Anledning af Ferien, og kun 22 vare tilbage. Disse bleve overladte Marschal Hauch for at bruges i Staden til Redning paa saadanne Steder, hvor man især kunde ønske paalidelige Folk. Mellemtiden mellem Landgangen og Fiendens Fremrykken mod Byen anvendtes til at rydde Soveværelserne og saamange andre Leiligheder, som kunde undværes for at modtage Syge fra ovennævnte Hospital, om disses Flytning skulde blive nødvendig. Seminaristerne vedbleve ogsaa saalænge som muligt at bjerge af Seminariets Sager hvad de kunde. Fra den 17de August af, da Dekonominen paa Blaagaard ophørte, fik de hver i 6 Uger daglig 24 ß. udbetalte forskudsvis af Hoffkassen. Da Byen blev aldeles indesluttet, bleve de indeelte i Bagter, og hver fik sin Post, deels paa Rosenborg Slot, deels paa Kongens og Prindsens Palaier samt i Staldmestergaarden, hvor de vare i Bombardementet, uden at dog Noget af dem kom til Skade. Lærerne droge hver sine Veie. Da Kapitulationen var affluttet, kom Sartorpb tilbage, men fandt saa stærk Indquartering paa Blaagaard, at der ei var Plads for Andre; han lod derfor saamange Seminarister, som kunde faae Ophold hos Familie og Venner, reise hjem indtil videre. 1ste Oktober blev da kun 16 tilbage; disse maatte blive i Byen indtil Englændernes Vortmarsch. Sinc gav dem imidlertid Under-

viisning i sit Huus der. Med disse 16 begyndte ogsaa snart nogen Underviisning paa Seminariet; men da Dekonomens Huus var gjort aldeles ubrugbart ved Kugler, tilstodes dem hver 2 Mk. daglig til Bespiisning i Kjøbenhavn.

Kugler og Bomber fra Boldene havde ødelagt endeel paa Bygninger og Bærelser; en Mængde Vinduer vare ruinerede ved Knaldet af Kanonerne paa det Bateria, Fienden havde anlagt tæt bag Dinkes Huus. Haven og Alleerne havde lidt deels ved Fienden, deels ved Pobelens Raadhed. I den Tid Englænderne havde Blaagaard besat, bleve de fleste Betræk i Bærelserne sonderrevne, Dørre borttagne for at bruges ved hans Batterier, og Laase afbrækkede. Inventariet blev ilde medtaget: brændt, borttranet og sønderslaaet, og det uagtet kras-tige Modforestillinger af Sartorpy og Løster af fiendtlige Officerer.

Af Inventariet vare dog næsten alle Sengeklæder reddede til Negentskirken. Endeel Sengesteder bleve ogsaa bragte did, 4 til Borchs Kollegium, hvor de, tilligemed 6 af Seminariets Kommoder, brændte. De fleste kom tilbage, mere eller mindre beskadigede; kun 7—8 mangede. 25 Kommoder bleve frelste, men i en saare ruineret Tilstand. 3 Borde brændte med Borchs Kollegium, andre bleve ødelagte andensheds; 14 bleve i Behold. Raathedre, Tavler og deslige leed ikke mindre. Et Uhr, flyttet til Staden, blev bortstjaalet. Flere Bøger og Landkort vare ødelagte; ogsaa traf Ødelæggelsen endeel fysiske Apparater f. Ex. en stor Elektriceermaskine og et galvanisk Batteri, Mineralsamlingen og overhovedet en begyndt

naturhistorisk Samling, et skjønt Orgel *) og nogle Fioliner, det gymnastiske Apparat, det botaniske Anlæg af indenlandske oekonomiske Træer og Planter, Frugttræskolen m. m. En stor Deel af Inventariet henhørende til Dekonomen var flyttet til Borchs Kollegium, hvor det Meste brændte; Andet blev ødelagt andensteds. Endog efter Kapitulationen, og efterat Brænde var tilstaaet Fiendens Kommissærer, borttog han 24 Favne af Seminariets Brænde, 9 Fag Plankeværk, et Stakitværk, ombugne Træer m. v. og brændte det tilhobe.

Strax efter Engländernes Afreise formaaede Sartorps Hof- og Stadsbygmester Professor Meyn lil at undersøge Bygningernes Forfatning og overlægge, hvorledes der snarest muligt kunde træffes Anstalter til de nødvendige Reparationer. Han androg fremdeles paa, at de til Reparationer og Kompletteringer fornødne Penge maatte indtil videre anvises af Fonden ad usus publicos. De nødvendige Foranstaltninger bleve ogsaa truffene, og Underviisningen begyndte at gaae sin regelmæssige Gang paany; men snart maatte Seminariet for bestandig forlade Blaagaard. Af de franskspanske Krigere, som i Maret 1808 kom hertil for at gjøre Landgang i Sverrig, skulde endeel have deres Ophold i Barakker, der bleve oprettede paa Blaagaards Grund, og Seminariets Lokale skulde efter Feltkommisariatets Ordre indrømmes dem som Feltlazareth. Da maatte Seminariet for bestandig rykke ud, og tog nu Ophold deels paa Gaarden 'store Ravnshøj, deels i en anden Gaard paa Nørrebro, og saaledes for-

*) Sjønkent Seminarium 1800 og ført did fra Husum Slot, som det før tilhørte.

blev det indtil Maret 1809, ikke uden Fare for, at det ganske skulde blevet ophævet.

Man fattede endelig den Beslutning, at Seminariet vel skulde vedblive, men flyttes bort fra Hovedstaden, hvis Nærhed man (vel ikke ganske uden Grund) troede var farlig for Elevernes Sædelighed. Klædefabrikør Branner eiede, i Forening med et Interessentskab, dengang den nuværende Seminariibygning, hvor et Klædefabrik blev drevet; man var villig til at afhænde den. I Slutningen af Maret 1808 overtoges Jonstrups Hovedbygning, den tilhørende Have og omtrent 20 Tdr. Land Jord som et Aktivum for den kongelige Kasse og overlodes Seminariet, imod at Interessentskabet i Jonstrups Klædefabrik for denne Eiendom liquiderede de til den kongelige Kasse skyldige 30,000 Rdlr. Hertil flyttede da Seminariet 1809, efterat endeel Forandringer med Hensyn til Bygningens nye Bestemmelse vare foretagne.

Ligesom Kongen havde under 23de Juni 1813 opfordret Kommissionen til at indkomme med Forslag angaaende det jonstrupske Seminariums Udvidelse til at danne Lærere for Kjøbstæderne; saaledes havde den under samme Dato faaet Ordre til at indgive Forslag til faste Indtægters Tilveiebringelse for denne Stiftelse*). Hovedpunkterne af Forslaget, der var udarbejdet af Sartorpy, vare disse: 4000 Rdlr. (efter Omskrivning 1400 Rbd.) vare ved kongelig Resolution af 19de April 1811 bestemte til Indkjøb af Jord til Dvælse for Seminaristerne

*) Endnu tidligere, nemlig d. 24de Juni 1807, var et Forslag sigtende hertil oplæst i Kommissionens Forsamling; men saa kom Krigen med dens Forstyrrelser.

i Havedyrkning og bedre Jordkultur; derfor skulde man købe 4 huusløse Lodder (1 Td. Hartkorn); et tilgrændsende Stykke Jord, 9 Tdr. Land, begroet med daarlig Skov af Hæssel og Bæveræsp, haabede man Kongen vilde skjænke Seminariet. Lærerne og Dekonomen burde, meente man, have endeel af deres Indkomster in natura efter Kapitelstart, samt tilligemed Seminariet til modereret Gebyr 120 Favne Brænde af de kongelige Skove. Balslerup og Farum Pastorater burde ved indtrædende Vakance forsynes med Pastores Vicarii, der kunde lønnes med de til Præstegaarden hørende Avlinger, Offer og Accidenter og Noget af Tienden; Hoveddelen af Præstetienden kunde saa tilfalde Seminariet, hvis aarlige Fornødenheder ansloges til 302 Tdr. Rug, 302 Tdr. Byg og 4700 Rbd. S. B. Overskydende Indtægter af Stiftskirkerne samt Afgiften af Lærebogen skulde ligeledes komme det tilgode. Det manglende Tilskud, omtrent 4500 Rbd. S. B., kunde formeentlig tilveiebringes ved Ligning paa Landsbykskole-distrikterne. — Reventlow og for sit Vedkommende Rentekammeret med ham erklærede sig imod Forslaget i dets enkelte Dele, og Kancelliet kunde ei helse billige det. Naar Reventlow og Rentekammeret meente, at Seminariifonden kunde afholde Seminariets aarlige Behov, da ansaa Kancelliet dette for umuligt, med mindre Fonden kunde faae forøget sine Indkomster, i hvilken Henseende Kollegiet henviste til Stiftskirkernes Overskud, samt til et maadeligt aarligt Tilskud fra Fonden ad usus publicos, indtil Stiftskirkernes Status var ordnet. Under denne Forudsætning vilde Seminariets Opretholdelse for bestandig være sikret paa en passende Maade, naar det fra 1ste Januar 1816 af gik ind under Seminariifon-

den *). Kancelliets Indstilling blev bifaldet af Kongen. Under 28de Februar 1816 stjenkedes desuden Seminariet dets Bygninger og Jorder til Eiendom. Da Sognepræsten i Ballerup døde samme Aar, indgav Sartorph dette dobbelte Forslag: at enten Maaløv Sogn (Næder til Ballerup, $\frac{1}{3}$ Miil fra Jonstrup) maatte henlægges til Seminariets Religionslærer, og, ved indtræffende Vakance i Farum Præstekald, forøges med Bringe By (meget nær ved Seminariet, hørende til Farum Pastorat) og Jonstrups Bøge; eller, hvis Præsteforretningerne maatte synes for byrdefulde for Læreren, at da de faste Indkomster af Maaløv Sogn maatte tilflyde Seminariifonden. Intet af disse Forslag blev imidlertid approberet.

Foruden 2 Jordstykker, som kjøbtes tilligemed Bygningerne, og hvoraf Dekonomen fik det større Stykke Syd for disse, Sartorph og anden Lærer det andet, erhvervedes ved Kjøb i Maren 1814 og 15 andre Smaalodder, deels tæt ved, deels i Nærheden af Seminariet, for omtrent 3000 Rbd. N. B. Disse Lodder bleve deelte imellem de 3 gifte Lærere **).

*) Ved samme Leilighed foresloges tillige, at ved indtrædende Vakance kunde fjerde Lærers Post gaae ind, hvilket, som vi have hørt, ogsaa skeete 1817.

***) Jonstrups Bøge, der 1796 tilhorte Kongen, blev efter Rentekammerets Foranstaltning udparcelleret i 68 Lodder, hver paa 2 til 3 Tdr. Land, beregnet til cirka 2 Skyr Hartkorn. De bleve bortgivne til Eiendom for dem, der vilde modtage dem imod at udrede en betydelig Høleverance aarlig foruden kongelige Skatter.

VI. Min Beskrivelse over Seminariet i dets nuværende Skikkelse vil jeg begynde med nogle Lokalbestemmelser.

Jonstrup er beliggende sydvestligst i Kirkebærlose Sogn, der er Anner til Farum og det nordligste Sogn paa denne Kant i Kjøbenhavns Amt. Fra Kjøbenhavn, den nærmeste Stad, ligger det $2\frac{1}{2}$ Miil mod Nordvest, 3 Miil Øst for Roeskilde og ligesaa langt mod Sydvest for Frederiksborg. Mod Syd omgrændses Seminariets Enemærker af Hvider, hvorfra man har en ret smuk Udsigt mod Nord over den tæt under sig udbredende Skov Jonstrups Bang og den tildeels af Skoven omgivne Sønder sø. Mod Vest aabner der sig en vid Udsigt over en frugtbar Slette, i hvis Baggrund Roeskilde Taarne reise sig, og mod Nord begrændses Synskredsen af de smukke Gran- og Bøgeskove: Hegnet, Gandløse Orne og Slagslunde Skov. Sønder søen, en $\frac{3}{4}$ Miil i Omkreds, beliggende et Par Bøssesrud N. for Seminariet, har Aflob i en Na, der flyder her tæt forbi og efter et Løb af 2 til 3 Mile udmunder sig i Roeskilde Fjord. Skoven Jonstrups Bang, der næsten lige herved tager sin Begyndelse, fortsætter sig mod Øst i lille og store Hareskov, og denne igjen i Frederiksdals yndige Skovstrækninger.

Seminariets Bygninger ere mod N., Ø. og S. omgivne af dets Haver og Jorder. Mod S. ligge 2 Haver paa 5 og $1\frac{1}{2}$ Skpr. Land, der bruges af Bærtinden og Portneren. Ø. for Bygningerne har 1ste Lærer sin Have paa henved 5 Skpr Land. N. for denne og adskilt derfra ved en Allée af Ahorn ligge anden og tredie Lærers Haver, hver paa $2\frac{1}{2}$ Skpr. Land. V. for disse og N. for

Hovedbygningin ligger et Stykke Havejord paa $6\frac{1}{2}$ Skpr. Land *), hvoraf for det Meste hver Elev har sin Part til Dyrkning; kun at nogle Stykker dyrkes i Fællesskab, med Humle, Peberrod og dsl. De tvende Læreres og Seminaristernes Haver ere mod D. og N. omgivne af et Uulæg af finere Træsorter og blomsterbærende Buske, 7860 □ Al. stort. Mod B. sluttet disse Havepartier af en lille med Træer beplantet Holm samt af en ubetydelig Haveplet, der ogsaa tilhører første Lærer. Mølle-dammen begrænder begge Stykker paa Vestsiden. Samtlige Haver ere mere eller mindre beplantede med Frugttræer.

Seminariets Bygninger dække og omslutte et Areal af $4\frac{1}{2}$ Skpr. Land. Første Lærers Jorder, beliggende paa 2 Steder, udgjøre henved 11 Tdr. Land., hvoraf $\frac{2}{3}$ ere Agerland, $\frac{1}{3}$ (tildeels moseagtig) Eng. Anden Lærers Jordlod, beliggende tæt D. for Haverne, er 5 Tdr. 1 Skp. Land, hvoraf omtrent 3 Tdr. er Ager. Tredie Lærers Jorder ligge ved Siden af Første Lærers Udlod, nedad imod Søen, stor 5 Tdr. og 7 Skpr., hvoraf omtrent 4 Tdr. er Agerland, Resten (for endel moseagtig) Eng. Værtindens Jordlod, S. for Stedet, bestaaer af $8\frac{1}{2}$ Tdr. Land Agerjord og $\frac{1}{2}$ Tdr. Land Eng. Seminariets hele Territorium udgjør altsaa et Areal af næsten 36 Tdr. Land geometrisk Maal.

Hovedbygningen med 2 Sidesløie, der vende mod S., bestaaer af 2 Stager foruden Kjelderne under det vestre Fløi; hiin er 80 Alen lang og 18 Alen dyb (udvendigt Maal), Fløibygingerne hver 18 Alen i Dva-

*) Et Stykke deraf er dog anvendt til Gymnastikplads.

drat. Bygningen bestaaer af Grundmuur med Tegltag, og er solid; kun synes Grunden, der er fugtig, under det nordøstlige Hjørne at give noget efter for Murenes Vægt. I nederste Etage har tredie Lærer Floiet mod V., Bærtinden Floiet mod S. til Beboelse. I den øvrige Deel have Eleverne: Soveleilighed, Pulterkammer, Spiestue, Ruskammer, Syge- og Væsestue, og imellem disse sidste er Skolestuen. I øverste Etage har Forstanderen det vestre Floi (med tvende Dvælværelser) tilligemed en Deel af Hovedbygningen til Afbenyttelse, anden Læreren den øvrige Deel af denne; dog undtages et Værelse paa 4 Fag mod N. D., hvor Seminariets Bøger, Korter og Papiere m. v. gjemmes. I den østre Floi ere til Seminaristernes Brug 2 Lærestuer og 3 Læsestuer, af hvilke sidste een tillige huser Seminariets bedste Orgel og øvrige musikalske Instrumenter. Et mindre, gammelt og forslidt Orgel eller Positiv er kommet hertil fra Trolleborg og staaer i den større Lærestue. Inventariet til Brug ved Underviisningen, ogsaa det i Skolen, er 1840 for største Delen anskaffet af Nytt, det Øvrige repareret og opmalet. Hver Elev har en Skuffe paa sin Plads ved Bordet, og et Rum til Bøger i en for hans Klasse fælles Reol; desuden have et Par store Skabe til Gjemme for de af Seminariets Bøger, Tabeller m. v., som jævnlig bruges. Paa Soveværelserne har hver et Sengested og en Kommode til Afbenyttelse, hvilke Dele 1839 bleve istandsatte og malede*). Til Dekonomiens Førelse har Seminariet Dækketoi, Kjøkkentoi, Køge-, Brygge- og Bageindretninger m. v.

*) Før have Seminaristerne havt Matratser, tildeels Senge-

En tegltakt Staldbygning af Bindingsværk gaaer parallelt med Hovedbygningen S. derfor; imellem begge er Gaardsrummet, hvori en oval Græspet overskygges af Kastanietræer. Endnu sydligere ligger en Ladebygning af Bindingsværk og med Straatag, kjøbt senere af Branner og flyttet herhid. Fra vestre Fløi gaaer et Stakitværk, med Indkjørsel, imod S. og støtter sig paa denne Kant til en tegltakt Længde af Bindingsværk. Dennes nordlige Ende afgiver Beboelsesleilighed for Seminariets Portner; den øvrige Deel er Udhuus. Fra den østre Hovedfløi gaaer mod S. et grundmuret og tegltakt Stykke Huus, der for 3 Aar siden blev opført til Bognport, Værksted, Sprøite, Material- og Brændehuus.

Seminariet eier en Bogsamling, som med Stort og Smaat udgjør en 10—1200 Bind og Hester; men Meget deraf er saare medtaget og forslidt, og den største Deel temmelig ubetydelige Sager. En stor Deel af Bøgerne ere tydske, det Meste gammelt, ja Meget forældet. Mange Exemplarer haves af adskillige Skrifter, som bruges saare lidet eller intet, f. Ex. en 60 Exemplarer af Riis's „Anviisning“, næsten ligesaa mange af Jakobsens Hævebog, adskillige Exemplarer af forældede Læsebøger o. s. v. Endeel Skrifter af større Betydenhed ere defekte, f. Ex. et tydsk og et dansk Exemplar af Revisions-

klæder, Lagener og Haandklæder, ligeledes Skeer, Knive og Gasler samt Haveredskaber frit; men dette er for mere end 20 Aar siden ophørt. Seminariet har ogsaa for forsynet dem med de nødvendige Bøger, Kor-ter og Skrivematerialier; nu finder dette kun Sted med megen Indskrænkning.

værket. Et Par hundrede Bind af gode, vel valgte Bøger vilde være Stiftelsen langt nyttigere end disse mange*). Samlingens planløse, tilfældige og lidet hensigtsmæssige Beskaffenhed hidrører fra flere forskellige Omstændigheder. Den er voret op i mange Aar og under mange forskellige Hænder, uden at nogen bestemt Sum til eller Afan for Bogkjøb har været fastsat. Foruden ved Kjøb er den bleven til deels af nogle Levninger fra Tiden før Bombardementet, der ødelagte Meget, deels af Bøger hidsendte fra Trolleborg og Besterborg, da disse Steders Seminarier bleve nedlagte, deels ved Gaver. Navnlig anmodede Kommissionen Overbibliothekaren ved det kongelige Bibliothek Moldenhawer 1801 om at udvirke, at Stiftelsen maatte erholde overkomplette for den passende Skrifter fra Bibliotheket. Men først 1811 den 26de Marts sendte han 448 uindbundne, tildeels defekte og lidet brugbare Skrifter. Under 25de Juli 1801 tilmældte det kongelige Partikulairkammer Seminariet, at Kongen havde ved Resolution af 20de Juli samme Aar bevilget, at et Exemplar af den illuminerede flora danica's saavel allerede udkomne som derefter udkommende Hefter maatte besørges afleveret til Blaagaards Seminarium. En 1200 Blade har det ogsaa faaet, men i de senere Aar ingen flere kunnet erholde, man veed ei ret hvorfor, da Kongens Willie ei kan drages i Tvivl. Konferentsraad Monrath i Kancelliet skjenkede i Aaret 1817 Seminariet 100 Stkr. Mineralier.

Seminariets faste Lærere ere 3. Disse Beretningers Forfatter blev 1817 dimitteret fra denne Stift-

*) Man stræber nu lidt efter lidt at berige Samlingen med de vigtigste Skrifter af den nyere pœd. Litteratur.

telse, men betraadte siden den akademiske Bane, og underkastede sig theologisk Embedsexamen i Januar 1826. Efterat have været anden Lærer her siden nysnævnte Aar blev han 1ste Januar 1839 Stiftelsens Forstander og første Lærer. Som saadan har han Bestyrelsen saavel af dens oekonomiske Anliggender som af Underviisningen, og underviser selv i Religion, Bibelfundskab, Katekisation, Methodelære i Almindelighed og den indbyrdes Underv. Methodelære i Særdeleshed. Derfor nyder han i aarlig Løn 1240 Rdlr. S. foruden fri Bolig og Brugen af den til Embedet liggende Have og Jordlod. Anden Lærer er cand. theol. Caspar Christensen, der i sin Tid blev dimitteret fra det trolleborgske Seminarium, 1838 tog theol. Embedsexamen og 1839 blev Lærer her. Han underviser i det danske Sprog, derunder tillige indbefattet Stiil og Boglæsning, i Historie og Geografi, samt bedømmer Skriftproverne. Han nyder 440 Rdlr. S. i Gage, fri Bolig, Brugen af en Have og en Jordlod. Tredie Lærer, Hr. Rasmus Andersen, blev dimitteret fra Seminariet samme Aar som det blev hertil forflyttet. Han var først Privatlærer i Jylland, siden Skolelærer i Skovlunde, en Miils Wei herfra, og blev 1811 Lærer ved Stiftelsen, først blot i Musik, siden tillige i Mathematik og Regning. Han havde først kun hvad Zinck havde havt i Gage: 240 Rdlr.; men denne er Tid efter anden voret til 640 Rddlr. S.; desuden faaer han 32 Rdlr. for at stemme og bestrænge Seminariets Klaveerinstrumenter. Og saa har han fri Bolig, Have og Jordlod. Hr. Gebauer, Seminariets Elev fra 1808—1811 og nu Skolelærer i Steenlose $\frac{1}{2}$ herfra, kommer hid Loverdag Eftermiddag for at give Underviisning i Havedyrkning. Læ-

veren Gehl havde tillige i sin Skole veiledet Seminaristerne ved deres praktiske Skolearbejder, og derfor havt 50 Rdlr. aarlig. Men da han døde i Begyndelsen af Maret 1840, foreslog jeg, at Seminariet maatte faae sin egen Gymnastik- og Skolelærer i Hr. Horst, der blev dimitteret herfra i Foraaret samme Aar, og siden underkastede sig Prøve i Gymnastik og Svømning ved det gymnastiske Institut; efter dette Forslag blev H. antagen, og nyder aarlig 200 Rdlr., fri Bopæl, Lysning og Brændsel *).

Efter Seminariets Forflyttelse til Jonstrup blev her paa Stedet oprettet en Skole af Børn fra den nærmeste By Bringe samt fra Jonstrups Bang. Børnenes Antal var i det hvieste 50; de bleve efter Skoleanordningerne af 1814 deelte i to Klasser, og hver af dem blev igjen deelt i to Afdelinger, for at give flere Seminarister Udgang til at undervise og forskaffe dem mere Øvelse. Seminaristerne af øverste Klasse underviste her under Lærernes og især anden Lærers Opsyn, saalænge han var Religionslærer. De afvevlede ugentlig, og de 2, der i hver følgende Uge skulde være Skolens Lærere, vare i den foregaaende Uges tvende sidste Dage tilstede i Skolen, under Navn af Bisiddere, for at blive nøiere bekendte med Fremgangsmaaden og Børnenes Standpunkt. Denne Skole, der 1824 tillige fik den indb. Underviisning at give, først under tredie, siden under første Lærers Tilsyn, blev efter dennes Forslag ganske ophævet 1826, fordi man troede,

*) Angaaende Medhjælperne da bruges for Tiden ingen ved Regneunderviisningen; og de, der assistere ved Underviisningen i Skrivning og Fiolinspil, faae siden 1ste Juli 1839 ingen Godtgjørelse derfor.

at Seminaristerne vilde have mere Nytte af at øve sig under en Skolelærers stadige Veiledning. Maaløv Skole tjente nu Seminaristerne til Dvølsesskole. En halv Enees Aar derefter blev det dog anseet for hensigtsmæssigt at have en Skole paa selve Seminariet, og min Formand fik da Lov til at oprette en saadan til Prøve, bestaaende i det Høieste af 24 Børn, fra Bringe og Jonstrup's Bøng. Men da dette Børneantal syntes mig altfor lidet for en Dvølsesskole, medens jeg indsaa Vigtigheden af at have en saadan paa Seminariet selv: saa fik jeg i Foraaret 1840 udvirket, at Seminariets Skole maatte udvides, at indb. Underv. maatte indføres tillige, og at Seminaristernes Skolebesøg i Maaløv maatte ophøre. Skolen tæller endnu næppe 40 Børn; Antallet turde, haaber man, snart blive forøget til 50; et større var ønskeligt, men vil næppe være at erholde paa Grund af Stedets affondrede Beliggenhed, og Lokalet vilde ei heller vel rumme flere. Da det ikke desto mindre maatte ansees hensigtsmæssigt, at Een bestandig kunde vejlede de skolebesøgende Seminarister; saa blev det mig ogsaa tilladt at antage en dimitteret Seminarist til, under Lærernes Overtilsyn og Bistand i fornødent Fald, at lede Skoleunderviisningen. Han skal deels selv undervise og derved give de begyndende Skolelærere et Mønster, deels anføre dem til at undervise ved at lade dem gjøre Forsøg, som han da berigtiger, supplerer og bedømmer; kort: han skal ved Veiledning og Exempel bidrage til at føre dem ind i Skolelivet.

Skolens Børn ere som sædvanlig deelte i 2 Klasser, hvoraf hver besøger den 3 fulde Dage ugentlig. De undervises 4 eller 3½ Time om Formiddagen, og 3 eller 2½ Time om Eftermiddagen. 2 Seminarister tage Deel

i Underviisningen til hver Klasse, 4 have altsaa Skolestour om Ugen. Men desuden maa hver Halvdeel af Seminaristerne i øverste Klasse skifteviis i de Skoletimer, hvori de ei ere beskæftigede paa Seminariet, besøge Skolen deels som Tilhørere, deels som Deeltagere i Arbeidet, for at de bestandig kunne have Skolegjerningen i Tanke som en Hovedsag; det Samme skeer ogsaa, skjønt i færre Timer og med mindre virksom Deeltagelse, med Seminaristerne i anden Klasse. Ogsaa Seminariets yngste Elever have Tilladelse, men endnu ikke Forpligtelse til at besøge Skolen. Fagenes Fordeling er i nogen Grad lempet efter Underviisningstimerne paa Seminariet, for at saavel de forskjellige Lærere som ogsaa Seminaristernes Halvklasser kunne have den størst mulige Leilighed til at bivaane Skoleunderviisningen.

De skolebesøgende Seminarister skrive og holde skifteviis en kort Bøn, som aabner Dagens Gjerning og ledsages af et Psalmeverses Afhyngelse, med hvilket Sidste Underviisningen ogsaa hver Dag ender. Skolens ældste Klasse har 3 Timer om Ugen Religionsunderviisning, i de 2 anvendes den kateketiske, i den tredie den afroamatiske Læreform; 2 Timer til Bibelhistorie, og desuden en 2 til 3 Qvarteer af Klassens ugentlige Skoledage til Forklaring af Søndagsevangeliet. 3 Timer anvendes til Læsning og 1 til almeennyttige Kundskaber, saaledes at man fornemmelig tager Hensyn til det, hvorom der i hine Timer er læst, udvikler, udvider og indprenter yderligere end skee kunde i de egentlige Læsetimer. Skriftlæsning 2 halve Timer. Hoved- og Tavleregning 3 Timer. Skrivning 2, Stile- og grammatikalske Øvelser 2 Timer. Sang 2 hele og Gymnastik 3 halve Timer. I Sko-

lens yngste Klasse finder indb. Underv. Sted efter den foreskrevne Norm; dog, paa Grund af denne Skoles særegne Bestemmelse, med enkelte Modifikationer. Her undervises i Religion, Bibelhistorie og Forstandsøvelser, $\frac{3}{4}$ Time ad Gangen, om Morgenens, hvert Fag sin Dag; den første halve Time hver Eftermiddag anvendes 2 Gange til Forstandsøvelser og 1 Gang til Religionsunderviisning. 1 Time hver Formiddag og $\frac{3}{4}$ Time hver Eftermiddag læses der; sidste Gang kaster man tillige et Blik paa det, Bogklasserne i Ugens Løb have læst. $\frac{3}{4}$ Time hver Halvdag regnes og skrives her; ogsaa anvendes en lille Time ugentlig til Sangøvelser; $\frac{1}{2}$ Formiddags-time til Gymnastik paa den dertil bekvemme Aarstid. Man stræber bestandig at knytte Religionsunderviisningen til passende bibelske Fortællinger; de yngste Børn meddeles først en forberedende, siden en af Bog uafhængig og aforistisk Religionsunderv. Ligeledes stræber man at forberede hver nyt Trin i Læsning, Skrivning og Regning ved umiddelbar Underviisning. At de Seminarister, der have Skolerour, forfærdige skriftlige Udkast over de Religionsfandheder, de i Skolen skulle behandle, og at Seminariets Lærere, naar det ansees fornødent, tale i Forveien offentligt om de Materier, som i Skolen blive at foretage, er i sin Orden.

Paa Seminariet begynder ogsaa Dagens Gjerning med Bøn, holdt af de ældste Elever skifteviis, og Sang ledsaget af Orgel. De daglige Læretimer skulle efter Reglementet være 7. Man underviser fra 8—12 og om Eftermiddagen i Reglen fra 2—5, vel endog i enkelte lette Fag fra Kl. 1 af, hvortil kommer Gymnastiktimerne. Dog kommer der, det Eine med det Andet, alligevel ei stort mere end 7

Læretimer hver af Ugens Arbejdsdage paa hver Klasse; og for ei at trætte Eleverne for meget lader man en halv Snees Friminutter hver Gang indtræde mellem Timerne, ligesom ogsaa enkelte Fritimer for denne eller hiin Klasse finde Sted; i samme Hensigt afværle saa vidt muligt lettere og vanskeligere Læregjenstande med hinanden. Den yngste Klasse undervises for sig; de to ældre Klasser have i de fleste Fag fælles Timer, efterdi de, der have Skoleunderviisning at give, maae have gennemgaaet Alt, før denne begynder, for at de kunne anvende det sidste Aar meest til yderligere Indprentelse og Forarbejdelse samt til praktiske Øvelser, have modtaget Stoffet og theoretisk Anviisning til Læreformen, som de skulle anvende i Skolen det sidste Aar. Dog finder den samme Klasseinddeling ei altid Sted i den musikalske og gymnastiske Underviisning paa Grund af den ofte saare ulige Fordannelse, ei heller i Regneunderv.

Religionsunderviisning gives 4 Timer ugentlig til de to ældre Klasser, 3 Timer til den yngre; Lærebogen lægges herved til Grund. Hovedmomenterne ere antydede, ordnede og ledsagede med Exempler og andre Oplysninger meest af Skriften, omtrent som man vilde disponere et Udkast til Katekisationer, i de skriftlige Hjælpe midler, som gives den yngste Klasse, og hvorover der holdes Foredrag. En udførligere, friere og noget dybere gaaende Udvikling faae de Ældre. Bibelkundskab hver Afdeling i 2 Timer. Den yngre Klasse anbefales som Ledetraad Thonboes Bibelb., udgiven af Faber og Heiberg, for at de kunne blive nøie bekendte med en saadan Bog, som kan bruges og ogsaa mangfoldig bruges i Skoler; de ere ellers kun altfor tilbøielige til et følge en større, som de selv ere underviste efter, uden at den

passer for Skolen. Herved faaer man tillige Anledning til at meddele en kort Udsigt over Kristendommens Historie samt over det hellige Land og de jødiske Oldsager. I Foredraget for de ældre Klasser følges saa nogenlunde Herslebs større Bibelhistorie, men oplyst med en Mængde Tillæg af Skriften selv, af exegetiske, antiqvariske og praktiske Bemærkninger. Herved blive mangfoldige Udtryk og Steder af Skriften forklarede; men ogsaa anvendes der adskillige Timer til udførligere Indledninger til Bibelen og dens enkelte Dele, samt til Forklaringer over Helligdagstexterne m. v. Allerede i den yngste Klasse faae Seminaristerne de simpleste kateketiske Regler oplyste ved en Mængde til Bedømmelse forelagte Exempler; dernæst kateketisere de med hverandre over lette historiske Materier. I den anden og tredie Klasse høre de et sammenhængende Foredrag over Kateketik og Methodik, for endeel efter Brammers Methodelære; anden Klasse maa af og til indlevere en skriftlig Udvikling over een eller anden opgiven lettere Materie, ligesom de ogsaa længere hen i Aaret maae gjøre Smaaaforsøg mundtlig; tredie Klasse maa kateketisere 2 Timer ugentlig over en Religions sandhed, 1 Time over en bibelsk Fortælling, Signelse eller Psalme og 1 Time holde et sammenhængende Foredrag. Skriftlige Udkaft indleveres først til Bedømmelse og Retelse. Læreren kateketiserer i Begyndelsen hver Gang selv over enhver opgiven Materie, og tilføier siden Kritik over Bedkommendes Arbejder. Længere hen i Tiden maa indbyrdes Kritik forsøges. Eleverne kateketisere først med hverandre indbyrdes, siden med ældre, endelig ogsaa med yngre Børn.

Den indb. Underviisnings Methodelære beskri-

ver tydeligt nok denne Læreindretning; hvad her kan være at tilføie, er deels nogle historiske Oplysninger, deels Bink om, hvorledes umiddelbar Underviisning kan forbindes med denne middelbare, saa den kan blive vedbørlig dannende, deels Henviisning til Modifikationer deri formedelst lokale Omstændigheder. Paa Methodlæren anvendes 3 Timer om Ugen. Ved Underviisningen i det danske Sprog følges Lærebøger af mig, forskjellige efter de forskjellige Klasser. Det Meste bliver her analytisk-praktiske Øvelser i Sætningslæren, samt orthografiske Øvelser. 4 Timer for de ældre Klasser, 3 for den yngre til denne Underviisning.

De grammatikalsk-praktiske Øvelser forbindes med Øvelse i Læsning; dog har ogsaa hver Afdeling af Seminarister en særskilt ugentlig Læsetime. Herved bruges Psalmebogen, Mallings „store og gode Handlinger“ og Flor's Læsebog. Læreren forelæser nu og da selv, ogsaa for at forebygge unaturlig Affektation, berigtiger og bedømmer Elevernes Læsning, samt, uden at meddele nogen systematisk Deklamationstheori, antyder de vigtigste Regler for en god Læsning. Ved Bibellæsning sees tillige paa, at Skriftens Stykker blive vel oplæste; og man vil læse mere i den hellige Skrift, naar man faaer en god Oversættelse ogsaa af det g. T.

Ved Underviisningen i den danske Stiil begynder man med særdeles lette Emner og iagttager en vis Gradfølge i Henseende til Vanskeligheden, meddeler Opgaver af meget forskjelligt Indhold, men tager derhos Hensyn til hvad Seminaristerne skulde lære og anvende, retter saavel i Henseende til Materie som til Form, snart offentlig, snart i private Timer. En lille Bog af Borgen

angaaende den danske Stil giver passende Vink og Regler og antyder en hensigtsmæssig Læregang, hvorfor man har begyndt at benytte hvad af den, der for kort Tid med er tjenlig. Hveranden Uge leveres en Stil, tildeels udarbejdet under Opsyn; desuden er der for de 2 ældre Klasser bestemt en særskilt Time om Ugen og for den yngre Klasse een til mundtlige didhørende Øvelser, Udvikling af Stilens Egenskaber o. s. v.

Angaaende Skriveunderviisningen bemærkes, at Seminaristerne hveranden Uge indlevere en dansk og en latinisk Skriftprøve, indførte i en pagineret og forseglet Skrivebog, og det ikke blot Skjønsskrift, men ogsaa en friere Haandskrift. Skriften karakteriseres af vedkommende Lærer, men Øvelserne foretages under Tilsyn af et Par Elever, der skrive bedst. Skolens Lærer forsyner Eleverne med de fornødne Forskrifter. Man seer naturligtvis ogsaa paa, at det Skrevne er af passende Indhold. Til Skrivning anvendes 2 Timer om Ugen for hver Klasse.

Som Ledetraad ved Underviisningen i Fædrelandets Historie bruges endnu Munthes Lærebog; men den maa i flere Dele berigtiges og paa mange Maader suppleres, Stoffet ordnes, oplives og forbindes ved det mundtlige Foredrag, der ogsaa stræber at give Begreb om en god fortællende Fremstillingsmaade. Man meddeler ogsaa en kort Udsigt over Verdensbegivenhederne (efter Rosfods fragment. Historie), hvilken den vordende Skolelærer ei synes at burde savne; man søger da herved at vise, hvorledes Fædrelandets Begivenheder og Skjebner stode i Forbindelse med andre Landes. De ældre Klasser have 3 historiske Timer ugentlig.

Geografiunderviisningen gives efter Belschovs Lærebog og tildeels efter Schovs „Europa“, hvorved man stræber at bibringe Bedkommende et tydeligt og anskueligt Billede af Jorden og dens geografiske Forhold. 2 Timer anvendes paa denne Disciplin for de ældre Klasser; men for den yngre Klasse foredrages Historie og Geografi tillige i 3 Timer.

Underviisning i Regning meddeles efter skrevne Hæfter, og omfatter de forskjellige Regningsarter indtil Berelregning. Den tilsigter et anskueligt og fleersidigt Begreb om Tallene, deres Forhold og Forandringer, vil skjærpe Forstand og Sukommelse og indøve Færdighed i Kalkulationer paa samme Tid; den giver derfor Bink til at løse Opgaverne paa forskjellige Maader, til at finde Nemheder og Gjenveie; især veileder den til at gjøre klart og simpelt Rede for de forskjellige Regningsarter og Tilfælde. Nu Een, nu en Anden af Lærlingerne maa mundtlig udvikle og oplyse dette for de Øvrige. Hvad hver skriftlig har udregnet i Timerne, maa han, efterat, det er gennemgaaet og rettet, indføre i en Zifferbog, som bliver hans Eiendom. Hovedregning foretages deels taust, saa at blot Facit angives, deels høit, saa at den Paagjældende heelt igjennem gjør Rede for sin Fremgangsmaade og for de paa hvert Trin vundne Resultater. Opgaven maa han bevare i Sukommelsen og kunne nævne tilsidst tilligemed sit Facit. Egentlig Mathematikunderviisning foreskriver Reglementet ikke; men man har dog anseet det for passende at gennemgaae de tvende Kursus af Bjørns Arithmetik, ligesom og at anvende Stereometriens Formler paa at udregne Indholdet af Legemer af forskjellig Figur. 2 Timer anvendes til Tavle-

regning, 2 til Hovedregning og 1 til Arithmetik for hver Klasse.

Uagtet den praktiske Deel af Musikunderviisningen er her den vigtigste, saa kan Theorien ei heller undværes. Man stræber at give Seminaristerne et klart Begreb om Musikkens Elementer: Noder, Takt, Tempo, Rythmus, Intervaller m. v., underviser dem om de vigtigste Sætninger af Harmonikeren, saa at de blive istand til at spille efter bezifret Bas, lære at begribe de forskjellige Stemmers indbyrdes Forhold i fleerstemmig Sats, at danne en passende Indledning og Slutning til Korallerne paa Orgel, at undgaae Dvint- og Oktavfeil, transponere et Musikstykke, sætte en Sekund- eller Mellemstemme til m. v. De øves forresten i at synge alle Korallerne reent og rigtigt, mange ogsaa to-, tre- og firstemmig. Ligesaa indøves med dem en Mængde harmoniske Sange af forskjelligt Slags, især Folkesange, passende Kanoner o. desl. Særskilte Intervalløvelser foretages ogsaa ligesom og Øvelse og Anviisning med Hensyn til Sangunderviisning i Skolerne. Alle Eleverne maae lære at spille Korallerne og Folkesange paa Fiolin, de Fleste spille dem ogsaa fleerstemmigt paa Orgel samt Præludier i forskjellige Tonarter. 13 Timer anvendes ugentlig paa Sang og Musik.

Kundskab om Naturen, dens Love, Forandringer og Gjenstande kan intet dannet Menneske ganske undvære, Skolelæreren behøver den ogsaa som Lærer. Ogsaa behøver han noget Kjendskab til den menneskelige Natur, hvis Anlæg han skal udvikle og danne. Saadan Kundskab stræber man at meddele simpel og praktisk i 2 Timer ugentlig for den yngre, 1 Time for de ældre

Klasser. Nogle Afbildninger af Naturgjenstande har Seminariet, som herved kunne bruges. I Mangel af nogen egentlig derpaa beregnet Ledetraad knytter man denne Underviisning deels til visse Dele af Hjorts Borneven, deels til Underviisningen i den fysiske Geografi. De, der have Lyst og Leilighed, kunne ogsaa faae nogen Veiledning i Lydsf.

Gymnastik og Svømning udøves efter den Læregang, som er forefæret i Direktør Nachtigalls Lærebog; hvorhos Eleverne tillige veiledes til at undervise og øve Andre i Gymnastik. 6 Timer om Sommeren, 2 om Vinteren.

Skjønt Havedyrkning ikke er nogen befalet Læregjenstand, saa faae Seminaristerne dog baade theoretisk og praktisk Veiledning deri; i de smaa Havepletter, de hver især benytte, udøve de hvad de have lært om Blomsteravl, Kjøkkenværsters og andre nyttige Planter's Dyrkning, om Træplantning og Træers Forædling m. v. Hermed forbindes en kort og simpel Theori for et ordnet Agerbrug. 2 Timer om Ugen til alt dette.

Daglige Repetitioner af det Gjennemgaaede tjene deels til at forvise Læreren om, hvorvidt han er bleven forstaaet, og give ham Leilighed til at hjælpe efter; deels til at øve Eleverne i at udtrykke sig frit og rigtigt over forskjellige Materier. Repetitioner, der omfatte større Pensa, bidrage til at indprente Stoffet og lade det beskue i Sammenhæng.

Her afholdes aarlig 2 Examina, den ene ved Jule-tider, den anden i Juni; Udfaldet deraf bestemmer den Plads, som enhver Lærling indtager i det følgende Halv-aar. Dimissionsexamen*) afholdes nu paa eengang, i

*) Den afholdtes først 2 Gange om Aaret: Foraar og

Overværelse af de Censorer, som Seminariets Direktion, Stiftamtmanden og Biskoppen i Forening med Distriktets Provst, dertil maatte udnævne, idet den examinerende Lærer tillige censurerer. Skriftlige Prøver i dansk Stil, Skrift, praktisk Regning, Methodik, Kateketik m. v., udarbejdede under Tilsyn, blive at fremlægge til Bedømmelse. I de vigtigste Fag forfærdiges et Schema over Hovedpunkterne af de gennemgaaede Materier; hertil svarende Nummere blive i Censorerens Paasyn udtrukne af Examinanderne, og derefter foretages Examination. Færdighed i Skoleunderviisning prøves ligeledes paa anordningsmæssig Maade. 2 fremmede Censorer skulde overvære Examinationen paa hvert Sted, hvor der examineres.

Svovledes man i det Enkelte har at gaae frem ved Examen, ligesom og ved Udgangsprøven, der afholdes i Slutningen af hvert Mars Marts Maaned, det bestemmes i Reglementet af 10de Februar 1818. Denne sidste Prøve anstilles med Hensyn til de forskjellige Gjenstande, hvori her skal undervises, dog med Undtagelse af Methodik og Skoleunderviisning, naar ellers ikke Noget maatte ansee sig moden til at indtræde i øverste Klasse. Man har da at vælge de Færmeste i tilstrækkeligt Antal, dog saaledes at Sønner af Skolelærere og Almuesfolk under forresten lige Omstændigheder have Fortrinsret.

Det nu gjældende Reglement for Seminariets Elever er underskrevet af det danske Kancelli d. 25de Mai 1821, og er i sine Hoveddele overensstemmende med de ældre

Efteraar; siden kun 1 Gang: i Marts eller April, tilsidst kun i April; men i Aaret 1817 forlagdes Dismissionsexamen til Slutningen af Juni.

Reglementer, hvoraf Hovedmomenterne ere meddeelte her ovenfor. Det indskræper Sædelighed, Flid og Orden, Lydighed og Ærbødighed mod Foresatte, Høflighed og Tjenstvillighed mellem Eleverne indbyrdes. Det fastsætter fremdeles, at Enhver, der gaaer et Ærinde bort til et Sted i Nærheden, skal mælde til Opsynsmanden naar han gaaer og naar han kommer; og vil Noget foretage en Rejse, som kun i Nødvendighedstilfælde maa finde Sted, da maa han dertil erhverve Forstanderens Tilladelse. Hvad Skade Noget af Raadhed eller Uforsigtighed tilføjer Seminariet eller Medelever, skal han erstatte. Seminaristerne staae op, spise og lægge sig til bestemte Klokkeslæt. Enhver veder selv sin Seng og ordner sine Sager paa Sovestuen, inden han forlader den, indfinder sig reenlig og ordentlig, skjønt tarvelig paaklædt paa Læres eller Skolestuerne; holder ogsaa der sine Sager i Orden, og lader Alt Lærevæsenet uvedkommende være borte fra disse Stuer. Ingen maa laste eller vrage den Mad og Drikke, som gives, men, naar der maatte være gyldig Grund til Besværing, ved Opsynsmanden forebringe denne; ei heller maa Noget forsyne sig med andensteds fra kommen Spise eller Drikke. Gjentagne Overtrædelser af Reglementet eller Forbrydelser medføre uundgaaelig Bortviisning. Til at haandhæve Orden udnævnes her 4 eller 5 af de skikkeligste og ordentligste Elever i ældste Klasse til Opsynsmænd for hele Aaret. De have hver Sit under Hænder; Een har Opsyn med Inventariet, en Anden med Lysene o. s. v.; Een er placeret ved hvert Bord under Spiisningen, har sin Seng paa hver af de yngre Klasfers Afdelinger paa Sovestuen, og tager Plads paa hver af deres Læsestuer,

Alt for at paasee, at Sømmelighed, Orden og Flid kan være herskende. Een af dem har hver Uge specielt Tilsyn med det Hele: han antegner i en dertil indrettet Bog hvo der ere syge, fraværende, have forseet sig o. desl.; han kalder Lærere og Lærlinger til Underviisningstimerne, aabner og lukker Dørene Morgen og Aften, slukker Lyseene om Aftenen, efterseer, om Vinduerne ere lukkede, Ilden slukt i Kaffelovnen, om Alt er i Orden om Morgen paa Sobestuerne til fastsat Tid m. v. Ogsaa skulle Opsynsmændene saavidt muligt i Fritimerne færdes paa de Steder, hvor de fleste Elever ere, for at fremme sømmelig Adfærd, i fornødent Fald tale til Rette, men sindigt og høfligt, og, om behov gjøres, indberette det Usømmelige til Forstanderen.

Værelser og Gange feies og affkrubbes i det Mindste 2 Gange om Ugen af Portneren og hans Kone, ligesom de ogsaa lægge i Kaffelovnene, bringe Vaskevand til Alle, Mad og Drikke til Syge, og gaae dem tilhaande; men hver Dag, før Underviisningen begynder, maa Opvartersten gaae igjennem Værelserne for at feie, astørre, astøve o. desl., hvor det behøves. Gulve og Vinduer m. v. vaskes flere Gange aarlig (skjønt sjeldnere end man kunde ønske det, efterdi Eleverne bestandig uden paa Fridagene maae færdes i de samme Værelser), f. Ex. til Fester, Examina, Kongens Fødselsdag, i Ferien.

Ligesom den daglige Orden er foreskreven, saaledes er det ogsaa bestemt, at de yngre Klasser skifteviis besøge Kirken om Søndagen; af de Ældre besøge 2 den hver Gang for at spille Orgel, 2 Andre for at øve sig i at anføre Sangen og udføre de øvrige af Kirkesangerens Forretninger.

Krogang og andre flige Forlystelser ansees for utiladelige her; men da den unge Alder trænger til Fornøielse; saa opmuntrer man Eleverne til Spadseretoure i denne ret smukke Egn og den nærliggende Skov, til samlet Musik og Sang Sommeraftenerne i Have, Skov og paa Soen. Om Efteraaret og Vinteren samles man nu og da Løverdage eller Søndag Aften til harmonisk Sang og Musik og forbinder dermed Fremsigelse af passende Digte, stundom ogsaa et Par Timers Dands. Ved enkelte festlige Leiligheder tillades det desuden at arrangere et simpelt Bal. Det negtes ei heller dem, der ønske det, imellemstunder at besøge Slægt og Venner, naar Saa-dant kan skee uden lange Reiser. Ferie har Seminariet en 3 Uger i August, henved 14 Dage i Julen og en 8 Dage i Paasken.

Til denne Oversigt over dette Seminariums Historie turde det være passende at føie en Fortegnelse over alle dem, som derfra ere dimitterede. Den skal indeholde deres Navne, Fødested, Dimissionsaar, Karakterer, og saavidt muligt, hvor de ere ansatte.

Nr.	Navne	Fødested	Dptaget	Afgaaet	Karakterer	Anføttelse
1	Gølbager, Jens	Kraer, Aalborg St.	1791	1794	udm. duellig	Kraer.
2	Perche, Søren N.	Guldbjerg i Fyen	1791	1794	meg. duellig	Lulstrup, Fr. A. +
3	Gesbenfen, Andreas	Landslet, Als	1791	1794	u. d.	Landslet.
4	Purup, S. G.	Helsingør	1791	1794	m. d.	Christiansfund.
5	Petersen, Hans Ab.	Alsens	1791	1795	m. d.	Snave ved Alsens.
6	Christensen, Hans	Hørup, F. A.	1791	1795	duellig	Uggeløse, F. A. +
7	Christensen, Niels	Ulterød, Fr. A.	1791	1795	d.	Werebo, Fr. A., aftakket.
8	Nielsen, Jens	Ulterød	1791	1795	d.	Udesundby. +
9	Handrup, Poul	Drum i Thy	1791	1794	d.	Lille Næstved. +
10	Holgersen, P. M.	Holm paa Als	1791	1794	m. d.	Asminderød, F. A.
11	Glofeldt, N. A.	Møgelstønder	1791	1794	b.	Sønderjernløse, F. A.
12	Johansen, Jens	Kraer	1791	1794	m. d.	Gulleshøi, Vib. St.
13	Smidt, Jens	Gjel, Vib. St.	1791	1794	m. d.	Gebønderup, F. A. +
14	Plow, Morten	Middelfart	1791	1794	m. d.	Buddinge, R. A. +
15	Petersen, Johan	Seil, Steevig	1792	1794	d.	Hirschholm. +
16	Hjortebærg, Carl	Mesinge, Fyen	1792	1795	bequem	Nørre-Ballenrød, F. A.
17	Gappelen, G. G.	Mesinge	1792	1795	b.	Hvidovre, R. A. +
18	Bønnelykke, L. S.	Kjøbenhavn	1792	1795	d.	Kadsted, Lolland. +
19	Nielsen, P. G.	Fredericia	1792	1794	m. d.	Kjersteminde.
20	Gjessing, Jens	Roestilde	1792	1794	b.	Gjesselø, Fyen. +
21	Rick, P. G.	Aalum, Fyen	1792	1795	b.	Stjenkelsø, F. A.
22	Hansen, Henrik	Norup, Fyen	1792	1795	d.	Nyborg.
23	Holm, G. N.	Kjøbenhavn	1791	1794	m. d.	Daglykke, F. A. +
24	Sensen, G. G.	Kjøbenhavn	1791	1794	m. d.	Ballerup, R. A. +

Nr.	Navne	Fødested	Dptaget	Ugaaet	Karakterer	Ansættelse
25	Sorgenfen, S. P.	Gillerød, Slesvig...	1792	1795	m. b.	Boie, Softrup R. A. +
26	Grølev, P. P.	Tobberg, Arch. St.	1792	1795	b.	Jagersborg.
27	Servitølev, E.	Fredericia	1792	1795	m. b.	Skferegitteborg, Pr. A. +
28	Petersen, Niels	Sigerstøvsøffer, S.	1792	1795	b.	Gundsømagle, R. A. +
29	Frisk, E. S.	Gjøllev, Fyen	1792	1795	b.	Sarup, Fyen.
30	Morsing, G. A.	Brøndbjerg	1792	1795	b.	Panchoved, F. A.
31	Kanfen, S. M.	Kjøbenhavn	1792	1795	m. b.	Magleby, Møen.
32	Kasmusfen, P.	Bønnet, Lolland	1792	1796	b.	Nøbbølle, Lolland.
33	Wriren, G.	Holmstoft, Slesv.	1792	1795	m. b.	Sfjöringe, Lolland. +
34	Bramfen, S. A.	Kjøbenhavn	1793	1795	m. b.	Kjøbenhavn. +
35	Laarning, N. P.	Rinderup, Slesv.	1793	1795	m. b.	Butterup, S. A.
36	Slotved, S. P.	Slotved, Aalb. St.	1793	1796	m. b.	Hellevad, Aalb. St.
37	Sand, G. N.	Staining, Ribe St.	1793	1796	b.	Holmsland ved Ringf.
38	Lorup, Peder	Hunsløv, Fyen	1793	1796	m. b.	Fyen.
39	Ulling, G.	Sfjörping, Vib. St.	1794	1797	b.	Brøndum, Aalb. St. +
40	Birch, G.	Skriftanshavn	1794	1797	m. b.	Haarsløv, Sorø A.
41	Drøsløv, P. A.	Drigsløv, Fyen	1794	1797	b.	Wordingborg.
42	Dytkou, N. G.	Dytkou, Aalb. St.	1794	1797	nogenl. b.	Narum, R. A. +
43	Zander, N. R.	Zander, Arch. St.	1794	1797	b.	Horsens, aft.
44	Wiiby, E. S.	Kløvth, Ribe St.	1794	1797	b.	Jagersup, F. A.
45	Schøler, N. P.	Kløvth Slesv.	1794	1797	m. b.	Hammel, Arch. St.
46	Hjørnsgaard, G.	Skinnsavn, Norge	1794	1797	m. b.	Norge.
47	Lorvig, S. P. A.	Tæbo	1795	1797	m. b.	+ Wadby, R. A. +
48	Hjelsted, E. A.	Hjelsted, Fyen	1795	1798	b.	

49	Røbet, F. G. B.	Vestfalen	1795	b.	Sigersløvsøfter, F. A.
50	Øberg, P.	Leit, Slesvig	1795	m. d.	Bildstrup, F. A. †
51	Frøeg, Jens	Varum, Karb. St.	1795	u. d.	Lorsager, Karb. St.
52	Jørgensen, Peder	Særsløv, S. A.	1795	b.	Maarum, F. A. †
53	Hanssen, Hans	Norrborg	1795	m. d.	Lærer ved Trolleborg Semin., nu Kantor ved Petri Kirke.
54	Jensen, Fred.	Kjøbenhavn	1796	m. d.	Gjentofte.
55	Høeselsbech, S.	Kjølsted, Fyen	1796	b.	Børø, F. A.
56	Krebschmer, F.	Sorø	1796	m. d.	Organist i Citadellet Frederiks- havn.
57	Liebst, G. P.	Ulfsted, Sorø A.	1796	b.	Græsted, F. A.
58	Hansen, Peder	Snoldeløv, N. A.	1796	b.	Krabbedam, F. A.
59	Hansen, Søs	Ulsmark, Als	1796	b.	Lynghy. †
60	Klor, Kr.	Taastrup	1796	b.	Nybyøbing S. †
61	Jennelsen, S.	Bligg, Ddsherred.	1796	b.	Øffildstrup, Ddsherred.
62	Nielsen, S.	Gvinninge, S.	1796	b.	Ugebjerg, Ddsb.
63	Stenum, F. P.	Nstrup, S. A.	1796	u. d.	Ludse, S. A. †
64	Jensen, Mads	Sønderby, Fyen	1796	b.	Rudi, S. A., aft.
65	Bøhmer, P. S.	Øllenne, Norge	1796	b.	Kongsberg.
66	Christensen, Lars	Nøvling, W. St.	1797	b.	Lylland.
67	Nielsen, S. P.	Drøstoft, Lolland	1797	b.	Særsløv, Fyen.
68	Poulsen, Ole	Norge	1797	m. d.	Brevig.
69	Frørup, B. G.	Frørup, F. A.	1797	m. d.	Store-Nørbe, F. A. †
70	Müller, Peter	Borsholm, F. A.	1797	b.	Annise, F. A. †
71	Petersen, Peter	Husum, Slesvig	1797	u. d.	Klokker ved Frelsers Kirke i Kjøbenhavn.

Nr.	Navne	Fødested	Dptaget	Afgaaet	Karakterer	Anføttelse
72	Golding, Niels	Neslum, B. St.	1797	1800	u. b.	Doppelundby ved Frederiksund, bød som Boghandler i Sjøbenh. Kjøen.
73	Henriksen, Jeppe	Sorø	1797	1800	m. b.	Stige ved Ddenfe.
74	Sønderup, Jens	Nakfrov	1797	1803	b.	Kutby, S. A. +
75	Hørrefen, N.	Åsminderød	1797	1800	b.	Dvandløse, S. A., aft.
76	Strefensen, Peter	Sønderby, Kjøen	1797	1800	b.	Hjørunde, S. A.
77	Brøns, P. G.	Bellev, Nørh. St.	1797	1801	m. b.	Gjerup, Kjøen.
78	Lagoni, P. N.	Hyrup, Slesvig	1798	1801	b.	Høislinge, S. A. +
79	Søpersen, Hans	Brønshøj, S. A.	1798	1801	b.	Stillinge.
80	Åagaard, Jakob	Kirke-Stillinge, S. A.	1798	1801	b.	Bræde, Ddsh. +
81	Jensen, Lars	Gassemose, S. A.	1798	1801	b.	Musflærer ved Vesterborg Seminarium, Skolelærer i Lunde, Kolland.
82	Larp, G.	Sjøbenhavn	1799	1802	u. b.	
83	Sørensen, G.	Bønnet, Kolland	1799	1802	b.	Langsø, Kolland. +
84	Bech, F. F.	Wallekilde, S. A.	1799	1802	m. b.	Høve, S. A.
85	Drbef, G. P.	Kodsette, Kolland	1799	1802	b.	Kangeland.
86	Commer, N. P.	Lagholt, Kald. St.	1799	1802	b.	Wagbær, S. A.
87	Sand, S. N.	Medelby, Ribe St.	1799	1802	b.	Hals.
88	Holch, G. G.	Gjemling, N. St.	1799	1802	b.	Annise, S. A. +
89	Hald, K. J.	Hald, Randers A.	1799	1802	b.	Nøddebo, S. A. +
90	Berg, S. P.	Modum, Norge	1799	1803	b.	Norge.
91	Meitby, Jens	Stabel, Ringf. A.	1800	1803	u. b.	Magtemer, Kolland. +
92	Sohansen, S. F.	Diberup, Slesvig	1800	1803	m. b.	Klokker ved Holmens Kirke.

93	Nielsen, Lars	1800	1803	b.	Hofteinsborg Gods.
94	Rasmussen, G.	1800	1804	m. b.	Lebüll, Als.
95	Weibø, P. A.	1800	1803	b.	Kongsberg.
96	Trustrup, S. R.	1800	1803	b.	Havrebjerg, S. A.
97	Urland, Norge	1800	1804	b.	Slagstunde, S. A.
98	Urbildgaard, G. U.	1801	1804	m. b.	Krummerup, S. A.
99	Christensen, Ole	1801	1804	b.	Lille Lyngby, S. A.
100	Dissen, F. G.	1801	1804	b.	Slagkilde, S. A.
101	Kjæstner, G. P. P.	1801	1804	b.	Kyng, S. A.
102	Brennicke, A. G.	1801	1804	b.	Krersløv, S. A.
103	Groll, S. G.	1801	1804	b.	Gmidstrup, Fyen.
104	Larsen, Ole	1802	1805	m. b.	Birkerød, S. A.
105	Søgaard, S.	1802	1805	u. b.	Brede, siden Redaktør af Rjøbenhavn's Adresseavis.
106	Nielsen, Lars	1802	1805	b.	Holmstrup, S. A.
107	Bendixen, R.	1802	1805	b.	Birum, S. A.
108	Kerup, S. A.	1802	1805	b.	Bildstrup, S. A.
109	Sølgård, N. P.	1802	1805	b.	Weddinge, Ddsherred.
110	Gilletzen, G.	1802	1805	m. b.	Ribe.
111	Takobsen, Lars	1802	1805	b.	Ddense.
112	Schierbeck, S. G.	1802	1805	b.	Tisted.
113	Takobsen, B.	1802	1805	m. b.	Frederiksvarn.
114	Bjarnesen, P.	1803	1806	m. d.	Usted, Sorø A.
115	Einbing, G.	1803	1806	m. b.	Gudum, ved som Landmæder.
116	Petersen, R.	1803	1806	m. b.	Gyrtinge, S. A.
117	Rasmussen, D.	1803	1806	m. b.	Brederød, S. A.
118	Gørgensen, Hans	1803	1806	b.	

Nr.	Navne	Fødested	Dptaget	Ufgaaet	Karakterer	Ansættelse
119	Børresen, Lars	Laugø, F. A.	1803	1806	m. d.	Store-Nørbeil, F. A.
120	Wiiby, S. S.	Wiiby, Nibe A.	1803	1806	d.	Slagelse, †
121	Wager, P. M.	Mustrup, Slesvig	1803	1806	b.	Steffefjord.
122	Christensen, G.	Windsløv, Hjør. A.	1803	1806	m. d.	Hønerup, H. A. †
123	Tensen, Niels	Gurre, F. A.	1803	1806	d.	Weiiby, F. A.
124	Møller, A. N.	Wedahl, Hjør. A.	1803	1806	m. d.	Frederiksb. Nyhuse.
125	Bech, P. H.	Wallekilde, H. A.	1803	1806	b.	Frederiksvarn.
126	Nyrking, G. P.	Heilføv, Vib. St.	1803	1806	d.	Svlland.
127	Sørensen, N.	Tørresø, Dd. A.	1803	1806	m. d.	Fyen.
128	Nielsen, P. G.	Kirbull, Slesvig	1804	1807	d.	Rjøbenhavn, aftakket.
129	Abildgaard, S.	Wallerup, R. A.	1804	1807	m. d.	Arendal.
130	Brøns, S. G.	Lee, Vib. St.	1804	1807	m. d.	Havrebjerg, G. A.
131	Christensen, H.	Namløse, F. A.	1804	1807	d.	Lille-Lyngby, F. A.
132	Pedersen, S. A.	Rjøbenhavn	1804	1807	u. d.	Gurderup, G. A.
133	Blom, P. A.	Christiania	1804	1807	m. d.	Molde, †
134	Christensen M.	Lise, Viborg St.	1804	1807	u. d.	Rjøge †
135	Wigum, M. A.	Wigum, Vib. St.	1804	1807	u. d.	Lisjøb, F. A. †
136	Glaussen, G.	Westrup, Vib. St.	1804	1807	d.	Langstrup, F. A. †
137	Gottschald, G.	Nytkjøbing, Sjæl.	1804	1807	m. d.	Wofstrups Waldbby, R. A. †
138	Glaussen, S. F.	Nøds-Gie, Norge	1804	1807	b.	Kongsted, G. A. †
139	Baun, N. G.	Skinnerup, Svl.	1804	1807	b.	Gjørlev, H. A.
140	Borum, F. S.	Gjesfing, Rand. A.	1805	1808	m. d.	Weiiby, Fyen.
141	Henriksen, E.	Hulsteb, F. A.	1805	1808	b.	Sjælsmarf, F. A. †
142	Larsen, P.	Annisse, F. A.	1805	1808	d.	Kollerød, F. A. †

143	Jensen, Mads	Langstrup, F. A.	1805	1808	b.	Hornbøl, F. A. †
144	Nielsen, Niels	Haunsø, P. A.	1805	1808	b.	Øsborg, F. A. †
145	Mis, S.	Frederiksborg	1805	1808	b.	Øslum, F. A. †
146	Severin, G. F.	Marhus	1805	1808	m. d.	Frederikshavn.
147	Bach, M. P.	Udbyneder, F. A.	1805	1808	b.	Manders.
148	Griksen, M.	Siddinge, Dds Her.	1805	1808	m. d.	Lolland.
149	Gildsig, Jens	Nørresundby	1805	1808	m. d.	Nster-Hæfning, Kalb. Et. †
150	Griksen, F.	Rjøbenhavn	1805	1808	m. d.	Lolland.
151	Rasmussen, P.	Wedby, Fven	1805	1808	m. d.	Ddense, aftakket.
152	Malling, M. G.	Norsgrund	1805	1808	b.	Hunseby, Lolland.
153	Bjergen, S. G.	Åby, Sjælland	1805	1808	m. d.	Kirkevortøse, R. A.
154	Houen, D. A.	Norge	1806	1809	b.	Arendal.
155	Gehl, B. S.	Hvilsager, Rand. A.	1806	1809	m. d.	Maa'øv, R. A. †
156	Kjølsted, E. G.	Kjølsted, Hjerr. A.	1806	1809	b.	Sjælland.
157	Schjoldager, N. N.	Schjoldager, Skev	1806	1809	b.	Brede, R. A.
158	Peck, S. P. G.	Rjøbenhavn	1806	1809	b.	Kamstrup, R. A.
159	Bech, P. G.	Brøndbyvester, R. A.	1806	1809	m. d.	St. Sørensbjerg ved Roesk. †
160	Gildsig, A. P.	Gildsig, Kalb. Et.	1806	1809	m. d.	Hobro.
161	Jensen, Søren	Sonstrup, F. A.	1806	1809	m. d.	Stjelskør.
162	Kyding, Søren	Marhus	1806	1809	b.	Slagelse Hospital.
163	Andersen, M.	Hunseby, Foll.	1806	1809	m. d.	Lærer paa Sonstrup Semin.
164	Petersen, Hans	Strølle, F. A.	1806	1809	m. d.	Gundsomagle, R. A., aftakket.
165	Jensen, Hans	Brendt, Dds Her.	1806	1809	b.	Spjellerup, S. S.
166	Mortensen, Hans	Geberg, Dds Her.	1806	1809	b.	Nørvig.
167	Zietcke, P. B.	Rjøbenhavn	1806	1809	b.	Kirkesaaby, R. A.
168	Thoresen, Thore	Norge	1806	1809	b.	Provst i Sundmør i Norge.
169	Gjægen, P. B.	Hvedemarken	1807	1810	b.	Slakkebjerg S. A. †

Nr.	Navne	Fødested	Dptaget	Ufgaaet	Karakterer	Anføttelse
170	Fjellsted, S. F.	Gnekkesteen, F. A.	1807	1810	b.	Stagilde, S. A.
171	Hermann, P. P.	Fredericia	1807	1810	b.	Kjøbenhavn +
172	Møller, S. F.	Boer, Rand. A.	1807	1810	b.	Nyland.
173	Sæby, P. H.	Halsled, Koll. A.	1807	1810	m. b.	Nye, K. A.
174	Petersen, Jens.	Kongersløv, Kalb. S.	1807	1810	m. b.	Store Brøndum, Kalb. S. +
175	Hansen, G. P.	Kjøbenhavn	1807	1810	u. d.	Sonnerup, K. A. +
176	Andreassen, P.	Lumskaae, Dds Her.	1807	1810	m. d.	Sjellands Dd.
177	Robertsen, S. F.	Kjøbenhavn	1807	1810	m. d.	Fving, K. A. +
178	Liebst, Hans	Alsted, S. A.	1807	1810	b.	Hömb, S. A.
179	Jensen, Truels.	Ammendrup, F. A.	1807	1810	d.	Svedstrup, F. A.
180	Selstrup, G.	Roestilde	1807	1810	d.	Stuespiller i Kjøbenhavn +
181	Rasmussen, G.	Ledstrup, Dds Her.	1807	1810	b.	
182	Nyberg, Jens	Gaaene	1807	1810	b.	Hersløv, K. A. +
183	Saatved, D. P.	Kongsberg	1807	1810	m. b.	Modum.
184	Jensen, Daniel	Kollekilde, Dds Her.	1807	1810	b.	aftattet.
185	Larsen, Søren	Steenløse, F. A.	1808	1811	d.	Solum, F. A.
186	Bentsen, Ifoak	Søborg, F. A.	1808	1811	m. d.	Kredensborg.
187	Sebauer, Jakob	Sorø	1808	1811	m. d.	Steenløse, F. A.
188	Sørgensen, S. F.	Kolstrup, S. A.	1808	1811	m. d.	Nyborg.
189	Felster, G. F.	Kjøbenhavn	1808	1811	d.	Virnas, Kolland.
190	Ginnerup, Th.	Ginnerup, Dist. A.	1808	1811	m. b.	Kjøbenhavn +
191	Sakobsen, Fr.	Lebull, Als	1808	1811	d.	Beenløse; S. A.
192	Schomisen, Th.	Bergen	1808	1811	m. b.	Næs Ternværk.
193	Larsen, Ole	Lyngby, Store, F. A.	1809	1813	d.	Knarstrup, F. A. +

194	Larsen, Søren	Frøer, Nalb. St.	1809	1812	m. d.	Wedstølle, S. N.
195	Larsen, A. P.	Ranglemølle, S. N.	1809	1812	d.	Ratlov, S. N.
196	Warming, P. P.	Langning, Slesv.	1809	1812	u. d.	Hadsmark, Sjen.
197	Lange, Jens	Langaa, Rand. N.	1809	1812	m. d.	Klaffeberg, S. N.
198	Krogsgaard, S. S.	Kalsløv, Sjælland	1809	1812	m. d.	Blegdamskølen ved Kjøbenhavn.
199	Christensen, Ole	Åsnes, Ddsh.	1809	1812	m. d.	Søndersted, S. N.
200	Jensen, Niels	Åsnes, Ddsh.	1809	1812	b.	Nerø.
201	Sivertsen, G.	Rongsberg	1809	1812	d.	Nalø Saltværk.
202	Jensen, Peder	Christianshavn	1809	1812	b.	Lumsaa, Ddsherred.
203	Wentzen, Abr.	Veiby, S. N.	1810	1813	m. d.	Rikhavn, S. N.
204	Gregersen, Lars	Østerhasling	1810	1813	d.	Sjen.
205	Handrup, S. G. A.	Vesterhasling	1810	1813	b.	Karlsminde, S. N.
206	Køie, S. A.	Grøle, S. N.	1810	1813	d.	Grøndshøj, S. N.
207	Jensen, Niels	Grøsløv, S. N.	1810	1813	m. d.	Østberg, S. N.
208	Takøjen, Lars	Grødensborg	1810	1813	m. d.	Børsholm, S. N.
209	Olsen, Willum	Glostrup, Ddsh.	1810	1813	b.	Narum.
210	Gronenberg, F. G.	Kjøbenhavn	1810	1813	d.	Sjælland.
211	Gorenjen, Gregers	Drsted, Rand. N.	1810	1813	d.	Sjælland.
212	Swanholm, S. G.	Skibsted, Nalb. St.	1811	1814	d.	Ørevinge, Ddsh.
213	Wisling, P. S.	Laurberg, Sjælland.	1811	1814	m. d.	Meiby, S. N.
214	Chow, N. B.	Esbønderup, S. N.	1811	1814	b.	Ødenle.
215	Larsen, Andreas	Steenløse, S. N.	1811	1814	u. d.	Ødenle. +
216	Jensen, Anton S.	Kjøbenhavn	1811	1814	m. d.	Allerløv, S. N.
217	Larsen, Fr.	Kjøbenhavn	1811	1814	m. d.	Auderød, S. N.
218	Takøjen, Hans	Grødensborg	1811	1814	m. d.	Hammerstølt, S. N.
219	Broberg, S. G.	Lyngby, S. N.	1811	1814	d.	Bonde i Udleire. +
220	Sørgensen, Lars	Udleire, S. N.	1811	1814	m. d.	

Nr.	Navne	Fødested	Doptogt	Afgaaet	Karakterer	Ansættelse
221	Karfen, Hans	Søsum, S. A.	1811	1814	b.	Ugeløse, S. A.
222	Nielsen, Daniel	Laage, S. A.	1811	1814	m. b.	Endersløv, Pr. A.
223	Storm, S. D.	Ægteved, Ribe A.	1811	1814	m. b.	Sorø A.
224	Nielsen, A. S.	Blagaard	1811	1814	b.	Holland. +
225	Nielsen, Seppe	Als, Sjælland	1811	1814	u. b.	Ville-Bærløse, R. A. +
226	Stephanzen, A.	Vermdrup, Katb. S.	1812	1815	u. b.	Korffander paa Hofveinsminde, S. A.
227	Engerslev, G. M.	Engerslev, Rand. A.	1812	1815	b.	Karb. St.
228	Hansen, Hans	Norge	1812	1815	b.	Norge.
229	Thorup, Sakob	Dbbekker, Ribe A.	1812	1815	m. b.	Køen.
230	Petersen, S. P.	Dbbekker	1812	1815	b.	Køen.
231	Karfen, Peber	Maaløv, S. A.	1812	1815	m. b.	Sneffesteen, S. A.
232	Nielsen, Erik	Hjørlunde, S. A.	1812	1815	m. b.	Hammerværket, S. A.
233	Mortensen, Anders	Hjørlunde	1812	1815	m. r.	Grønholt, S. A. +
234	Rohde, August	Kjøbenhavn	1812	1815	m. b.	Kjøbenhavn.
235	Kogaard, G. S.	Kogaard, Hjør. A.	1812	1815	m. b.	Køen. +
236	Nielsen, Mads	Ægeberg, Dsch.	1812	1815	b.	Sjælland.
237	Petersen, Mathias	Udbyneder, Rand. A.	1812	1815	b.	Sjælland.
238	Nielsen, Carl	Kjøbenhavn	1811	1815	m. b.	Helsingør.
239	Arneberg, Hans	Kongsberg	1813	1816	b.	Garrile, Pr. A.
240	Rasmussen, N.	Weddinge, Dsch.	1813	1816	b.	Store Fuglede, S. A., aft.
241	Ravn, G. M. R.	Hem, Vib. St.	1813	1816	b.	Hobro.
242	Petersen, Jens	Maaløv, S. A.	1813	1816	m. b.	Soderup, S. A.
243	Hansen, Jens	Lebstrup, Dsch.	1813	1816	b.	Synderup, S. A.

244	Nielsen, Anders	Dsberrøb	1813	1816	b.	Holbøl
245	Tenfen, Simon	Villerød S. A.	1813	1816	m. b.	Ravnshær, S. A.
246	Dissen, Jens	Søllerød	1813	1816	m. b.	Randers.
247	Hansen, Peder	Grandsløse, S. A.	1813	1816	b.	Nørrejernløse, S. A.
248	Greierfen, Christian	Kjøbenhavn	1813	1816	m. b.	Korsør.
249	Hude, Christian	Kjøbenhavn	1814	1817	m. b.	Lyngø, S. A.
250	Tenfen, Peder	Gyrffinge, S. A.	1814	1817	m. b.	Kingsfød.
251	Takofsen S. S.	Karsløv, S. A.	1814	1817	m. b.	Herringsløse, S. A.
252	Sørensen, Joh.	Kjøbenhavn	1814	1817	b.	Stmelunde paa Møen.
253	Larsen, Niels	Maaløv, S. A.	1814	1817	b.	Hørnbøl, S. A.
254	Dlsen, Anders	Gjorsløv, P. A.	1814	1817	b.	Vigerfød, S. A.
255	Petersen, Anders	Greve, S. A.	1814	1817	b.	Walløby, Pr. A. †
256	Tenfen, Jens	Garsløv, S. A.	1814	1817	u. b.	Seminariforslander.
257	Andersen, Jens	Ville-Barløse, S. A.	1814	1817	b.	Bredersød, S. A.
258	Maasmusen, L. P.	Hjortlunde	1814	1817	b.	Reilinge, S. A.
259	Hansen, Hans	Brendt, Dsb.	1814	1817	b.	Lhorstunde, S. A. †
260	Høyen, G. G.	Høyen, Hjør. A.	1814	1817	m. d.	Asdal, Kalb. St.
261	Høyen, G.	Høyen	1814	1817	m. d.	Torupmagle, S. A. †
262	Galtøfte, S. S.	Galtøfte, Hjen	1814	1817	m. b.	Tarsløv, P. A. † †
263	Holm, S. N.	Hr. A.	1815	1818	m. b.	Gjorsløse, S. A. †
264	Pedersen, Die	Sjælland	1815	1818	b.	Serfi, S. A. †
265	Birkeløv, S. G.	Spjellerup, Pr. A.	1815	1818	b.	Lund, Pr. A.
266	Dlsen, Lars	Hersøge	1815	1818	b.	Oppefundby, S. A.
267	Kløse, S. A.	Sjælland	1815	1818	b.	Ville-Barløse.
268	Dahl, R. H.	Kirke-Barløse	1815	1818	b.	Tidsvitde, S. A.
269	Niemann, S. G.	Maaløv	1815	1818	m. b.	Udby, S. A.
270	Andersen, N.	Bretved, S. A.	1815	1818	m. d.	

Nr.	Navne	Fødested	Dptaget	Ufgaaet	Karakterer	Anføttelse
271	Nørkeberg, S. G.	Esjælland	1815	1818	b.	Kongsted, P. A.
272	Dettmer, A. G. E.	Tryggevalde	1815	1818	m. d.	Varløse, Pr. A.
273	Pedersen, Mogens	Esjælland	1815	1818	b.	Gjøløse, S. A.
274	Greierfen, S. P.	Kjøbenhavn	1816	1819	m. d.	Stubbefjølbing.
275	Wøller, G. N.	Kjøbenhavn	1816	1819	b.	Hoer, R. St. +
276	Ramsgaard, G. G.	Sjælland	1816	1819	m. d.	Sjælland.
277	Henriksen, Jens	Bringe, S. A.	1816	1819	m. d.	Magleby, Amager.
278	Torbenfen, Søren	Kirke-Varløse	1816	1819	b.	Skafferup, G. A. +
279	Jensen, G. A.	Kjøbenhavn	1816	1819	b.	Menstrup, G. A. +
280	Bendstrup, G. N.	Bendstrup, S. A.	1816	1819	b.	Steenby, Pr. A.
281	Wøgh, H. H. N.	Nanders	1816	1819	m. d.	Gneesløv, G. A.
282	Grølev, P. G.	Sagersborg	1816	1819	u. d.	Kjøge.
283	Fromberg, G. G.	Sjælland	1816	1819	m. d.	Nyrod, Pr. A.
284	Thorup, G. G.	Sjælland	1816	1819	b.	+
285	Petersen, E.	Kjøbenhavn	1817	1819	u. d.	holbek.
286	Rnudsen, Lars	Kirke-Varløse	1817	1820	b.	Kjeldbylille, Møen.
287	Hoven, Erik	Himmelølv, S. A.	1817	1820	b.	Himmelølv.
288	Wising, S. B.	Ville-Lyngby, S. A.	1817	1820	b.	Hirschholm. +
289	Wiken, Christen	Metede, S. A.	1817	1820	m. d.	Varbo. S. A.
290	Holm, G. F.	Daalshøje, S. A.	1817	1820	m. d.	Helsingør. +
291	Nielsen, G. G.	Kjøbenhavn	1817	1820	m. d.	Edsvilde, S. A. +
292	Wøyer, G. E.	Ulmelunde, Møen	1819	1820	b.	Worre, Møen.
293	Wankon, S. H.	Korsør	1819	1820	b.	Møen.
294	Wiesen, Søren	Nourup, Ribe A.	1819	1820	b.	Græsted, S. A. +

295	Nielsen, Niels	Overupshuus	1818	1821	m. d.	Havreholm.
296	Gappelen, S. A.	Spidovre, K. A.	1818	1821	m. d.	Serfi, K. A.
297	Christensen, Hans	Slipstke, K. A.	1818	1821	b.	Hørup, K. A.
298	Andersen, Simon	Maaløw	1818	1821	b.	Liljeb, K. A.
299	Andersen, Jens	Sonstrup's Bang	1818	1821	b.	Brofjeb, S. A.
300	Madsen, M.	Enoldelev, K. A.	1818	1821	b.	
301	Nielsen, And.	Kirkeshv. K. A.	1818	1821	b.	
302	Mortensen, S.	Høve, S. A.	1818	1821	b.	
303	Bensen, G. B.	Kjøbenhavn	1818	1821	b.	
304	Christensen, S.	Kjøbenhavn	1818	1821	b.	Krerslov, K. A.
305	Sensen, Peder	Wringe, K. A.	1818	1821	u. d.	Lille Bærtøse, K. A.
306	Sbjen, Søren	Brønshøi, K. A.	1819	1821	m. d.	Slangerup.
307	Koch, P. G.	Krendrup, Møen	1819	1821	m. d.	Helsingør.
308	Hartvig, S. B.	Kjøbenhavn	1819	1821	m. d.	pr. A.
309	Nielsen, N. G.	Kjøbenhavn	1819	1821	m. d.	Møen.
310	Hjerregrav, N. P.	Hjerregrav, Vib. St.	1820	1821	m. d.	Polland.
311	Brammer, S. K. G.	Hillerød	1819	1822	m. d.	Ammendrup, K. A.
312	Hering, N. E.	Stibby, K. A.	1819	1822	m. d.	Evogersløv, K. A.
313	Maasmøsten, M.	Hjørtunde	1819	1822	b.	Skamstrup, S. A.
314	Petersen, Niels	Hjørtunde	1819	1822	b.	Lillerød, K. A.
315	Breum, N. P. S.	Weks Kro, S. A.	1819	1822	m. d.	Skjælland,
316	Krandsen, Hans	Distrup, pr. A.	1819	1822	d.	Kensmarf, pr. A.
317	Lisen, Sfa	Åsminderød	1819	1822	b.	Sore Amt.
318	Mogensen, G.	Åsminderød	1819	1822	m. d.	Maarum, S. A.
319	Gilertsen, N.	Frederiksdal	1819	1822	u. d.	Kjennesløv, S. A.
320	Dettmer, S. K.	Tryggeværde	1819	1822	b.	Paarløv, pr. A.
321	Bang, Theodor	Stroby, pr. A.	1819	1822	u. d.	Bemmetofte.

Nr.	Navne	Fødested	Døptaget	Ufgaaet	Karakterer	Ansattele
322	Ovendsen, S. G. G.	Fredensborg	1819	1822	m. d.	Kalster. †
323	Farre, P. D.	Gladsfars, K. A.	1819	1822	d.	Stofsbjergby, S. A.
324	Hansen, S. P.	Kjøbenhavn	1819	1822	d.	
325	Hoffmann, P. B.	Kjøbenhavn	1820	1822	d.	Bindinge, K. A.
326	Hansen, Niels	Kjøbenhavn	1820	1822	d.	Glüm, K. A., aftakket.
327	Hornberg, Niels	Gjertø, K. A.	1820	1822	d.	Gammerød, K. A. †
328	Hvalsø, M. G.	Allerup, Thy	1821	1822	d.	Thy.
329	Rasmussen, S. G.	Kjøbenhavn	1821	1822	d.	Udby Tudebæks, S. A.
330	Nørbech, N. M.	Nørbech, K. A.	1820	1823	m. d.	Dsted, K. A.
331	Dalsen, P. P.	Dppesundby	1820	1823	d.	Frerløv. †
332	Bendixsen, S. S.	Gebønderup, K. A.	1820	1823	m. d.	Daglykke, K. A.
333	Sønderup, S. S.	Nordrup, S. A.	1820	1823	d.	Kugleberg, S. A.
334	Rudolph, S. G.	Kjøbenhavn	1820	1823	b. d.	Kollerød, K. A.
335	Windsøll, S. S.	Sibø, K. A.	1820	1823	m. d.	Rørup, Thy.
336	Koppen, G. G.	Kjøbenhavn	1820	1823	b.	Haudrup, K. A.
337	Nielsen, Lars	Holbøks Amt	1820	1823	d.	Rærslev, S. A.
338	Andersen, Lars	Fredriksborg	1820	1823	d.	Waslingerød, K. A.
339	Poulsen, P. M.	Storehede	1820	1823	m. d.	Storehede.
340	Sanghoff, N.	Herslebøster	1820	1823	u. b.	Stega.
341	Thy, Frederik	Norge	1820	1823	d.	Sværdborg, Pr. A.
342	Heinsvig, S. G. A.	Kjøbenhavn	1821	1823	m. d.	Aversø, S. A. †
343	Pfaff, S. B.	Kjøbenhavn	1822	1823	m. d.	Hellested, Pr. A.
344	Sparre, N. S.	Dsted, K. A.	1822	1823	d.	Korffkandidat, S. A.
345	Nielsen, S. G.	Ringsted	1821	1824	d.	Kjøbenhavn.

346	Saunte, L. M.	Gaunte, F. A.	1821	1824	u. d.	Billingerød, F. A.
347	Sherfelsen, L. B.	Sagerspræis	1821	1824	d.	Bjergsted, S. A.
348	Bensen, S.	Søborg, F. A.	1821	1824	b.	Bjerg, Durg.
349	Harder, S.	Nordrup, S. A.	1821	1824	b.	Hallensløv, S. A.
350	Hansen, S. P. D.	Barløse	1821	1824	d.	Kirke-Hyllinge.
351	Rielsen, Svend	Uggelse, F. A.	1821	1824	b.	Hørløv, F. A. +
352	Naasmusen, N.	Frederiksborg	1821	1824	b.	Gletten, F. A.
353	Strambou, S. P. G.	Frederiksborg	1821	1824	b.	+ Hammersholt, F. A.
354	Søborg, G. P.	Kjøbenhavn	1821	1824	b.	Alindemagle, S. A.
355	Hansen, P. S.	Gadehuse, Hirschholm	1821	1824	b.	Pr. A.
356	Poulsen, G. L.	Kjøbenhavn	1821	1824	b.	Stiesnæs, S. A.
357	Verche, N.	Tusfrup, F. A.	1821	1824	b.	Hvidovre, K. A.
358	Holm, S. F.	Kjøbenhavn	1821	1824	m. d.	Frydendal. +
359	Sørensen, P.	Kjøge	1821	1824	d.	Kjøbenhavn. +
360	Søehausen, P. S. G.	Frederiksdal	1821	1824	b.	Lille-Hagelse, F. A.
361	Lyng, S.	Lyng, F. A.	1821	1824	m. d.	Lille Lyngby, F. A. +
362	Christensen, G.	Dalsbøkke, F. A.	1821	1824	b.	Norge.
363	Kinnemann, G. P.	Kjøbenhavn	1822	1824	d.	Frederiksborg.
364	Græsv, P. P.	Tagersborg	1822	1824	m. d.	Rude, S. A.
365	Sensen, S. P.	Sorø Amt	1822	1824	m. d.	Rye, K. A.
366	Lund, B. P.	Rven	1822	1824	d.	Sorø.
367	Damberg, P. L.	Kjøbenhavn	1822	1824	m. d.	Sæbder, P. A.
368	Engell, S. F.	Frederiksborg	1822	1825	m. d.	Søllese, S. A.
369	Rielsen, L.	Kingsted	1822	1825	m. d.	Catharinelyst, S. A.
370	Møller, P. A.	Kjøbenhavn	1822	1825	b.	Stjøvinge, F. A.
371	Willumsen, A.	Aslynderup, F. A.	1822	1825	m. d.	Wangede, K. A.
372	Petersen, P.	Hvidøre	1822	1825	m. d.	

Nr.	Navne	Fødested	Optaget	Afgaaet	Karakterer	Anføttelse
373	Lagafen, P.	Kersløv	1822	1825	b.	Sønderjernløse, S. A.
374	Hansen, Jens	Yderby, Dds Her.	1822	1825	b.	Drdrup, Dds Her.
375	Vind, G. B.	Kjøbenhavn	1822	1825	m. b.	Korsør.
376	Liebst, G. G.	Græsted, S. A.	1823	1825	m. b.	Blidstrup, S. A.
377	Anderfen, S.	Sonfrups Bang	1823	1825	b.	Nordrup, G. A.
378	Gjøl, Poul	Tæhøi, K. A.	1823	1825	m. b.	Herløv, K. A.
379	Sensen, Niels	Tæhøi	1823	1825	b.	Uadstrup, K. A.
380	Dørup, S. P.	Kjøbenhavn	1823	1825	b.	Kjøbenhavn.
381	Greierfen, P. G.	Kjøbenhavn	1823	1826	b.	Sagerspriis Skovskole.
382	Engell, A. G.	Frederiksberg	1824	1826	m. b.	Himlingøie, Pr. A.
383	Jungersen, A.	Brøndum, Kalb. St.	1824	1826	u. d.	Store Brøndum, Kalb. St.
384	Benthien, S. P.	Kjøbenhavn	1824	1826	m. b.	Kristiania.
385	Moll, S. E.	Ville-Værløse	1824	1826	m. b.	Gjerløv, G. A.
386	Koenig, B. G. N.	Kjøbenhavn	1824	1826	m. b.	Slagelse.
387	Rich, S. G. D.	Gjensløst, S. A.	1824	1826	m. b.	Greve, K. A.
388	Kris, N. P.	Udby, S. A.	1824	1826	b.	Syvølle, P. A.
389	Børresen, A.	Maaelø	1824	1827	m. b.	Blouftrød, S. A.
390	Sørensen, S.	Hjergene, Dds Her.	1824	1827	m. b.	Brønderup, G. A.
391	Krølund, S.	Torø	1824	1827	m. b.	Cand. theol., Kjøbenhavn.
392	Ugetund, G.	Uebønderup	1824	1827	m. b.	Kirkevaalse, K. A.
393	Melau, Carl	Kjøge	1824	1827	m. b.	Robolte, Pr. A.
394	Nielsen N.	Kirkeledshuus, S. A.	1824	1827	m. b.	Fyen.
395	Wisby, G.	Kjøbenhavn	1824	1827	m. b.	Kjøbenhavn.
396	Petersen, P.	Kjøbenhavn	1825	1827	b.	Kjøbenhavn.

397	Karre, G.	Gladsfære	1824	1827	b.	Gladsfære.
398	Lund, Carl	Børseløv, P. A.	1824	1827	b.	Gvebølle, P. A.
399	Mugaard, D.		1825	1827	b.	Gjælland.
400	Dalsen, Søren	Frederiksø. Amt	1825	1827	b.	Klyng, K. A.
401	Smith, A.	Kjøbenhavn	1824	1827	b.	Hørseløv, K. A.
402	Hansen, Peder	Frederiksberg	1824	1827	b.	Tømmerup, P. A.
403	Nielsen, E.		1824	1827	b.	Haarløv Overdrev, Pr. A.
404	Andreasen, P.	Tøfferup, Pr. A.	1824	1827	b.	Gundsømagle, K. A.
405	Køie, Niels	Græse, P. A.	1825	1827	b.	Drager.
406	Giese, Peder	Kjøbenhavn	1824	1827	b.	Kjøbenhavn.
407	Lund, Georg	Kjøbenhavn	1824	1828	u. d.	Pedersborg, G. A.
408	Poulsen, M.	Kjøbenhavns A.	1825	1828	m. d.	Høielse, K. A.
409	Møller, A.	Gjælland	1825	1828	m. d.	Giesvig. †
410	Krongaard, S.	Giesvig	1825	1828	b.	Udeslundby, P. A. †
411	Pedersen, S.	Maaløv	1825	1828	b.	Sønnerup, K. A.
412	Wache, E.	Helsingør	1825	1828	b.	
413	Benken, G.	Wedbøl	1825	1828	b.	
414	Tatobsen, S.	Wiig, Døbø.	1825	1828	b.	Munkesbjergby. †
415	Tatobsen, Søs	Gammerød, K. A.	1825	1828	m. d.	Wedbøl sønder, G. A.
416	Thy, Christian	Kjøge	1825	1828	b.	Breininge, P. A.
417	Agafsen, M. B.		1825	1828	b.	Wallebo, P. A.
418	Dahl, P. P.	Kirke-Varløse	1825	1828	b.	Warpeløv, P. A.
419	Thorup, D.	Kjøbenhavn	1826	1828	b.	Kjøbenhavn.
420	Wenck, G. A.	Kjøbenhavn	1826	1828	b.	Karrebof. †
421	Wiermann, F.	Kjøbenhavn	1824	1828	b.	Karlstруп, K. A.
422	Andersen, N. G.	Brøndbyvester	1826	1829	u. d.	Tømmerup, Amager.
423	Christensen, J.	Karø	1826	1829	b.	Ledstrup, P. A.

Nr.	Navne	Fødested	Doptaget	Ufgaaet	Karakterer	Anføttelse
424	Lorenzen, E. G.	Sonstrup	1826	1829	m. d.	Bræde, Ddsber.
425	Fermann, S. D.	Hornbæk	1826	1829	m. d.	Hundige K. A.
426	Leth, N. P.	Karum, F. A.	1826	1829	b.	Garsløv, P. A.
427	Lavigne, D. G.	Kjøbenhavn	1826	1829	b.	Lynge, S. A.
428	Rasmussen, E.	Fred. A.	1826	1829	m. d.	Sønderby, Horns Herred
429	Nielsen, N. G.	Udesundby	1826	1829	b.	Kallundborg.
430	Agelsen, Lars	Skstrup, K. A.	1827	1829	m. d.	Ballerup, K. A.
431	Yolim, P. G.	Apenrade A.	1827	1829	m. d.	Døvstummeinstituttet i Kjøbh. †
432	Hansen, Johan.	Gorø	1826	1829	b.	Lynghy, Horns Her.
433	Høyer, S. G.	Krabbedam, K. A.	1827	1830	m. d.	Kulby, S. A.
434	Hansen, S. P.	Hvirsholm	1827	1830	m. d.	Sønderby, F. A.
435	Hansen, Niels	Snerthinge, P. A.	1828	1830	m. d.	†
436	Sensen, Knud	Garsløv, Fyen	1828	1830	m. d.	Eskeberg, P. A.
437	Nielsen, S. E.	Lille Nørbech	1827	1830	m. d.	Fyen. †
438	Nørbech, S. M.	Kjøbenhavn	1827	1830	b.	Gamle Glæim, K. A.
439	Doctius, E. S. G.	Kalkenhøi, S. A.	1827	1830	b.	Dalsted, F. A.
440	Branden, E. F.	Aalborg	1827	1830	b.	Slagelse.
441	Lundt, S. P.	Hjørslunde	1827	1830	b.	Underup, F. A.
442	Petersen, Joh.	Esrom	1827	1830	b.	Svedstrup, F. A.
443	Olsen, D. G.	Wasingerød, F. A.	1827	1830	b.	Smidstrup, F. A.
444	Larsen, M. P.	Veiby, F. A.	1827	1830	b.	Narby, P. A.
445	Sensen, Soren	Hersø, K. A.	1827	1830	b.	Tiareby Sogn, F. A.
446	Vendixen, B. A.	Syflinge, K. A.	1827	1830	b.	Taarby ved Ballø.
447	Hosling, Carl		1829	1830	b.	Horsens. †

448	Bech, Jens	Morsø	1827	1830	m. b.	+	Dvinderup, F. A.
449	Peterfen, S. G.	Kjøbenhavn	1828	1831	m. b.		Agerup, K. A.
450	Peterfen, And.	Kjøbenhavn	1828	1831	m. b.	+	Geberg, Dbeher.
451	Peterfen, Christen	Kiøbenhavn	1828	1831	m. b.		Gurre, F. A.
452	Christensen, Niels	Kiøbenhavn	1828	1831	m. b.	+	Sønderby, F. A.
453	Hansen, Hans	Kiøbenhavn	1828	1831	m. b.		Græsted.
454	Hansen, Gustav	Kiøbenhavn	1828	1831	m. b.		Kirke-Skjensved, K. A.
455	Sørensen, Søren	Kiøbenhavn	1828	1831	m. b.		Havneløv, Pr. A.
456	Liebst, Ferdin.	Kiøbenhavn	1828	1831	m. b.		Meertøse, F. A.
457	Lhy, Georg	Kiøbenhavn	1828	1831	m. b.		Christusfille, P. A.
458	Damm, Ferdin.	Kiøbenhavn	1828	1831	m. b.		Krøsløv, P. A.
459	Sivertsen, Carl	Kiøbenhavn	1828	1831	m. b.		Hørsløv, P. A.
460	Christensen, Fred.	Kiøbenhavn	1826	1831	m. b.		Karfenborg Skole, S. A.
461	Seidenfaden, A.	Spjellerup, P. A.	1828	1831	m. b.		Wensløv, F. A.
462	Jensen, Geoverin	Sandrup, Ribe St.	1830	1831	m. b.		Sigersløvsøster.
463	Klarke, S. A.	Slangstrup, F. A.	1829	1832	m. b.		Kjøbenhavn.
464	Bagger, G. F.	Slangstrup, F. A.	1829	1832	m. b.		Helsingør.
465	Røber, G. B.	Sigersløvsøster, F. A.	1829	1832	m. b.		Werebo, F. A.
466	Born, S. F.	Kjøbenhavn	1830	1832	m. b.		Landerløv, F. A.
467	Kruse, L. P.	Kjøbenhavn	1829	1832	m. b.		Norge.
468	Kaarfen, S. F.	Kjøbenhavn	1829	1832	m. b.	+	Teslebølle, Pr. A.
469	Holck, P. R.	Kjøbenhavn	1829	1832	m. b.		Spjellerup, P. A.
470	Nygaard, G. G. A.	Kjøbenhavn	1830	1833	m. b.		Store-Fuglede, S. A.
471	Andersen, N.	Kjøbenhavn	1830	1833	m. b.		
472	Engell, N. G.	Kjøbenhavn	1830	1833	m. b.		
473	Peterfen, Die	Kjøbenhavn	1830	1833	m. b.		

Nr.	Navne	Fødested	Dptaget	Ufgaet	Karakterer	Ansættelse
474	Poulsen, A. G.	Storebedinge	1830	1833	m. d.	Lundby, P. A.
475	Møller, N. M.	Stubbejølbing	1830	1833	m. d.	Borlingsborg.
476	Christensen, N.	Berebo, F. A.	1830	1833	m. d.	Marhuus.
777	Andreasen, F. N.	Sjællands Dd.	1830	1833	d.	Mene, Ddsh.
478	Grøvel, Harald	Tagerøborg	1830	1833	d.	Frederiksværk.
479	Sensen, H. P.	Roestilde	1830	1833	d.	Ulleshauge, F. A.
480	Smith, G. E. W. N.	Esbønderup, F. A.	1830	1833	d.	Esbønderup.
481	Hørup, F. B.	Store-Nørbe	1830	1833	d.	Thorupmaale, F. A.
482	Bech, S. A.	St. Tørgensbjerg	1830	1833	d.	Soelberg, G.
483	Hansen, G. F.	Kjøbenhavn	1831	1833	b.	Neffende, P. A.
484	Mørch, S. S.	Kjøbenhavn	1831	1833	d.	Nønnebek, P. A.
485	Carlsen, G. E. D.	Kjøbenhavn	1831	1833	b.	Kjøbenhavn.
486	Neumann, F.	Holmstrup, F. A.	1831	1834	m. d.	Hørve, F. A.
487	Tappe, G. B.	Sorø	1831	1834	m. d.	Kirkerup, G. A.
488	Leth, S. Theodor	Farum	1831	1834	m. d.	Farum, F. A.
499	Petersen, Axel	Kjøbenhavn	1832	1834	m. d.	Dragor.
490	Sobanien, Peder	Farum	1831	1834	d.	Nymølle, F. A.
491	Andahl, Peter	Veerbek, Møen	1832	1834	d.	Skæregiftsborg, P. A.
492	Hagen, S. G.	Mebrløse, F. A.	1831	1834	d.	Sorørup, G. A.
493	Borso, E. F.	Boastrup, Sylland	1831	1834	d.	Volkerup, F. A.
494	Sensen, Christen	Store-Linde, P. A.	1831	1834	d.	Frederiksfund.
495	Gramer, Chr.	Stallerup, Syll.	1831	1834	d.	Heiby, K. A.
496	Drevsen, S. G.	St. Groir	1831	1834	b.	Knarstrup, F. A.
497	Lange, S. G.	Kjøbenhavn	1831	1834	b.	

498	Bjergen, M. P.	1831	1834	b.	Stubekjøbing.
499	Brouff, R. P.	1831	1834	b.	Kagerup, S. A.
500	Hansen, M. F.	1832	1834	b.	Pr. A.
501	Kogth, G. P.	1833	1834	d.	Hvidovre, R. A. †
502	Berg, F. S. P.	1833	1834	d.	Voogersløv, R. A.
503	Petersen, Søren	1833	1834	b.	Slagslunde, F. A.
504	Bredahl, G.	1832	1835	u. d.	Drøsløvunderflod, G. A.
505	Christoffersen, N. S.	1832	1835	m. d.	Pederstrup, P. A.
506	Stinding, F. S.	1832	1835	m. d.	Åversl, G. A.
507	Tenzen, Ole	1832	1835	m. d.	Klemensker, Bornh.
508	Heilmann, G.	1833	1835	d.	Støge. †
509	Rydahl, N.	1833	1835	d.	Sjønemark, Møen.
510	Tenzen, G. F.	1832	1835	d.	Skovhusene, P. A.
511	Rich, Th. N. G.	1832	1835	d.	Engelstrup, P. A.
512	Andreasen, G. G.	1832	1835	b.	Bjellerup, Pr. A.
513	Petersen, P. E. G.	1834	1835	d.	Møen.
514	Schjelderup, Emil	1834	1836	m. d.	Søllersløv, S. A.
515	Tenzen, Christoffer	1833	1836	m. d.	Skibbinge, P. A.
516	Knudsen, S. P.	1833	1836	m. d.	Vestermaria, Bornh.
517	Olufus, N. G.	1834	1836	m. d.	Kjøbenhavn.
518	Gehl, Joh. G.	1833	1836	m. d.	Maalov.
519	Reerf, S. G.	1833	1836	m. d.	Lærkenborg, S. A.
520	Engell, Carl	1833	1836	m. d.	Videmarf, P. A.
521	Petersen, S. P.	1833	1836	d.	Ville Vestved.
522	Lund, M. A.	1834	1836	d.	Vestermaria.
523	Prieme, D. A. G.	1834	1836	m. d.	St. Knuds, Bornh.

Nr.	Navne	Fødested	Dptaget	Ufgaaet	Karakterer	Anføttelse
524	Ryhbølle, P. G.	Tyen	1834	1836	b.	Laashøi, P. A.
525	Petersen, Raasmus	Ramløse, F. A.	1833	1836	b.	Gammerød, R. A.
526	Karsten, A. S.	Rjøbenhavn.	1833	1836	b.	Skjensfjøs, F. A.
527	Mengel, S. G.	Rjøbenhavn.	1834	1836	b.	Schøi, R. A.
528	Beber, G. A.	Rjøbenhavn.	1834	1836	b.	Reerslev, R. A.
529	Hansen, Hans.	Varpelev, P. A.	1833	1836	b.	Møen.
530	Wulff, M. P.	Stege.	1835	1836	b.	Stege.
531	Sørgensen, S. B.	Rjøbenhavn.	1834	1837	m. b.	Tranegilde, R. A.
532	Spovelsen, S. R.	Sorø.	1834	1837	m. b.	Døiringe, G. A.
533	Sørgensen, A. G.	Maarum, F. A.	1834	1837	m. b.	Helsingør.
534	Senen, A. N.	Weiiby, F. A.	1835	1837	m. b.	Hjørunde, F. A.
535	Schjoldager, N. P.	Brede.	1834	1837	m. b.	Bettelslev, F. A.
536	Floor, S. A.	Rjøbenhavn.	1835	1837	b.	Nær, Bornholm.
537	Petersen, Peter.	Utterslev, Lolland.	1835	1837	b.	Nirkerup, F. A.
538	Pedersen, Lars.	Lureby, F. A.	1834	1837	b.	Giørie ved Ballø.
539	Henriksen, S. G.	Rjøbenhavn.	1835	1837	m. b.	St. Nis, Bornholm.
540	Senen, Jakob.	Aversø, G. A.	1834	1837	b.	Kastrup, Amager.
541	Kramp, R. B.	Rjøbenhavn.	1835	1837	b.	Gnoldslev, R. A.
542	Maribo, G. L.	Rjøbenhavn.	1834	1837	b.	Hjørunde.
543	Senen, Griffian.	Løvelde, Møen.	1835	1837	b.	Sydlønd.
544	Reisstrup, G. B.	Rjøbenhavn.	1835	1837	b.	Dmø.
545	Kind, A. P.	Rjøbenhavn.	1834	1837	b.	Bersø, F. A.
546	Gletting, A.	Weiiby, R. A.	1834	1837	b.	Weiiby.
547	Hansen, Svend.	Gillesteie, F. A.	1834	1837	b.	usferød.

548	Enba, P. M. F.	Christiansstad, St.	1836	1837	d.	
549	Bohn, G. P.	Groix	1836	1837	m. d.	Allinge.
550	Bärthelsen, P.	Bestermaria	1836	1837	m. d.	Kjøbenhavn.
551	Hansen, Anders	Svendborg	1835	1838	u. d.	Moeskilde.
552	Bjarnesen, S.	Føllestø, P. A.	1835	1838	m. d.	Bislerup, S. A.
553	Hansen, Hans	Frederiksbavn	1835	1838	m. d.	Evinsø, P. A.
554	Gehl, S. M.	Haste, S. A.	1835	1838	m. d.	Lidø, K. A.
555	Varsen, S. G.	Maaløv	1835	1838	m. d.	Nykjøbing.
556	Takobsen, G. P.	Nykjøbing, Sjælland	1835	1838	m. d.	Nøddebo, F. A.
557	Torgensen, P.	Borsholm, F. A.	1835	1838	m. d.	Sengeløje, K. A.
558	Christensen, G. P.	Skovlunde, K. A.	1835	1838	d.	Varstø, P. A.
559	Ginding, E. A. P.	Svebølle, P. A.	1835	1838	m. d.	Sfagen.
560	Tensen, Christen	Usted, S. A.	1836	1838	d.	Dalby, P. A.
561	Andersen, G. M.	Bringe, K. A.	1835	1838	d.	Nykker, Bornholm.
562	Hansen, P. G.	Brøndbyvester	1836	1838	d.	Kjøbenhavn.
563	Varsen, Mikas	Kjøbenhavn	1835	1838	b. d.	Panehøved, F. A.
564	Henriksen, N.	Skienslø, F. A.	1835	1838	b. d.	Noede, Pr. A.
565	Mathiesen, S. G.	Kjøbenhavn	1835	1838	b. d.	Slimminge, P. A.
566	Lund, E. G. F.	Kingsbjerg, P. A.	1835	1838	b. d.	Marhuus St.
567	Zwersen, S. N.	Sommerup, Dsh.	1835	1838	d.	Lolland.
568	Floor, P. G. G.	Kjøbenhavn	1837	1838	d.	
569	Heger, P. G. G.	Kjøbenhavn	1837	1838	d.	Kjøbenhavn.
570	Christoffersen, E.	Dalby, P. A.	1836	1839	m. d.	Høssen, P. A.
571	Brasch, S. G. S.	Stangerup	1836	1839	m. d.	Frederiksborg.
572	Rog, Emil	Nykjøbing, F.	1836	1839	m. d.	Kundby, P. A.
573	Bjarnesen, B. S.	Frederiksbavn	1837	1839	m. d.	Kjøbenhavn.

Nr.	Navne	Fødested	Døptaget	Afgaet	Karakterer	Ansættelse
574	Giersted, P. G.	Kafirkeby	1837	1839	m. d.	Hasle, Bornholm.
575	Vindahl, S. B.	Nørtang, F. A.	1837	1839	m. d.	Vesteregede, P. A.
576	Carlsen, S. P. B.	Sundbyvester, Am.	1836	1839	m. d.	Sorø Amt.
577	Schreder, S. G. F.	Ringsled	1836	1839	m. d.	Hømb, S. A.
578	Kaarsen, S. G.	Søholm F. A.	1836	1839	m. d.	Fredensborg.
579	Carlsen, F. B.	Gilleleie	1837	1839	m. d.	Birkendegaard, H. A.
580	Zinn, S. P. F.	Gannefford, Norge	1836	1839	d.	Kjendrup, S. A.
581	Baun, G. L.	Gjølø, H. A.	1836	1839	d.	Magaard, H. A.
582	Wille, P. U.	Kjøbenhavn	1837	1839	d.	Naadvad, K. A.
583	Petersen, G. F.	Krøierup, S. A.	1836	1839	d.	Gandløse, F. A.
584	Winther, P. H. G.	Kjøbenhavn	1836	1839	d.	Høltug, P. A.
585	Fetter, K. A.	Weiringe, Kalster	1837	1839	m. d.	Nesved.
586	Thorstensen, G.	Maglebylle, Amag.	1837	1839	d.	Drslø, P. A.
587	Kunst, G. F. F.	Moestilde	1837	1839	d.	Thorstunde, Volk.
588	Pedersen, M.	Stutlø, F. A.	1837	1840	m. d.	Svanholm.
589	Meldahl, P.	Vindholtsgaard, H. A.	1837	1840	m. d.	Stubbejøbing.
590	Hansen, P. A.	Lyngby, K. A.	1838	1840	m. d.	Vordingborg.
591	Bjerregaard, S. G.	Seland	1837	1840	m. d.	Uvelse, F. A.
592	Gudjohnsen, P.	Geberg, Ddsker.	1837	1840	d.	Reifavig.
593	Pedersen, Niels	Ringsled	1838	1840	d.	Kafirkeby.
594	Luplau, P.	Kendsteen, Uarb. St.	1838	1840	m. d.	Sturendal, S. A.
595	Bech, P. N.	Store-Fuglebe, H. A.	1837	1840	m. d.	Hammer, P. A.
596	Nielsen, Rasm.	Klosterriis, F. A.	1838	1840	m. d.	Nesfelse, Pr. A.
597	Jensen, Lars		1838	1840	m. d.	Bodisser, Bornh.

598	Pebersen, Joh.	Baai, Kara.	1837	1840	m. b.	Næs og Sjon, Karøerne.
599	Nielsen, G. S.	Herskedøfter, R. A.	1837	1840	b.	Beilo, Pr. A.
600	Hiorth, P. S. S.	Nylarsker	1837	1840	b.	Gjevinge, R. A.
601	Gilberg, G. P.	Avedøre, R. A.	1837	1840	b.	Avedøre, R. A.
602	Qvordrup, G. Th.	Sandbygaard, P. A.	1837	1840	b.	Maanedø.
603	Bærensen, G. F.	Helsingør	1836	1840	b.	Helsingør.
604	Hansen, G. G.	Horsens	1837	1840	b.	Gjedesdahl, R. A.
605	Hansen, P. Ab.	Kurebyholm, P. A.	1838	1840	b.	Bjeverkov, P. A.
606	Horf, G. P.	Kjøbenhavn	1839	1840	u. b.	Sonstrup.

Foruden disse, der have underkastet sig den offentlige Examen ved Seminariet, ere følgende afgaaede med Attest fra Lærerne for Duellighed og Dypførsel:

1	Lørskjæff, Hans	Gjerløb, Kalø A.	1791	1793	b.	Gjerløb. †
2	Wiesing, Raam.	Wiesing, Skand. A.	1791	1793	b.	Beilo.
3	Seesen, Povel	Kjøbenhavn	1791	1793	b.	Norge.
4	Berg, Erland	Kjøbenhavn	1791	1793	b.	Lølløse.
5	Griffianen, P.	Langstoft, Slesv.	1791	1793	b.	Kancelliff i det tvdske Kancelli.
6	Bouchorff, P. G.	Kjerteminde	1792	1795	b.	Droselbjerg, G. A.
7	Carild, U. G.	Sjeldsted, Slesv.	1792	1796	b.	Fjeldsted.
8	Senfen, Anders	Agershuus St.	1793	1796	b.	Norge.
9	Springer, G. Ph.	Sdense	1793	1796	b.	Lorup, Sjen.
10	Jensen, M.	Stemelunde, Møen	1816	1817	b.	Sjotte, P. A.